

VYSOKÁ ŠKOLA BÁŇSKÁ – TECHNICKÁ UNIVERZITA OSTRAVA
EKONOMICKÁ FAKULTA

KATEDRA EVROPSKÉ INTEGRACE

**Využití a evaluace Rámce podpory Společenství ČR v programovacím období
2004 – 2006**

**Use and Evaluation of the Community Support Framework of the Czech Republic
in Programming Period 2004 – 2006**

Student: Bc. Leona Škrachová

Vedoucí diplomové práce: Ing. Lukáš Melecký

Ostrava 2010

VŠB - Technická univerzita Ostrava
Ekonomická fakulta
Katedra evropské integrace

Zadání diplomové práce

Student: **Bc. Leona Škrachová**
Studijní program: N6202 Hospodářská politika a správa
Studijní obor: 6210T004 Eurospráva
Specializace: 00 Eurospráva
Téma: Využití a evaluace Rámce podpory Společenství ČR v programovacím období 2004 - 2006
Use and Evaluation of the Community Support Framework of the Czech Republic in Programming Period 2004 - 2006

Zásady pro vypracování:

1. Úvod
2. Politika hospodářské a sociální soudržnosti a evaluace strukturální pomoci v EU
3. Programování strukturální pomoci EU v ČR v kontextu Rámce podpory Společenství
4. Analýza finančního a věcného pokroku realizace Rámce podpory Společenství ČR 2004 - 2006
5. Souhrnná evaluace Rámce podpory Společenství ČR 2004 - 2006
6. Závěr

Seznam použité literatury

Seznam zkratk

Prohlášení o využití výsledků diplomové práce

Přílohy

Seznam doporučené odborné literatury:

BOHÁČKOVÁ, I.; HRABÁNKOVÁ, M. *Strukturální politika Evropské unie*. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2009. 188 s. ISBN 978-80-7400-111-6.

MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ ČR. *Rámec podpory Společenství ČR 2004 - 2006*. Praha, MMR ČR, 2003. 159 s.

REDECo, spol. s r. o. *Evaluace střednědobého pokroku realizace RPS. Závěrečná zpráva projektu 4/05*. Praha, REDECo, spol. s r. o., 2006. 150 s.

Formální náležitosti a rozsah diplomové práce stanoví pokyny pro vypracování zveřejněné na webových stránkách fakulty.

Vedoucí diplomové práce: **Ing. Lukáš Melecký**

Datum zadání: 20.11.2009

Datum odevzdání: 30.04.2010

---

doc. Ing. Karel Skokan, Ph.D.
vedoucí katedry

---

prof. Dr. Ing. Dana Dluhošová
děkanka fakulty

Místopřísežné prohlášení:

Prohlašuji, že jsem diplomovou práci vypracovala samostatně a uvedla jsem veškeré použité zdroje. Přílohy č. 1, 2, 5 a 8 jsem samostatně doplnila.

V Ostravě 30. 4. 2010

.....
Bc. Leona Škrachová

Ráda bych poděkovala mému vedoucímu diplomové práce, panu Ing. Lukáši Meleckému, za jeho odborné metodické vedení, cennou pomoc a podnětné připomínky a rady v průběhu zpracování této diplomové práce.

OBSAH

1	ÚVOD	3
2	POLITIKA HOSPODÁŘSKÉ A SOCIÁLNÍ SOUDRŽNOSTI A EVALUACE STRUKTURÁLNÍ POMOCI V EU	6
2.1	PODSTATA A VÝZNAM POLITIKY HOSPODÁŘSKÉ A SOCIÁLNÍ SOUDRŽNOSTI.....	6
2.1.1	<i>Geneze politiky hospodářské a sociální soudržnosti a její legislativní rámec...</i>	6
2.1.2	<i>Cíle politiky hospodářské a sociální soudržnosti EU.....</i>	10
2.1.3	<i>Nástroje politiky hospodářské a sociální soudržnosti EU .....</i>	12
2.1.4	<i>Finanční rámec politiky hospodářské a sociální soudržnosti .....</i>	16
2.2	RÁMEC EVALUACE STRUKTURÁLNÍCH FONDŮ V ČR.....	18
2.2.1	<i>Evaluace jako vědecká disciplína.....</i>	19
2.2.2	<i>Rámec evaluace strukturálních fondů v EU.....</i>	21
2.2.3	<i>Stádia evaluace.....</i>	23
2.2.4	<i>Organizace a řízení evaluace .....</i>	24
2.2.5	<i>Evaluace strukturální pomoci EU v České republice .....</i>	25
3	PROGRAMOVÁNÍ STRUKTURÁLNÍ POMOCI EU V ČR V KONTEXTU RÁMCE PODPORY SPOLEČENSTVÍ	27
3.1	RÁMEC PROGRAMOVÁNÍ STRUKTURÁLNÍ POMOCI EU V ČR	27
3.1.1	<i>Rámec programování strukturální pomoci EU v ČR 2004-2006.....</i>	29
3.1.2	<i>Rámec programování strukturální pomoci EU v ČR 2007-2013.....</i>	31
3.2	CHARAKTERISTIKA RÁMCE PODPORY SPOLEČENSTVÍ ČR 2004 – 2006.....	33
3.2.1	<i>Všeobecná charakteristika území ČR způsobilého k čerpání podpory.....</i>	34
3.2.2	<i>Rozvojová strategie a priority ČR .....</i>	35
3.3	OPERAČNÍ PROGRAMY RÁMCE PODPORY SPOLEČENSTVÍ 2004 – 2006 A JEJICH ZAMĚŘENÍ	37
3.3.1	<i>Operační program Průmysl a podnikání .....</i>	38
3.3.2	<i>Operační program Infrastruktura .....</i>	40
3.3.3	<i>Operační program Rozvoj lidských zdrojů .....</i>	41
3.3.4	<i>Operační program Rozvoj venkova a multifunkční zemědělství .....</i>	43
3.3.5	<i>Společný regionální operační program .....</i>	44
3.4	MONITOROVÁNÍ A HODNOCENÍ RÁMCE PODPORY SPOLEČENSTVÍ ČR 2004 – 2006 ..	45

4	ANALÝZA FINANČNÍHO A VĚCNÉHO POKROKU REALIZACE RÁMCE PODPORY SPOLEČENSTVÍ ČR 2004 – 2006	47
4.1	ANALÝZA FINANČNÍHO POKROKU REALIZACE RÁMCE PODPORY SPOLEČENSTVÍ ČR 2004 – 2006	47
4.1.1	<i>Základní pojmy a typologie finančních toků poskytované strukturální pomoci EU .....</i>	47
4.1.2	<i>Počátek čerpání strukturální pomoci EU v programovacím období 2004 – 2006 .....</i>	49
4.1.3	<i>Střednědobá evaluace finančního pokroku RPS ČR 2004 – 2006 .....</i>	52
4.1.4	<i>Naplnění pravidla N+2 pro celkovou alokaci strukturální pomoci EU 2004 - 2006 .....</i>	56
4.2	VĚCNÝ POKROK REALIZACE RPS ČR 2004 - 2006	60
4.2.1	<i>Hodnocení věcného pokroku na úrovni prioritních os RPS ČR.....</i>	61
5	SOUHRNNÁ EVALUACE RÁMCE PODPORY SPOLEČENSTVÍ ČR 2004 – 2006.....	72
5.1	REALIZACE JEDNOTLIVÝCH OPERAČNÍCH PROGRAMŮ V CÍLI 1	72
5.2	FYZICKÉ VÝSTUPY OPERAČNÍCH PROGRAMŮ	78
5.3	ŽEBŘÍČKY ÚSPĚŠNOSTI	79
5.3.1	<i>Hodnocení operačních programů.....</i>	79
5.3.2	<i>Hodnocení opatření .....</i>	80
5.4	SHRUTÍ REALIZACE RPS ČR 2004 – 2006	83
5.4.1	<i>Shrnutí finanční realizace RPS ČR 2004 - 2006.....</i>	83
5.4.2	<i>Shrnutí věcného pokroku v rámci RPS ČR 2004 – 2006 .....</i>	84
5.4.3	<i>Problematické oblasti implementace RPS ČR 2004 – 2006.....</i>	85
6	ZÁVĚR	87
	SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY	90
	Seznam zkratk	
	Prohlášení o využití výsledků diplomové práce	
	Seznam příloh	
	Přílohy	

1 Úvod

Předkládaná diplomová práce nazvaná Využití a evaluace Rámce podpory Společenství ČR v programovacím období 2004 – 2006 je zaměřena na všeobecnou deskripci problematiky politiky hospodářské a sociální soudržnosti Evropské unie (v literatuře bývá často označována také jako regionální nebo strukturální politika) a její implementaci v podmínkách České republiky.

Politika hospodářské a sociální soudržnosti EU a její finanční nástroje sehrávají v dnešní rozšířené Evropské unii zásadní úlohu v ekonomickém, sociálním a územním rozvoji regionů. Důležitost této oblasti roste spolu s počtem členských států EU. Významu této politiky odpovídá i její více než třetinový podíl na unijním rozpočtu.

České republice se v roce 2004 se vstupem do EU otevřely nové možnosti využívání strukturálních fondů na rozvoj regionů. Ačkoliv ČR „nastoupila“ do již probíhajícího programovacího období 2000 – 2006, byla jí vyčleněna nemalá finanční částka, a to 2,63 mld. EUR. Z tohoto celkového finančního objemu byla určena suma 1,454 mld. EUR jakožto alokace Rámce podpory Společenství ČR pro realizaci Cíle 1 regionální a strukturální politiky EU na zkrácené programovací období 2004 – 2006. Toto programovací období se stalo pomyslným startem ve využívání strukturální pomoci EU a zároveň výzvou pro ČR vytvořit funkční systém implementace programových dokumentů a tím i dobrý základ pro efektivní čerpání ze strukturálních fondů nejen v tomto období, ale také do budoucna.

Cílem diplomové práce je analýza a evaluace přínosů strukturální pomoci EU v ČR v kontextu Rámce podpory Společenství 2004 – 2006.

Při zpracování této diplomové práce byly stanoveny **dvě hypotézy**, k jejichž potvrzení, zpřesnění nebo vyvrácení mělo v průběhu tvorby práce dojít níže uvedenými metodickými postupy. První hypotéza tvrdí, že na základě využití poznatků z evaluace čerpání finančních prostředků ze strukturálních fondů se zefektivňuje a zlepšuje schopnost využívání strukturální pomoci EU v České republice. Druhá hypotéza byla formulována až v průběhu zpracování práce s ohledem na specifikum zkráceného programovacího období, pro které bylo dodatečně vydáno rozhodnutí Evropské komise o prodloužení doby čerpání alokace na roky 2004 – 2006 o šest měsíců. Tato hypotéza říká, že prodloužení pravidla N+2 pro programovací období 2004 – 2006 prokazatelně pomohlo k vyčerpání zbylé finanční alokace Rámce podpory Společenství ČR.

Diplomová práce je zpracována pomocí několika vědeckých metod, na jejichž základě bylo možné v závěru konstatovat platnost vyřčených hypotéz a naplnění cíle práce. Pro teoretickou část diplomové práce byly použity metody pozorování a abstrakce, jež se zaměřují na politiku hospodářské a sociální soudržnosti v rámci celé Evropské unie a následně na její aplikaci v podmínkách ČR. V druhé části práce, která má analyticko-syntetický charakter, je jako hlavní metoda použita právě analýza, jež umožňuje poznat jednotlivé aspekty čerpání finanční pomoci ze strukturálních fondů. Na základě poznatků z této analýzy dílčích oblastí poskytování strukturální pomoci je možné metodou syntézy zhodnotit funkčnost celého systému implementace Rámce podpory Společenství ČR. Kromě výše uvedených hlavních metod byla v rámci syntézy získaných poznatků využita i metoda indukce, z níž na základě podobnosti ukazatelů některých zkoumaných objektů vyplývá přibližná shoda v některých dalších srovnávaných aspektech a následně lze dedukovat obecný závěr pro tyto objekty (operační programy, prioritní osy).

Diplomová práce je strukturována do čtyř obsahových kapitol, které se dále rozčleňují na podkapitoly dvojí úrovně. První, hlavní kapitola je zaměřena na politiku hospodářské a sociální soudržnosti a na evaluaci strukturální pomoci v EU. Deskripce této oblasti je zde zohledněna globálně z pohledu celé Evropské unie. Kapitola pojednává o genezi politiky hospodářské a sociální soudržnosti a jejím právním vymezení, nemalá pozornost je také věnována cílům a nástrojům této politiky. Druhá polovina kapitoly hovoří o samotné evaluaci a její úloze. Evaluace je nejdříve rozebrána jako vědecká disciplína a poté je charakterizována v kontextu strukturální pomoci EU. Konečným záměrem této části práce je v teoretické rovině nastínit základní východiska evaluace a objasnit rámec evaluace strukturální pomoci v podmínkách ČR.

Následná kapitola, nazvaná „Programování strukturální pomoci EU v ČR v kontextu Rámce podpory Společenství“, je zaměřena na rámec programování strukturální pomoci EU v ČR v programovacích obdobích 2004 – 2006 a 2007 – 2013. Podstatná část textu je věnována programovému dokumentu Rámec podpory Společenství ČR a jeho podrobné struktuře.

V kapitole „Analýza finančního a věcného pokroku realizace Rámce podpory Společenství ČR 2004 – 2006“ jsou prezentovány analytické údaje nejprve z oblasti finančního čerpání strukturální pomoci EU v průběhu let 2004 – 2009 a následně z oblasti věcného pokroku. Finanční čerpání je rozebráno jak na úrovni celého Rámce podpory Společenství, tak na úrovni jednotlivých operačních programů. Z chronologického hlediska

je finanční analýza čerpání strukturální pomoci EU rozdělena do tří částí. První část je zaměřena konkrétněji na specifika spojená s počátkem programovacího období. Druhá část je zaměřena na finanční čerpání v následných letech 2005, 2006 a 2007. Třetí část finanční analýzy je vztažena k datu 31. 12. 2008, kdy mělo původně dojít k naplnění pravidla N+2 a k prodloužené době pro čerpání (do 30. 6. 2009). Věcný pokrok je v diplomové práci sledován pomocí indikátorů dopadu, výsledku a výstupu na úrovni prioritních os Rámce podpory Společenství.

V poslední, stěžejní kapitole „Souhrnná evaluace Rámce podpory Společenství ČR 2004 – 2006“ se nachází shrnutí poznatků plynoucích z finanční a věcné analýzy uvedené v předchozí kapitole. Pro zobecnění a zpřehlednění výstupu analýzy je kapitola doplněna o přehled hodnotících žebříčků jednotlivých operačních programů a jejich opatření.

Při tvorbě diplomové práce byly použity zejména uveřejněné statistiky Ministerstva pro místní rozvoj, jež je zastřešujícím orgánem implementace strukturální pomoci EU v ČR. Velmi nápomocným zdrojem informací byl také dokument „Evaluace střednědobého pokroku realizace Rámce podpory Společenství“, který byl zpracován jako mid-term hodnocení na přelomu let 2005 – 2006. Informace byly taktéž čerpány z dokumentů Evropské komise a z odborné literatury zaměřené na problematiku regionální a strukturální politiky EU v podmínkách ČR.

2 Politika hospodářské a sociální soudržnosti a evaluace strukturální pomoci v EU

2.1 Podstata a význam politiky hospodářské a sociální soudržnosti

Definice vystihující podstatu a význam politiky hospodářské a sociální soudržnosti se v detailech mírně liší a je třeba hned na začátku podotknout, že jich existuje několik, jednoznačnou však není žádná z nich. **Podstatou** politiky hospodářské a sociální soudržnosti je snaha zmírnit nebo odstranit především regionální disparity v ekonomickém a sociálním rozvoji dílčích území Evropské unie. Hlavní roli zde hraje solidarita regionů a členských zemí - „vyspělejších se zaostalými a bohatších s chudšími“. Politika hospodářské a sociální soudržnosti je tedy souborem aktivit postupného vytváření podmínek pro vyrovnávání regionálních rozdílů, mající za cíl zvýšení konkurenceschopnosti na regionální, národní a poté mezinárodní úrovni. Podněty vedoucí k aktivitám v oblasti regionální, strukturální, či sociální politiky jsou nejen politické, nýbrž především ekonomické, sociální a v neposlední řadě ekologické. Jedná se tedy např. o zajištění trvale udržitelného rozvoje, otázky zaměstnanosti, koncentraci ekonomické činnosti, růst životní úrovně atd. Velmi obecně lze politiku hospodářské a sociální soudržnosti definovat jako soubor cílů, nástrojů a opatření vedoucích ke snižování velkých rozdílů v socioekonomické úrovni jednotlivých regionů.¹ Politika hospodářské a sociální soudržnosti také realizuje priority a cíle regionální a strukturální politiky a to prostřednictvím strukturálních fondů EU a Fondu soudržnosti. Blízce také souvisí s politikou rozvoje venkova, jež je realizována prostřednictvím Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova (EAFRD).²

Samotná existence tzv. „problémových regionů“, negativně se podepisujících na socioekonomickém rozvoji společnosti, vede k nutnosti hledat řešení a způsoby efektivní podpory těchto území. Tyto problémové regiony lze klasifikovat různým způsobem. Především se jedná o regiony se stagnujícími či upadajícími průmyslovými odvětvími, regiony ekologicky zdevastované průmyslovou výrobou a těžbou, odlehlé regiony s nedostatečnou infrastrukturou, zemědělské či venkovské regiony apod.

2.1.1 Geneze politiky hospodářské a sociální soudržnosti a její legislativní rámec

Význam politiky hospodářské a sociální soudržnosti roste spolu s rozšiřováním ES/EU o další členské země. Potřeba zmírňování regionálních disparit vzniklých během historického

---

¹ Wokoun, 2003, s. 12.

² Boháčková, 2009, s. 1.

vývoje se stala jedním z hlavních požadavků ekonomického rozvoje Společenství, vedoucí ke zvýšení konkurenceschopnosti celé Unie.

Vývoj politiky hospodářské a sociální soudržnosti, respektive regionální a strukturální politiky, lze rozdělit dvěma způsoby do šesti etap:³

Tabulka 2.1: **Etapy vývoje politiky hospodářské a sociální soudržnosti EU**

	Přístup 1	Přístup 2
1. etapa:	1958 – 1973	1958 – 1974
2. etapa:	1974 – 1985	1975 – 1988
3. etapa:	1986 – 1993	1989 – 1993
4. etapa:	1994 – 1999	1994 – 1999
5. etapa:	2000 – 2006	2000 – 2006
6. etapa:	2007 - 2013	2007 - 2013

Zdroj: Novotná, 2007, s. 57

První přístup dělení etap odráží hlavní události geneze Evropských společenství. Při podrobnější charakteristice jednotlivých etap prvního přístupu lze první etapu popsat především individuálním přístupem k regionální politice. Šestice zakladatelských států⁴ nevykazovala přílišné regionální disparity, proto z tohoto hlediska nebyla koordinace regionální politiky na nadnárodní úrovni považována za nutnou. K nárůstu územních rozdílů došlo až v 70. letech 20. století přistoupením Velké Británie, Irska a Dánska.

Období druhé etapy bylo profilováno zejména strukturálními krizemi, ke kterým došlo v 70. letech. Odpovědí na zesílenou potřebu společně koordinované regionální politiky bylo založení *Evropského fondu regionálního rozvoje* (ERDF) v roce 1975. Tento finanční nástroj měl sloužit ke snižování regionálních rozdílů. Největšími příjemci finanční pomoci z tohoto fondu byly již zmiňované státy Velká Británie, Irsko a také jižní Itálie.

Význam třetí etapy spočívá v přijetí *Jednotného evropského aktu* (1986). V tomto dokumentu byly zdůrazněny význam a úloha regionální politiky.⁵ Dalším podstatným

³ Novotná, 2007, s. 57.

⁴ Belgie, Francie, Itálie, Lucembursko, Nizozemí a Německo.

⁵ JEA, článek 130: „Společenství se zaměřuje zvláště na zmenšování nerovnoměrností mezi různými regiony a soustřeďuje se na zaostalé regiony, jimž se dostává nejmenší podpory“.

vývojovým prvkem tohoto období je reforma regionální politiky v druhé polovině 80. let. Bylo přijato rozhodnutí o začlenění regionální politiky s částí sociální a zemědělské politiky do tzv. **strukturální politiky**. Přistoupilo se ke střednědobému plánování regionálních programů a byly stanoveny Cíle pro období 1989 – 1993, týkající se především podpory rozvoje zaostávajících regionů, přeměny regionů, jež jsou vážně ohroženy hospodářským úpadkem, boje s dlouhodobou nezaměstnaností a podpory venkovských regionů.

Čtvrtá etapa přinesla mimo jiné nový cíl: **Cíl 6** – Podpora rozvoje a strukturálních změn regionů s extrémně nízkým zalidněním. Podnětem pro jeho formulaci bylo přistoupení Finska a Švédska. Dalším důležitým bodem této etapy bylo ustanovení *Fondu soudržnosti* v souvislosti s uzavřením Maastrichtské smlouvy v roce 1993. Touto smlouvou byl také ustaven *Výbor regionů* jako poradní orgán složený ze zástupců regionálních a místních orgánů.⁶

Pátá etapa byla značně ovlivněna historicky největším rozšířením Evropské unie v roce 2004 o deset nových členů. Snaha o větší efektivnost při využívání finančních prostředků vedla ke snížení počtu Cílů strukturální politiky z šesti na tři.

Šestá a současná etapa geneze politiky hospodářské a sociální soudržnosti může být též nazývána **reformní**. Priority pro toto období byly stanoveny již v roce 2004 *Třetí zprávou o soudržnosti*. Prioritní oblasti pro období 2007 – 2013 jsou:

- zaměření programů na růst a zaměstnanost,
- více strategický přístup v rámci programů politiky soudržnosti,
- konzistentnost s ostatními politikami a prioritami Společenství,
- zaměření na sektory, které jsou důležité pro splnění cílů Lisabonské strategie;
- snížení počtu finančních nástrojů pro ekonomickou kohezi.

Nové cíle politiky soudržnosti byly pojmenovány: Konvergence, Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost a Evropská územní spolupráce.⁷ 1. ledna 2007 po přistoupení Bulharska a Rumunska vzrostl počet obyvatel Evropské unie o 29,5 milionů na 483,7 mil. Tyto dvě nové země opět přispěly k prohloubení regionálních disparit.

Druhý přístup rozdělení vývojových etap odpovídá plánovacím obdobím strukturálních fondů.

---

⁶ Novotná, 2007, s. 61.

⁷ Podrobněji v kapitole 2.1.2 Cíle politiky hospodářské a sociální soudržnosti v programovacím období 2000 – 2006 a 2007 – 2013.

Na legislativní rámec politiky hospodářské a sociální soudržnosti lze pohlížet jednak v rámci primárního práva a následně práva sekundárního. Oblast politiky hospodářské a sociální soudržnosti se v legislativě primárního práva vyskytuje zvláště v dokumentech, které rozšířily nebo modifikovaly původní smlouvy. Jedná se tedy o:

- *Akt o jednotné Evropě* (podepsán v roce 1986 v Lucemburku a Haagu a s platností od roku 1987).
- *Maastrichtská smlouva* (s platností od 1. 11. 1993).
- *Amsterdamská smlouva* (s platností od 1. 5. 1999).
- *Smlouva z Nice* (s platností od 1.5. 2004).⁸
- *Lisabonská smlouva* (*Smlouva o EU* a *Smlouva o fungování Evropské unie* - s platností od 1. 12. 2009).

První zmínky týkající se sociální soudržnosti lze nalézt již ve Smlouvě o založení Evropského společenství. Významnějším mezníkem v této oblasti je však Akt o jednotné Evropě a dále Smlouva o EU (Maastrichtská). Ve Smlouvě o EU v amsterodamském znění byla vložena kapitola, týkající se politiky HSS, Hlava XVII – Hospodářská a sociální soudržnost, čl. 158, 159, 160, 161 a 162.

Do oblasti sekundárního práva týkajícího se hospodářské a sociální soudržnosti patří především směrnice, nařízení, rozhodnutí a metodické pokyny. Mezi nedůležitější nařízení pro programovací období 2000 – 2006 můžeme zařadit např.:

- Nařízení Rady (EC) č. 1260/1999 stanovující obecná ustanovení o strukturálních fondech.
- Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EC) č. 1783/1999 o Evropském fondu regionálního rozvoje (ERDF).
- Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EC) č. 1984/1999 o Evropském sociálním fondu (ESF).
- Nařízení Rady (EC) č. 1264/1999 o založení fondu soudržnosti.

K současnému programovacímu období 2007 – 2013 se vztahují následující nařízení Evropského parlamentu a Rady, jež upravují fungování strukturálních fondů a ruší nařízení z předcházejícího programovacího období. Dále bylo navrženo nové nařízení, které členskými státy a regionům poskytuje rámec pro zřízení orgánů pro přeshraniční spolupráci – evropské seskupení pro územní spolupráci (ESÚS).

---

⁸ Skokan, 2003, s. 34.

- Nařízení Rady (EC) č. 1083/2006 o obecných ustanoveních o Evropském fondu pro regionální rozvoj, Evropském sociálním fondu a Fondu soudržnosti a o zrušení nařízení (EC) č. 1260/1999.
- Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EC) č. 1080/2006 o Evropském fondu regionálního rozvoje (ERDF) a o zrušení nařízení (EC) č. 1783/1999.
- Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EC) č. 1081/2006 o Evropském sociálním fondu a o zrušení nařízení (EC) č. 1784/1999.
- Nařízení Rady (EC) č. 1084/2006 o Fondu soudržnosti a o zrušení nařízení (EC) č. 1164/1994.⁹
- Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EC) č. 1082/2006 o evropském seskupení pro územní spolupráci (ESÚS).¹⁰

2.1.2 Cíle politiky hospodářské a sociální soudržnosti EU

Finanční nástroje politiky soudržnosti (např. strukturální fondy) by měly přispívat k plnění předem definovaných cílů. V programovacím období 2000–2006 se na základě již zmiňovaného *Nařízení Rady (EC) č. 1260/1999 o obecných ustanoveních o strukturálních fondech* finanční nástroje zaměřovaly na dosažení tří cílů:

Cíl 1 – Podpora rozvoje a strukturálního přizpůsobování regionů, které ve svém rozvoji zaostávají za ostatními. Tento cíl zahrnoval regiony soudržnosti NUTS II, jejichž hodnota ukazatele HDP na obyvatele v paritě kupní síly nepřekračovala 75% průměru EU 15. Dále pak regiony, které v programovacím období 1994 – 1999 spadaly pod Cíl 6, tedy regiony Finska a Švédska s extrémně nízkým zalidněním. A v neposlední řadě byly do tohoto cíle zahrnuty i odlehlé regiony např. francouzská zámořská území. Cíl 1 byl podporován ze všech strukturálních fondů: ERDF, ESF, EAGGF a FIGF.

Cíl 2 – Podpora hospodářské a sociální konverze oblastí, které se potýkají se strukturálními problémy. Tento cíl byl zaměřen na regiony na úrovni NUTS III, konkrétně na oblasti závislé na rybolovu, průmyslové oblasti s mírou nezaměstnanosti převyšující průměr EU a vyšším podílem pracovních míst v průmyslovém sektoru než je průměr EU. Taktéž sem spadají venkovské oblasti s hustotou zalidnění nižší než 100 obyvatel na km² a s podílem obyvatel pracujících v zemědělství na celkové zaměstnanosti dvojnásobně převyšujícím průměr EU.

⁹ Evropský sociální fond v ČR, 2010.

¹⁰ MMR, 2010.

Cíl 3 – Podpora adaptace a modernizace politik a systémů vzdělávání, odborné přípravy a zaměstnanosti. Způsobilé oblasti byly všechny, které nesplňovaly kritéria zařazení pod Cíl 1.

Tyto tři cíle se zaměřovaly na zvýšení konkurenceschopnosti regionů; rozvoj infrastruktury; podporu malého a středního podnikání; udržení a vytváření nových pracovních příležitostí; zlepšování životního prostředí v regionu a zlepšení přístupu k novým technologiím; pomoc osobám ohroženým sociální izolací atd.

V současném programovacím období 2007 – 2013 se finanční nástroje politiky soudržnosti zaměřují na plnění tří cílů uvedených v kapitole 2.2 na základě legislativní úpravy v podobě *Nařízení Rady (EC) č. 1083/2006 o obecných ustanoveních o Evropském fondu pro regionální rozvoj, Evropském sociálním fondu a Fondu soudržnosti a o zrušení nařízení (ES) č. 1260/1999*.

Cíl Konvergence pokrývá regiony na úrovni NUTS II, jejichž HDP na obyvatele měřené paritou kupní síly je nižší než 75% průměru HDP na obyvatele EU-25 (obdobná podmínka jako u Cíle 1 v předchozím programovacím období). Také sem patří tzv. *phasing-out regiony* neboli regiony postižené statistickým efektem, jejichž HDP na obyvatele měřené paritou kupní síly je vyšší než 75% průměru HDP na obyvatele EU-25, ale nižší než v EU-15. Tento cíl je financován z Evropského fondu regionálního rozvoje, Evropského sociálního fondu a Fondu soudržnosti.

Cíl Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost je druhým cílem, který je zaměřen na regiony na úrovni NUTS I nebo NUTS II na něž se nevztahuje cíl Konvergence a na tzv. *phasing-in regiony*, jejichž HDP/obyvatele je důsledkem přirozeného růstu vyšší než 75% průměru EU-15, a které byly v minulém programovacím období 2000 – 2006 zařazeny do Cíle 1. Cíl je financován z Evropského fondu regionálního rozvoje a Evropského sociálního fondu.

Cíl Evropská územní spolupráce je třetím cílem. Mezi regiony spadající pod tento cíl přísluší regiony na úrovni NUTS III, které jsou způsobilé pro přeshraniční spolupráci. Tento cíl je financován z Evropského fondu regionálního rozvoje.

Zaměření těchto cílů zahrnuje posílení přeshraniční spolupráce; podporu meziregionální spolupráce; posílení konkurenceschopnosti a atraktivnosti regionů; podporu

hospodářského a sociálního rozvoje regionů; posílení investic do lidského kapitálu; rozvoj inovací; zlepšování životního prostředí apod.¹¹

2.1.3 Nástroje politiky hospodářské a sociální soudržnosti EU

Nástroje politiky hospodářské a sociální soudržnosti slouží k dosahování vytýčených cílů politiky HSS. Jedná se strukturální fondy, Fond soudržnosti a další nástroje. Hlavním úkolem těchto nástrojů je snižování rozdílů mezi úrovní rozvoje regionů a členských států Unie a zmírnění zaostalosti nejvíce znevýhodněných regionů. Strukturální fondy jsou jádrem politiky hospodářské a sociální soudržnosti. Zdrojem financí strukturálních fondů jsou příspěvky členských států do společného rozpočtu EU. Oblast zaměření strukturálních fondů je široká, může se jednat např. o:

- přímé investice do vytváření nových pracovních míst,
- výzkum a vývoj, technologické inovace a infrastrukturu pro vzdělání,
- ochranu životního prostředí a přírodního dědictví,
- služby pro malé firmy, rozvoj nových kvalifikací,
- přeshraniční a nadnárodní spolupráci, výměnu zkušeností.

Mezi nástroje politiky hospodářské a sociální soudržnosti v minulém programovacím období (2000 – 2006) příslušely čtyři strukturální fondy, Fond soudržnosti, iniciativy Společenství a inovační akce, dále například i aktivity Evropské investiční banky.¹²

Evropský fond regionálního rozvoje (ERDF – European Regional Development Fund)

ERDF byl založen v roce 1975 jako základní finanční nástroj regionální politiky zaměřený na snižování meziregionálních nerovností. ERDF v programovacím období 2000 – 2006 podporoval regiony spadající pod Cíle 1 a 2, dále financoval Iniciativy Společenství INTERREG III a URBAN II. ERDF má mezi strukturálními fondy dominantní postavení z hlediska objemu výdajů. Oblast zaměření tohoto fondu je hlavně:

- rozvoj informační společnosti,
- výzkum a rozvoj technologií,
- růst konkurenceschopnosti malých a středních firem a zvyšování atraktivity regionů,
- ochrana a zlepšení životního prostředí,

---

¹¹ Novotná, 2007, s. 130, 131.

¹² Tamtéž, s. 84, 85.

- rozvoj cestovního ruchu a investice do kultury, včetně ochrany kulturního a přírodního dědictví,
- rovnost mezi muži a ženami v zaměstnání, podnikání atd.

Evropský sociální fond (ESF- European Social Fund)

ESF vznikl spolu s Evropským zemědělským podpůrným a garančním fondem v roce 1958. Zaměřuje se na boj s nezaměstnaností, rozvoj lidských zdrojů, podporu integrace na trhu práce a na podporu rovných příležitostí. Svou pozornost věnuje dlouhodobým programům, zvláště v zaostalých regionech. ESF v programovacím období 2000 – 2006 podporoval regiony spadající pod Cíle 1, 2 i 3, Iniciativu Společenství EQUAL. Oblast zaměření podpory Evropského sociálního fondu zahrnuje zejména:

- integraci nezaměstnaných se zaměřením na dlouhodobou nezaměstnanost,
- integraci mladých lidí do pracovního procesu,
- integraci osob vyloučených z trhu práce,
- adaptaci pracovníků na průmyslové změny,
- stabilizaci a růst zaměstnanosti,
- posílení systému kvalifikací a dalšího vzdělávání.¹³

Evropský zemědělský podpůrný a garanční fond (EAGGF – European Agricultural Guidance and Guarantee Fund)

EAGGF, fungující od roku 1962, byl složen ze dvou sekcí – orientační (podpůrné) a garanční. Součástí strukturálních fondů byla v programovacím období 2000 – 2006 pouze sekce orientační (podpůrná), která podporovala modernizaci a zlepšování struktury aktivit v zemědělství a na venkově. Podpůrná sekce EAGGF v rámci strukturální a regionální politiky financovala předně tyto oblasti:

- podpora farmaření a zachování životaschopných farmářských komunit v horských nebo méně příznivých oblastech,
- podpora mladých začínajících farmářů,
- zlepšení strukturální výkonnosti držby půdy,
- rozvoj venkovské infrastruktury,
- podpora investic do cestovního ruchu,
- rozvoj a využití lesů,
- prevence přírodních pohrom.

---

¹³ Novotná, 2007, s. 87.

Finanční nástroj na podporu rybolovu (FIFG – Financial Instrument for Fisheries Guidance)

FIFG byl založen v roce 1993 jako nutná reakce na krizi v rybářském odvětví na počátku 90. let minulého století. Fond se zaměřoval na restrukturalizaci a modernizaci rybářského průmyslu. Cílem fondu bylo mimo jiné přispět k dosažení udržitelné rovnováhy mezi zásobami ryb a jejich využíváním, zvyšovat konkurenceschopnost, rozvoj rybářských podniků a zvyšování přidané hodnoty rybolovu. FIFG v minulém programovacím období (2000 – 2006) podporoval regiony Cílů 1 a 2. Aktivita v rámci tohoto fondu směřovaly především k:

- ochraně mořských zdrojů v pobřežních vodách,
- vytváření společných podniků,
- obnově a modernizaci rybářských lodí a rozvoji rybářských přístavů,
- rybaření v pobřežních vodách v malém měřítku,
- zpracování a marketingu rybích produktů,
- rozvoji chovu ryb,
- změnám v rybářském sektoru,
- sociálně-ekonomickým opatřením.

Fond soudržnosti (CF – Cohesion Fund)

Fond soudržnosti (taktéž Kohezní fond) byl zřízen v roce 1993 a stál mimo strukturální fondy. Cílem Fondu soudržnosti je podporovat hospodářskou a sociální soudržnost Evropské unie. Tento fond nepatří mezi strukturální fondy, ale je důležitým nástrojem k dosažení hospodářské a sociální soudržnosti. Podnětem pro jeho vznik byla snaha pomoci několika členským státům rychleji se přiblížit EMU.¹⁴ V minulém programovacím období (2000 – 2006) byly z tohoto fondu financovány projekty zaměřené na problematiku životního prostředí, oblast dopravní infrastruktury a realizaci transevropských sítí.¹⁵ Poskytnutí pomoci z tohoto fondu je podmíněno dvěma faktory:

1) Hrubý národní důchod na obyvatele měřený paritou kupní síly, nesmí u členského státu překročit 90% průměru EU.

---

¹⁴ Jednalo se o Španělsko, Portugalsko, Irsko a Řecko.

¹⁵ Wokoun, 2003, s. 35.

2) Členský stát musí realizovat program "hospodářské konvergence". Míra pomoci EU poskytovaná fondem je 80 - 85 % veřejných nebo ekvivalentních výdajů. Konkrétní výše pomoci je stanovena podle typu projektu, jenž má být realizován.¹⁶

V programovacím období 2007-2013 lze v rámci strukturální pomoci čerpat z následujících fondů: *Evropského sociálního fondu (ESF)*, *Evropského fondu regionálního rozvoje (ERDF)* a *Fondu soudržnosti*. Dalšími nástroji politiky hospodářské a sociální soudržnosti v současném programovacím období jsou iniciativy podporované Evropskou komisí, Evropskou investiční bankou a Evropskou bankou pro obnovu a rozvoj a dále síťové programy INTERACT II a ESPON 2013. Při využívání prostředků ze strukturálních fondů jsou uplatňovány jednotné principy, které jsou níže rozvedeny.

Princip solidarity

Znamená, že hospodářsky vyspělejší státy svými příspěvky do společného rozpočtu financují rozvoj zemí méně ekonomicky rozvinutých.

Princip subsidiarity

Jedná se o efektivní naplňování cílů na co nejnižší úrovni rozhodování. Tento princip je zakotven v Maastrichtské smlouvě (1993).

Princip partnerství

Tento princip zahrnuje úzkou spolupráci mezi Komisí a odpovídajícími orgány na národní, regionální a místní úrovni určenou každým státem pro všechny typy rozvojových programů. Poskytnutí finanční pomoci ze strany ES je podmíněno aktivní účastí samotných příjemců pomoci. Uplatňuje se zde zároveň **princip subsidiarity**, kdy celková zodpovědnost zůstává na členském státě.

Princip programování

Princip programování klade důraz na komplexní přístup k řešení problémových regionů a podává časový rozvrh pro alokaci pomoci. Konec programovacího období se shoduje s finančními perspektivami pro celkový rozpočet. Princip je založen na tom, že pomoc je namířena do nejméně rozvinutých regionů a je realizována formou víceletých a více-oborových programů, pro které se zpracovávají programové dokumenty.

---

¹⁶ Fondy EU, 2009.

Princip koncentrace

Podstata tohoto principu spočívá v tom, že jsou prostředky fondů používány pouze k realizaci předem stanovených cílů co nejúčelněji a nejsou rozměňovány na řadu drobných a méně významných činností. Dle tohoto principu by měla být pozornost zaměřena na akce přinášející maximální užitek a viditelný přínos. Výhody plynoucí z principu koncentrace by také měly přinášet snadnější a přehlednější monitorování a kontrolu.

Princip adicionality (doplňkovosti)

Jak je z názvu zřejmé, tento princip zajišťuje, aby prostředky pocházející ze zdrojů Evropské unie plnily pouze funkci doplňkovou k ostatním veřejným výdajům členské země, jež je příjemcem pomoci. Prostředky ze zdrojů Unie nesmí veřejné zdroje nahrazovat a nesmí být jimi financovány státní deficity. Tento princip má vést k vyšší efektivnosti a zodpovědnosti při využívání poskytnutých prostředků.

Princip monitorování a vyhodnocování

Jedná se o průběžné monitorování a vyhodnocování efektivnosti využívání prostředků, a to ve všech fázích procesu. Jde o velmi důslednou kontrolu věcného a finančního plnění projektu. Obvykle se provádí kontrola ex-ante, tj. předběžná kontrola před schválením projektu, mid-term, tj. monitoring v průběhu realizace projektu a ex-post tj. skutečné zhodnocení přínosů projektu.¹⁷ Hodnocení ex-ante a ex-post je dále rozvedeno v kapitole 2.6.3.

2.1.4 Finanční rámec politiky hospodářské a sociální soudržnosti EU

Evropská unie pravidelně připravuje víceleté finanční plány, tzv. **finanční perspektivy**, jejichž délka odpovídá délce programovacího období. Finanční perspektiva určuje limity výdajů Evropské unie. Evropská komise, Evropský parlament a Rada EU společně schvalují finanční perspektivu na základě tzv. **meziinstitucionální dohody**. Z prostředků strukturálních fondů a Fondu soudržnosti určených na období 2004-2006 měla Česká republika možnost čerpat až cca 2,6 mld. EUR, tj. cca 877 mil. EUR ročně.¹⁸ Strukturální fondy se na této částce podílely více než 1 584 mil. EUR a fond soudržnosti cca 945 mil. EUR.¹⁹ Celkový objem finanční pomoci z Evropského sociálního fondu dosáhl 457

---

¹⁷ Wokoun, 2003, s. 29.

¹⁸ Ministerstvo financí ČR, 2009.

¹⁹ Fondy EU, 2009c.

mil. EUR.²⁰ Největší částka z celkového finančního objemu pro toto období, cca 1 454 mil. EUR, připadla logicky na Cíl 1, na Cíl 2 bylo přiděleno 71,3 mil. EUR a na Cíl 3 byla určena finanční částka cca 58,8 mil. EUR. Stejná suma byla vyčleněna i pro Iniciativy Společenství (Equal a Interreg). Současná finanční perspektiva je zpracována na léta 2007 – 2013. V programovacím období 2007 – 2013 představuje strop výdajů Evropské unie částka **862,36 mld. EUR** v cenách roku 2004,²¹ na politiku HSS EU je vyčleněna více než třetina z této částky – 347,4 mld. EUR (ve stálých cenách roku 2004). Pro Českou republiku bylo na toto programovací období vyčleněno 26,69 miliard EUR (v běžných cenách).²²

O rozdělení finančních prostředků mezi jednotlivé členské státy informuje příloha č. 2. Finanční alokace pro Českou republiku v minulém a současném programovacím období je zachycena v příloze 3. Rozdělení finančních prostředků v rámci nové architektury politiky hospodářské a sociální soudržnosti vypadá procentuálně takto: na cíl Konvergence připadá největší podíl finančních prostředků a to 81,5 %. Na cíl Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost bylo přiděleno 16 % a na cíl Evropská územní spolupráce bylo vyhrazeno 2,5 % z celkové částky.²³

Procentuální rozdělení mezi staré a nové členské státy je určeno takto:

- „Staré“ členské státy (EU-15): 51,7 %.
- „Nové“ členské státy (EU-10) + Bulharsko a Rumunsko: 48,3 %.²⁴

---

²⁰ Evropský sociální fond, 2010b.

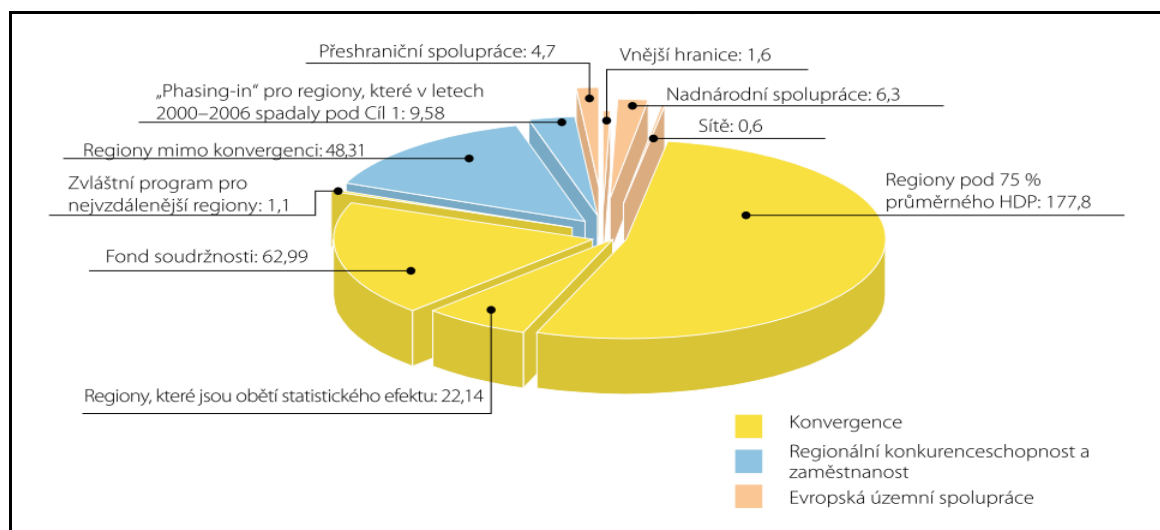
²¹ BusinessInfo, 2010.

²² Ministerstvo financí ČR, 2009.

²³ Euroskop, 2010.

²⁴ Novotná, 2007, s. 136.

Obrázek 2.1: **Politika soudržnosti 2007 – 20013: rozdělení podle cílů v mld. EUR**

Zdroj: Evropská komise, 2007a, s. 3

2.2 Rámec evaluace strukturálních fondů v ČR

Evaluace je proces, který zkoumá nakládání s veřejnými prostředky s cílem zvýšit hospodárnosti tohoto procesu. Evaluace (vyhodnocování) představuje postup důkladného sběru, zpracování, systematického a přehledného uspořádání a následného vyhodnocení dat a informací. V programovacím období 2007 – 2013 představuje evaluace strukturální pomoci EU jednu z nejpodstatnějších a nejdůležitějších součástí řízení a koordinace při realizaci *Národního strategického referenčního rámce ČR*.

Hlavní účely evaluace mohou být vymezeny následovně:

- plánování nebo výkonnost – evaluace zaručuje, že existuje důvod pro implementaci programu či politiky a pro přidělení veřejných zdrojů do této oblasti,
- povinnost zodpovídat se – evaluace ukazuje, zda program splnil své cíle a jak byly využívány prostředky programu,
- implementace – evaluace napomáhá zlepšovat výkonnost programů, zlepšuje jejich implementaci a řízení,
- získávání znalostí – evaluace identifikuje, které intervence jsou vhodné pro různá prostředí.²⁵

²⁵ MMR, 2005, s. 8.

2.2.1 Evaluace jako vědecká disciplína

Evaluace je poměrně mladou vědní disciplínou. Předmět a rozsah evaluace je vymezen institucionálními, časovými, odvětvovými a také geografickými aspekty. Při určování rozsahu evaluace jsou pokládány základní otázky, na základě kterých je vyhodnocování blíže specifikováno. Kromě dotazu: „*Co budeme evaluovat?*“, lze rozdělit následující otázky na čtyři oblasti, z nichž dále vycházejí evaluační kritéria. Jedná se o:

- otázky týkající se relevance programu,
- otázky týkající se účinnosti,
- otázky týkající se užitečnosti,
- otázky týkající se efektivity.²⁶

Relevance

Tento pojem odkazuje na přiměřenost cílů programu s ohledem na socioekonomické problémy, kterým je program určen. Otázku relevance (věcnosti) je nejdůležitější brát v úvahu u ex-ante analýzy a to z důvodu výběru nejlepší strategie.

Účinnost

Termín účinnosti vyjadřuje, zda bylo dosaženo cílů formulovaných v programu, jakých bylo dosaženo úspěchů a jaké nastaly problémy. Mimo jiné se zabývá tím, jaké bylo vybráno řešení případných problémů, neopomíjí ani vnější faktory a jejich vliv na stanovené cíle. Princip účinnosti je tak v praxi naplňován kontrolou *výkonnostních ukazatelů*.²⁷

Užitečnost

Kritérium užitečnosti (dopadu) hodnotí dopady programu ve vztahu k širším společenským a ekonomickým potřebám.

Efektivita

Je posuzována na základě srovnání výsledků nebo spíše dopadů a použitých zdrojů. Základním posuzovacím aspektem by mělo být hledisko, zda je efekt úměrný výstupu. S pojmem efektivita se úzce pojí také hospodárnost či často zmiňovaná minimalizace nákladů.

---

²⁶ MMR, 2005, s. 20.

²⁷ World Bank, 2004, s. 6.

Udržitelnost

Ačkoliv zde byly uvedeny čtyři základní typy evaluačních otázek, bývá kromě těchto zohledňováno i kritérium udržitelnosti. To odkazuje k rozsahu, v jakém jsou výsledky a výstupy intervence trvalé. Evaluace často zohledňují udržitelnost institucionálních změn a udržitelnost socioekonomických dopadů.

Rozsah evaluací, jak již bylo zmíněno, může být specifikován přinejmenším ve čtyřech ohledech:

- institucionálním – s rozdělením na evropskou, národní a místní úroveň,
- časovém - zamýšlené časové období,
- odvětvovém - sociální, průmyslový, týkající se životního prostředí atd.,
- geografickém – týkajícím se konkrétní části Evropy, regionu, města atd.²⁸

Kromě základních evaluačních kritérií je vhodné před samotným začátkem evaluace uvážit i následující otázky. Zda je záměrem omezit evaluaci jen na finanční zdroje programu, nebo zahrnout další národní, regionální, místní finanční zdroje spojené s programem? Je záměrem omezit evaluaci na zásahy v příslušné oblasti, nebo rozšířit pozorování na příbuzné oblasti? Aby evaluace řádně plnila svůj úkol, je třeba určit co nejpřesněji požadovaný výstup a informace, jež má daná evaluace přinést.

Nemalou roli v evaluaci hraje **správný a vhodný výběr evaluačních metod**. Samotné evaluační otázky mohou být totiž zodpovězeny různými způsoby. K získání maximálního množství požadovaných informací je rozhodující výběr metody. Tento výběr metod je ovlivněn:

- spolehlivostí programové teorie,
- úrovní shody mezi zainteresovanými subjekty,
- tématem nebo odvětvím programové intervence,
- typem hodnoceného programu,
- stadiem programového cyklu, ve kterém se evaluace koná.²⁹

Od těchto aspektů se pak odvíjí výběr evaluační metody. Přehled evaluačních metod dle zachycení celkové a hloubkové evaluace je uveden v následující tabulce 2.2.

---

²⁸ MMR, 2005, s. 17.

²⁹ Tamtéž, s. 22.

Tabulka 2.2: **Metody evaluace**

Celková evaluace programu	Struktura evaluace	SWOT analýza
	Zachycení změn	Rozhovor
		Focus group
		Případová studie
	Analýza dat	Analýza vstupů - výstupů
	Vytváření závěrů	Panely expertů
Multikriteriální analýza		
Hlubková evaluace jednotlivých evaluačních otázek	Struktura evaluace	Logický rámec
	Zachycení změn	Dotazníkové šetření
		Pozorování
	Analýza dat	DELPHI
		Regresní analýza
	Vytváření závěrů	Benchmarking
Analýza nákladů a přínosů		

Zdroj: MMR, 2004, s. 60; vlastní úprava

Vedle výběru příhodné metody je třeba použít **vhodné indikátory**. Indikátory měří, zda bylo dosaženo vytýčeného cíle, jaké jsou výsledky, kvalita a kontext projektu, či programu. Indikátor vytváří číselnou informaci. Tyto informace pak mohou pomoci v dalším rozhodovacím procesu a v adekvátním hodnocení. V evaluacích se nejčastěji setkáváme s indikátory, které hodnotí úspěch veřejné podpory. Existuje celá řada typologií indikátorů. Níže jsou uvedeny některé z nich.

Typy indikátorů:

- vzhledem ke zpracování informací: základní, odvozený a sloučený indikátor,
- vzhledem k rozsahu informací: kontextuální a programové indikátory,
- vzhledem k porovnatelnosti údajů: specifické, všeobecné, klíčové indikátory,
- vzhledem k evaluačním kritériím: indikátory relevance, efektivity, účinnosti a výkonnosti,
- vzhledem k fázím programu: indikátory zdrojů, výstupů, výsledků a dopadů.³⁰

2.2.2 Rámec evaluace strukturálních fondů v EU

Politika hospodářské a sociální soudržnosti má své evaluační aktivity zakotveny v sekundární legislativě Evropské unie. Pro programovací období 2000 – 2006 se jedná o *Nařízení Rady (EC) č. 1260/1999 o obecných ustanoveních o strukturálních fondech*. Toto nařízení upravuje mimo jiné jednotlivá stadia evaluace. Tomuto nařízení je podřízen dokument *Rámec podpory Společenství* (RPS), který blíže určuje evaluační aktivity a

³⁰ MMR, 2005, s. 67.

základní prvky řízení evaluace (Rámci podpory Společenství je věnována kapitola 3). V každé zemi Evropské unie je řídicím orgánem evaluace jiný subjekt. V některých zemích, a to i v České republice, je orgán evaluace zařazen mezi jednotky řídicího orgánu strukturálních fondů.³¹

Výše zmíněným nařízením je tedy strukturální pomoc hodnocena v rámci **evaluace ex-ante** (předběžné hodnocení), dále v rámci **evaluace mid-term** v polovině období a poté **evaluace ex-post** (dodatečné hodnocení). Konkrétně se jedná o článek 41 jmenovaného nařízení, jež vymezuje pět základních tezí pro hodnocení ex-ante. Jedná se o:

- posouzení účinnosti strukturální pomoci a rozdělení evaluačních aktivit na ex-ante, mid-term a ex-post,
- měření účinnosti operací fondů podle kritérií,
- shromažďování prostředků a dat potřebných k zajištění hodnocení,
- zpřístupnění výsledků hodnocení,
- zakotvení hodnotících procedur v řídicích dokumentech.

Článek 42 nařízení Rady (EC) č. 1260/1999 se věnuje evaluaci mid-term. Toto hodnocení v polovině období se zabývá počátečními výsledky. Jaké byly dosaženy cíle a stejně hodnocení ex-ante, pohlíží na relevanci. Za provádění hodnocení v polovině období odpovídá řídicí orgán ve spolupráci s Komisí a členským státem. Komise následně prozkoumá relevanci a kvalitu hodnocení.³²

Článek 43 nařízení Rady (EC) č. 1260/1999 je zaměřen na hodnocení ex-post. Na základě výsledků hodnocení, jež jsou již k dispozici, se hodnocení ex-post týká využití prostředků, účinnosti a efektivity pomoci a jejího dopadu a vyvozuje závěry pro politiku hospodářské a sociální soudržnosti.³³ Za toto hodnocení neodpovídá pouze členský stát a řídicí orgán, ale také Komise. Podmínkou je, aby evaluace ex-post byla dokončena nejpozději do tří let po skončení programovacího období.

V současném programovacím období **2007 – 2013** podléhá proces evaluace strukturální pomoci v rámci Národního strategického referenčního rámce *Nařízení Rady (ES) č. 1083/2006*.³⁴

---

³¹ Fondy EU, 2009b.

³² Hodnocení mid-term nebylo pro země přistupující do EU v roce 2004 požadováno v plné míře.

³³ Fondy EU, 2009b.

³⁴ Melecký, Hofrová, 2009, s. 4.

Právní vymezení evaluace je důležité z hlediska vyjasnění povinnosti evaluaci vykonávat. Je podstatné určení, zda je evaluace žádána na základě právního požadavku, či proto, že je z pohledu programových manažerů důležitá.

2.2.3 Stádia evaluace

Základní stádia evaluace, stručně zmíněná v předchozí kapitole, jsou tedy tři.

- Evaluace ex-ante.
- Evaluace mid-term.
- Evaluace ex-post.

Evaluace ex-ante

Předběžná evaluace probíhá na začátku cyklu před přijetím programu. Tato forma evaluace pomáhá zajistit maximální věcnost a promyšlenost programu. Výsledky evaluace ex-ante mají být zahrnuty do programu při procesu rozhodování. Ex-ante hodnocení obsahuje analýzu předností, slabých stránek a potenciálu dotyčného členského státu, regionu nebo odvětví, posouzení shody strategií a cílů a kvantifikuje cíle ve srovnání s výchozí situací.³⁵ Toto hodnocení zároveň poskytuje potřebné informace pro monitoring a následující stádia evaluace. Předběžná evaluace pomáhá specifikovat výběrová kritéria pro výběr projektů a zajišťuje, že jsou respektovány stanovené priority. Podstatným přínosem evaluace ex-ante je její hodnocení sociální a hospodářské situace a hodnocení rovných příležitostí mužů a žen.

Evaluace mid-term

Evaluace v polovině období je prováděna během druhé fáze programového cyklu, během implementace intervencí. Na základě závěrů evaluace v polovině období se během programového cyklu provádějí úpravy. Toto hodnocení posuzuje počáteční výsledky pomoci, jejich relevanci a míru, v jaké byly dosaženy plánované cíle. Hodnoceno je zde také finanční vedení a monitoring. V tomto stádiu se evaluace opírá obzvláště o informace získané z monitorovacího systému, ale také z předběžné evaluace.³⁶

Evaluace ex-post

Dodatečné hodnocení neboli evaluace ex-post rekapituluje a posuzuje celý program, především jeho dopady. Cílem je analyzovat použití zdrojů a podat ucelenou zprávu o účinnosti a výkonnosti intervencí a rozsah naplnění očekávaných efektů. Zaměřuje se na

---

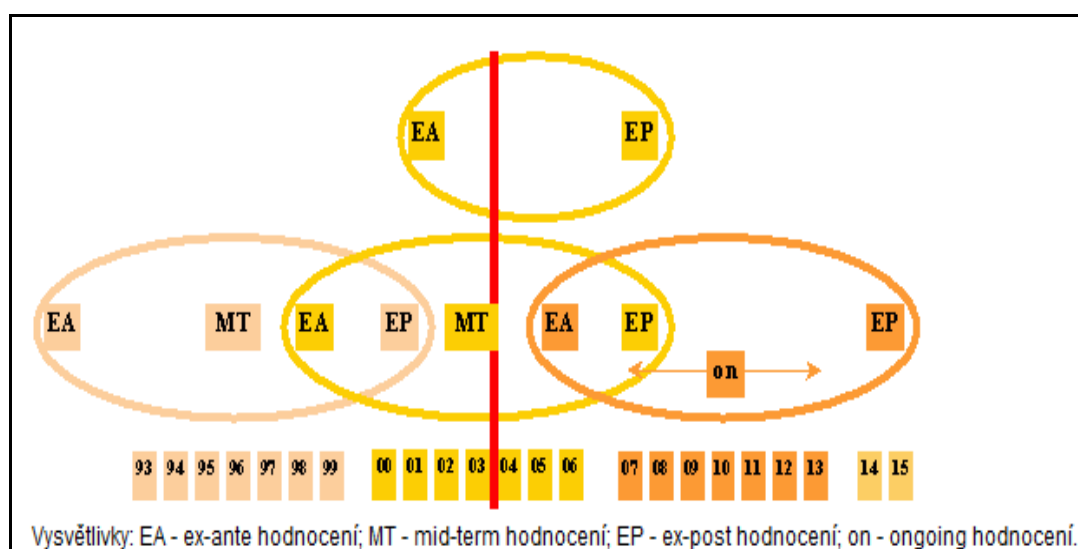
³⁵ Fondy EU, 2009b.

³⁶ Wokoun, 2006.

faktory úspěchu a selhání a na udržitelnost výsledků a dopadů. Snaží se vyvodit závěry, které bude možné generalizovat a aplikovat na další programy nebo regiony.³⁷ V ideálním případě by výsledky této evaluace měly být dostupné v době plánování dalšího programu, to znamená alespoň rok před koncem programu. V praxi ovšem dochází k sestavování tohoto hodnocení zpětně dva až tři roky po ukončení programovacího období. Z tohoto důvodu bývá těsně před koncem programového období vyžadováno prozatímní posouzení společně s ex-ante evaluací následujícího období.

Jednotlivé etapy hodnocení strukturálních fondů jsou graficky zachyceny na obrázku 2.2.

Obrázek 2.2: Etapy hodnocení strukturálních fondů EU

Zdroj: MMR, 2009b

2.2.4 Organizace a řízení evaluace

Tato podkapitola věnovaná evaluaci se zabývá otázkami, kdo vytváří zadávací podmínky pro evaluaci, kdo evaluaci provádí, kdo ji řídí a kdo odpovídá za její průběh.

Evaluace může být vedena **externím týmem** nebo **interně**. Oba způsoby mají svá pozitiva a negativa. Externí evaluační týmy vzbuzují větší dojem nezávislosti, věrohodnosti a transparentnosti. Z tohoto důvodu bývá v některých případech evaluace svěřena dlouhodobě samostatným jednotkám. Výhodou interních evaluačních týmů je ovšem detailnější a odbornější znalost vnitřních poměrů. Mohou mít snadnější přístup k potřebným informacím a zaměstnancům. Nicméně zde mohou vznikat pochybnosti kvůli málo zřetelnému oddělení od provozní jednotky.

³⁷ Fondy EU, 2009b.

Je nutnost, aby evaluaci vytvářeli profesionálové disponující potřebnými znalostmi. Naplnění i tohoto požadavku je pak součástí důvěryhodnosti výstupu evaluace. To je důvod, proč jsou v oblasti evaluačních kapacit uplatňovány různé etické kodexy, profesionální normy chování apod.

Evaluační činností se ve členských státech EU zabývá tzv. **Evaluační jednotka**. Tento hodnotící orgán byl zřízen pro plnění úkolů evaluace na úrovni řídicího orgánu Rámce podpory Společenství. Evaluační jednotka strukturálních fondů plní jak úkoly hodnocení výsledků a dopadů veřejných strukturálních intervencí spolufinancovaných ze strukturálních fondů EU, tak hodnocení účinnosti systému jejich implementace. Neméně důležitým úkolem Evaluační jednotky strukturálních fondů je příprava podkladů pro návrh veřejných intervencí v příštím programovém období. Koordinační role evaluační jednotky strukturálních fondů se promítá nejen do sféry zajišťování součinnosti při hodnocení programů strukturální pomoci, ale také do procesu rozvíjení vnitřní (institucionální) i vnější (dodavatelské) evaluační kapacity.³⁸ Jmenované hodnotící činnosti evaluační jednotky strukturálních fondů jsou obsaženy v evaluačním plánu pro hodnocení Rámce podpory Společenství. Na základě smluvního závazku Rámce podpory Společenství 2004-2006 byla **k 1. 12. 2003** zřízena *Evaluační jednotka strukturálních fondů v ČR*.³⁹

Kromě Evaluační jednotky strukturálních fondů existuje orgán spravující monitoring, který je nedílnou součástí evaluace. Správcem monitorovacího systému je *Národní orgán pro koordinaci (NOK)*. Ten zabezpečuje jednotný informační systém politiky hospodářské a sociální soudržnosti pro řízení, koordinaci, monitorování a vyhodnocování (evaluaci) operačních programů a jejich projektů ve všech úrovních administrativního a finančního řízení.

2.2.5 Evaluace strukturální pomoci EU v České republice

Evaluace v České republice je poměrně novou disciplínou spojenou se vstupem ČR do Evropské unie v roce 2004. Ačkoliv bylo prováděno hodnocení předvstupní pomoci ze strany EU v podobě programu PHARE, toto hodnocení přínosů nebylo prováděno na stejné úrovni, jaká je požadována při čerpání ze strukturálních fondů v rámci politiky hospodářské a sociální soudržnosti. Teprve se vstupem ČR do EU se v Česku rozvinula institucionální základna pro evaluaci. V letech 2002 – 2004 bylo provedeno hodnocení ex-ante všech

---

³⁸ MMR, 2005, s. 84.

³⁹ Fondy EU, 2009b.

programových dokumentů, předně se jednalo o *Národní rozvojový plán a Rámec podpory Společenství*.

V případě strukturálních fondů je poskytování strukturální pomoci prováděním evaluace přímo podmíněno.⁴⁰ Řídícím orgánem Rámce podpory Společenství v letech 2004 – 2006 bylo **Ministerstvo pro místní rozvoj ČR – odbor Rámce podpory Společenství**. Uvnitř tohoto odboru bylo vytvořeno zvláštní oddělení zodpovědné za implementaci a rozvoj hodnotícího plánu, tzv. **Evaluační jednotka strukturálních fondů**.⁴¹ Tato jednotka byla zřízena na základě smluvního závazku RPS 2004 – 2006 1. 12. 2003. Evaluační jednotkou byl sestaven **Evaluační plán RPS ČR**, který vymezil konkrétní rozsah evaluačních aktivit pro hodnocení využití prostředků ze strukturálních fondů EU. Potřebné informace a data pro hodnocení Evaluační jednotkou byla získávána převážně z Monitorovacího systému strukturálních fondů, od Českého statistického úřadu a účetního systému **Viola**.⁴²

Zkrácené programovací období 2004 – 2006 bylo důležité pro Českou republiku z hlediska nabytí zkušeností s využíváním a čerpáním strukturální pomoci v EU. Potřeba evaluace značně vzrostla s příchodem dalšího programovacího období 2007 – 2013. Politika hospodářské a sociální soudržnosti v tuto dobu nabyla na významnosti především díky několikanásobně vyšší finanční alokaci ze strukturálních fondů a fondu soudržnosti určené pro ČR. Pro období 2007 - 2013 byl vydán **Národním orgánem pro koordinaci** (NOK) tzv. *Evaluační plán Národního strategického referenčního rámce 2007 – 2013*, jež obsahuje veškeré evaluační aktivity a jejich koordinaci prováděnou **Evaluační jednotkou NSRR Ministerstva pro místní rozvoj ČR**.⁴³ Vzrostl rovněž i počet operačních programů z 13ti na 26. Současné programovací období 2007 – 2013 je výjimečné celkovou výší finanční alokace, která se v tak štědré podobě již opakovat nebude. Přehled operačních programů spolu s jejich celkovými alokacemi je zachycen v příloze č. 4. Souhrnný přehled čerpání prostředků strukturálních fondů EU v programovacím období 2000 - 2006 v ČR je podrobně zachycen v následující kapitole.

---

⁴⁰ Melecký, 2007, s. 2.

⁴¹ Melecký, Hofrová, 2009, s. 6.

⁴² Tamtéž.

⁴³ Melecký, Matisová, 2010, s. 4.

3 Programování strukturální pomoci EU v ČR v kontextu

Rámce podpory Společenství

Již před vstupem do Evropské unie získala Česká republika zkušenosti s čerpáním finančních prostředků z předstupních nástrojů ISPA, SAPARD a PHARE. Po vstupu České republiky do EU se podstatně rozšířil prostor pro získávání strukturální pomoci EU v řadě oblastí. Nutnost implementace politiky hospodářské a sociální soudržnosti po vstupu do EU s sebou přinesla také potřebu zpracovat a definovat rámec programování strukturální pomoci v ČR. Tento rámec tvoří základní programové dokumenty pro jednotlivá programovací období, které konkrétně specifikují nutnost strukturální pomoci, přesnou finanční alokaci, způsob čerpání a v neposlední řadě globální a specifické cíle, jichž má být dosaženo. *Rámec podpory Společenství ČR* je jedním ze základních a nejdůležitějších dokumentů politiky hospodářské a sociální soudržnosti v České republice vztahující se k letům 2004 - 2006. Nejdříve byl zpracován tzv. *Národní rozvojový plán ČR* (NRP ČR), který prezentoval a zdůvodňoval potřebu podpory ze strukturálních fondů. Tento dokument představoval celkovou strategii, cíle a priority regionální politiky v ČR pro zkrácené programovací období 2004 – 2006. Na základě NRP ČR byl následně zpracován již zmiňovaný *Rámec podpory Společenství ČR 2004 – 2006* (RPS ČR), na jehož formulaci se podílely Evropská komise a Česká republika. Tento základní programový dokument pro poskytování strukturální pomoci ČR obsahuje hlavní strategii socioekonomického rozvoje pro regiony soudržnosti ČR (NUTS II), vyjma území hlavního města Prahy.

3.1 Rámec programování strukturální pomoci EU v ČR

Rámec programování strukturální pomoci EU v ČR je definován základními programovacími dokumenty. Tyto dokumenty vychází z textů nařízení ke strukturálním fondům a Fondu soudržnosti, opírají se o klíčové evropské a domácí spisy.⁴⁴ Mezi stěžejní dokumenty EU v této oblasti patří *Nařízení Rady (EC) č. 1260/1999 o obecných ustanoveních o strukturálních fondech*, *Nařízení Rady (EC) č. 1083/2006 o obecných ustanoveních o Evropském fondu pro regionální rozvoj, Evropském sociálním fondu a Fondu soudržnosti a o zrušení nařízení (EC) č. 1260/1999*, dále jsou to *Sdělení Evropské komise č. 344/ 1999, Strukturální fondy a jejich koordinace s Fondem soudržnosti - pokyny pro programy v období 2000 – 2006*, *Sdělení Evropské komise č. 110/2003, další orientační pokyny pro kandidátské země* a *Strategické obecné zásady Společenství*. Hlavní národní

---

⁴⁴ Fondy EU, 2010c.

spisy, z nichž bylo čerpáno při tvorbě programových dokumentů, jsou *Strategie udržitelného rozvoje ČR, Strategie hospodářského růstu ČR a Strategie regionálního rozvoje ČR*.

Je třeba poznamenat, že samotný systém programování strukturální pomoci EU se v jednotlivých programovacích obdobích v ČR liší. V minulém programovacím období vedle sebe existovaly dva systémy programování. Jednalo se o **vícestupňový systém**, v rámci něhož byla programována strukturální pomoc EU, Cíle 1 a **systém zjednodušený**, určený pro programování strukturální pomoci pro Cíl 2 a 3. V současném programovacím období 2007 – 2013 je užit již jen systém vícestupňový. Graficky jsou jednotlivé programové systémy strukturální pomoci znázorněny v obrázcích 3.1 a 3.2.

Celé území České republiky bylo rozděleno do tzv. **územních statistických jednotek NUTS** (*La Nomenclature des Unités Territoriales Statistiques*). Toto členění Evropského statistického úřadu má význam především pro analytické a statistické účely. Vedle statistického monitorování slouží nomenklatura územních statistických jednotek také pro potřeby přípravy, realizace a evaluace regionální politiky.⁴⁵ Česká republika tvoří region NUTS I, regiony NUTS II jsou tzv. sdružené kraje neboli **regiony soudržnosti** a na území ČR se jich nachází osm. Od 1. ledna 2000 byla Česká republika rozdělena na 14 krajů, tyto kraje tvoří regiony NUTS III, územní jednotky NUTS IV jsou tvořeny okresy, kterých je v ČR 76. Územní jednotky NUTS V představuje 6249 českých obcí (rok 2007). Jak už bylo zmíněno, nejrozvinutějším regionem ČR je hlavní město Praha. V programovacím období 2004 – 2006 byly regiony NUTS II v rámci politiky HSS EU zahrnuty do **Cíle 1** - Podpora rozvoje a strukturální adaptace zaostávajících regionů, s podmínkou, že hodnota ukazatele HDP na obyvatele v paritě kupní síly nepřekračovala 75% průměru EU 15. Tuto podmínku hlavní město nesplňovalo, a proto byla Praha zařazena pod **Cíl 2** - Hospodářská a sociální konverze oblastí, které čelí strukturálním obtížím a **Cíl 3** - Adaptace a modernizace politik a systémů vzdělání, odborné přípravy a zaměstnanosti, a měla možnost čerpat strukturální pomoc prostřednictvím tzv. *Jednotných programových dokumentů* (JPD). Zbýlých sedm regionů soudržnosti splňovalo kriteria pro zařazení pod Cíl 1, a mělo tak možnost čerpat strukturální pomoc EU prostřednictvím operačních programů definovaných v *Rámci podpory Společenství ČR*. V současném programovacím období 2007 – 2013 je situace obdobná, Cíl 1 byl transformován na **Cíl Konvergence** a podmínka do jeho zařazení se změnila

---

⁴⁵ Novotná, 2007, s. 14.

minimálně.⁴⁶ A opět i v tomto programovacím období regiony soudržnosti NUTS II, vyjma Prahu, byly zařazeny do tohoto cíle. Území hlavního města Prahy bylo zařazeno do **Cíle Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost a Cíle Evropská územní spolupráce**.

Pro období 2004 – 2006 činila **finanční alokace cca 2,63 mld. EUR**, pro programovací období 2007 – 2013 je finanční alokace téměř desetkrát vyšší. Podrobněji v příloze č. 3.

3.1.1 Rámec programování strukturální pomoci EU v ČR 2004-2006

Hlavním a zásadním dokumentem určujícím rámec programování strukturální pomoci v ČR v letech 2004 – 2006 byl *Národní rozvojový plán České republiky*. Jednalo se o základní strategický dokument pro získání podpory ze strukturálních fondů a z Fondu soudružnosti EU. Tento dokument představoval detailní zdůvodnění potřeby podpor a vymezoval cíle, kterých mělo být dosaženo. Byl schválen Vládou ČR usnesením č.14/2000 ze dne 05. ledna 2000.⁴⁷ Národní rozvojový plán byl připravován od roku 1999, konečná verze pak byla dokončena v roce 2003. Struktura a obsah dokumentu vycházely zejména z *nařízení Rady (EC) č. 1260/1999*. NRP ČR obsahuje zaměření operačních programů, definici strategie, popis současné situace, určuje finanční rámec a stanovuje systém pro řízení a monitorování. **Globální cíl** NRP ČR je definován jako: „...*udržitelný rozvoj založený na konkurenceschopnosti. Záměrem České republiky je dosažení stabilního růstu, jenž bude umožňovat postupné vyrovnávání ekonomické úrovně s průměrem zemí Evropské unie...*“⁴⁸ Globální cíl NRP ČR měl být naplněn především pomocí **specifických cílů a prioritních os**.

Specifické cíle byly stanoveny čtyři:

- Vytvoření podmínek pro růst ekonomiky posilováním vnitřních faktorů.
- Zvýšení kvalifikační úrovně konkurenceschopnosti a mobility pracovní síly při současném vyrovnávání dopadů růstu ekonomiky na znevýhodněné skupiny obyvatel.
- Přiblížení se standardům EU v oblasti životního prostředí.
- Vyvážený rozvoj regionů.

---

⁴⁶ Cíl Konvergence pokrývá regiony na úrovni NUTS II, jejichž HDP na obyvatele měřené paritou kupní síly je nižší než 75% průměru HDP na obyvatele EU-25.

⁴⁷ Regionální Informační servis, 2010.

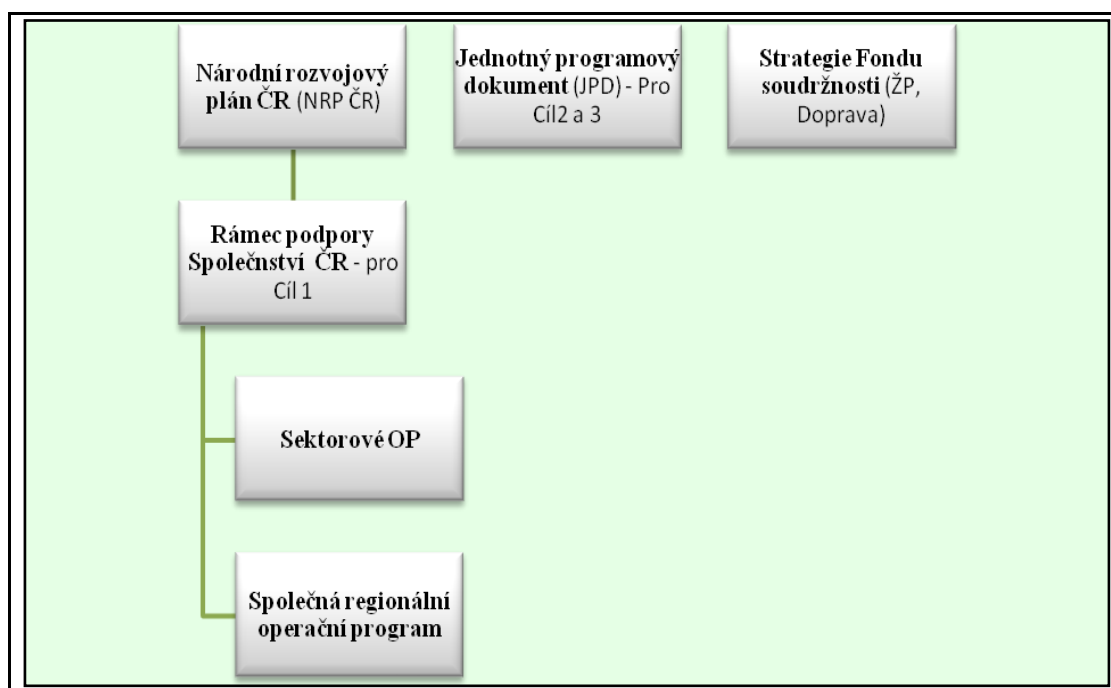
⁴⁸ MMR, 2003b, s. 117.

Prioritních osy zahrnují základní oblasti rozvoje a jejich realizace vede k naplnění specifických cílů. V NRP ČR je definováno celkem šest prioritních os:

1. PO Posílení konkurenceschopnosti průmyslu a podnikatelských služeb.
2. PO Rozvoj dopravní infrastruktury.
3. PO Rozvoj lidských zdrojů.
4. PO Ochrana a zkvalitňování životního prostředí.
5. PO Rozvoj venkova a multifunkční zemědělství.
6. PO Rozvoj cestovního ruchu.

NRP ČR se stal výchozím materiálem pro následné zpracování *Rámce podpory Společenství ČR 2004 – 2006*, tomuto dokumentu je věnována podstatná část této kapitoly dále v textu.

Obrázek 3.1: **Schéma logického rámce programování strukturální pomoci EU v ČR v letech 2004 - 2006**

Zdroj: Vlastní zpracování, 2010

Finanční alokace pro toto období čítala 2 630,5 mil. EUR. Konkrétní rozdělení financí mezi jednotlivé cíle je zachyceno v příloze č. 3.

3.1.2 Rámec programování strukturální pomoci EU v ČR 2007-2013

Programové dokumenty v ČR pro období 2007 – 2013 vycházejí především ze *Strategických obecných zásad Společenství* (SOZS). Hlavní myšlenkou těchto zásad je podpora priorit Společenství pro každý z cílů fondů tak, aby byl podpořen vyvážený, harmonický a udržitelný rozvoj. **Obecnými zásadami** jsou v tomto dokumentu myšleny především tři priority mapující poměrně široké oblasti, které představují jednotný rámec, jež mohou členské státy použít při vytváření vlastních programových dokumentů. Jedná se o:

- Obecnou zásadu: Přitažlivější Evropa a regiony Evropy pro investory a pracující.
- Obecnou zásadu: Zlepšení znalosti a inovace: cesta k růstu.
- Obecnou zásadu: Vytváření více lepších a pracovních míst.⁴⁹

Kromě SOZS vycházejí programové dokumenty z národních strategických dokumentů, kterými jsou:

- *Strategie udržitelného rozvoje ČR,*
- *Strategie hospodářského růstu ČR,*
- *Strategie regionálního rozvoje ČR.*

Na základě těchto evropských a národních dokumentů byl vypracován *Národní rozvojový plán ČR 2007 – 2013* (NRP ČR). Ačkoliv dle rozhodnutí Komise v programovacím období 2007 – 2013 není NRP ČR vyžadován, o jeho zpracování bylo rozhodnuto usnesením vlády ČR č. 245/2005. Stávající NRP ČR byl aktualizován dle potřeb nového programovacího období.⁵⁰ NRP ČR zabezpečuje návaznost *Strategických obecných zásad Společenství* a národních strategických dokumentů. Struktura obsahu NRP ČR vypadá takto: analýza současné situace; SWOT analýza; strategie NRP ČR pro období 2007–13 (cíle, strategie, priority NRP); zaměření operačních programů; rozložení finančních zdrojů; řízení a koordinace politiky soudržnosti v ČR v období 2007–2013.⁵¹ **Globální cíl** NRP ČR je charakterizován následovně jako: „...*přeměna socioekonomického prostředí České republiky v souladu s principy udržitelného rozvoje tak, aby byla přitažlivým místem pro realizaci investic, práci a život obyvatel. Prostřednictvím trvalého posilování konkurenceschopnosti bude dosahováno udržitelného růstu, jehož tempo bude vyšší než*

---

⁴⁹ Evropská komise, 2005.

⁵⁰ Novotná, 2007, s. 194.

⁵¹ Fondy EU, 2010c.

průměrný růst EU 25. ČR bude usilovat o růst zaměstnanosti a o vyvážený a harmonický rozvoj regionů, který povede ke zvyšování úrovně kvality života obyvatelstva...“⁵²

Tento globální cíl má být naplňován čtyřmi prioritními osami:

1. PO Posilování konkurenceschopnosti české ekonomiky.
2. PO Rozvoj moderní a konkurenceschopné společnosti.
3. PO Životní prostředí a dostupnost.
4. PO Vyvážený a harmonický rozvoj území a České republiky.

Prioritní osy a cíle NRP vycházejí z definované strategie a následně jsou promítnuty do struktury operačních programů. Přehled operačních programů a jejich zařazení do jednotlivých cílů jsou znázorněny v příloze č. 4. Závěrečná podoba NRP byla schválena usnesením vlády České republiky ze dne 22. února 2006 č. 175.

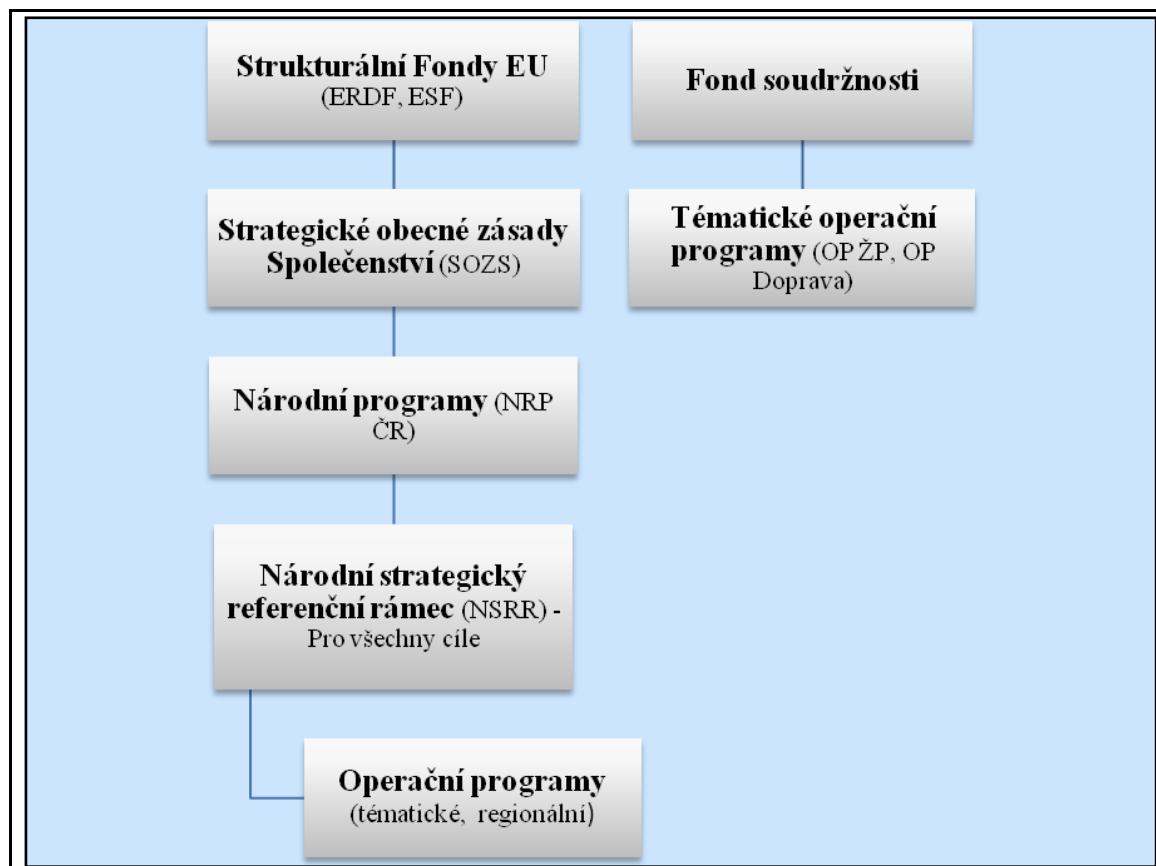
Na základě vypracovaného NRP byl vytvořen *Národní strategický referenční rámec* (NSRR ČR) pro období 2007 – 2013. Všechny klíčové body obsaženy v Národním rozvojovém plánu jsou v NSRR ČR promítnuty. NSRR ČR, který podléhá schválení Komisi, propojuje jak národní priority, tak priority Společenství. NSRR ČR vzniká povinně pro účely strategického zaměření intervencí z evropských fondů. Dokument obsahuje analýzu, zvolenou národní strategii, seznam programů podpory, včetně rozdělení finančních prostředků. Struktura tohoto dokumentu vychází z přímo z legislativy EU, tzn. součástí dokumentu je strategie posilování administrativní kapacity a popis způsobu koordinace jednotlivých programů. První část NSRR ČR se věnuje národohospodářskému vývoji ČR v kontextu EU, počínaje strukturou české ekonomiky až po její příležitosti. Následuje podrobná socioekonomická analýza zaměřená na populaci, vzdělání, infrastrukturu, podnikání, kulturu a životní prostředí. Další kapitola, nazvaná Regionální rozvoj, je zaměřena především na regiony NUTS II až NUTS III a jejich charakteristiku. Nedílnou součástí NSRR ČR je SWOT analýza s obdobnou strukturou jako SWOT analýza vypracovaná pro účely RPS ČR, viz příloha č. 5. NSRR ČR zahrnuje také kapitolu, jež se ohlíží za uplynulým programovacím obdobím 2004 – 2006 a snaží se, byť jen částečně, zhodnotit implementaci operačních programů 2004 – 2006. Na základě zkušeností nabytých v tomto zkráceném programovacím období vycházejí závěry pro nové období 2007 – 2013. Jako nejdůležitější poznatek je zde uveden požadavek na zjednodušení a zpřehlednění implementační struktury a také zrychlení administrativních procesů. Stěžejní částí NSRR je kapitola věnovaná strategii pro období 2007 – 2013. Zde je definován globální cíl spolu

---

⁵² MMR, 2003b, s. 129.

s cíly strategickými, horizontálními tématy a hodnotícími indikátory. Závěrečná část dokumentu se zaměřuje na strukturu operačních programů a jejich konkrétní zacílení.

Obrázek 3.2: Schéma logického rámce programování strukturální pomoci EU v ČR v letech 2007 – 2013

Zdroj: Vlastní zpracování, 2010

Finanční alokace pro toto období čítá **26 686 mil. EUR**. Rozdělení do cílů a operačních programů je zachyceno v příloze č. 4.

3.2 Charakteristika Rámce podpory Společenství ČR 2004 – 2006

Obsah dokumentu RPS ČR je podrobně rozebrán a charakterizován v následujících podkapitolách. Dokument byl zaměřen na regiony soudržnosti ČR, jejichž hrubý domácí produkt v paritě kupní síly na obyvatele nepřesahoval 75 % průměru EU-15, a pouze tyto regiony byly způsobilé pro získání finanční podpory ze strukturálních fondů v Cíli 1. Jednalo se o sedm regionů: *Střední Čechy*, *Severozápad*, *Jihozápad*, *Severovýchod*, *Jihovýchod*, *Střední Morava* a *Moravskoslezsko*. Region Praha, jenž je nejrozvinutějším regionem v ČR,

výše uvedenou podmínku nesplňoval.⁵³ Na základě tohoto dokumentu mohla ČR využít až 1 454 mil. EUR, vyjma hlavní město.

Základní socioekonomická strategie RPS ČR určená regionům soudržnosti byla realizována prostřednictvím specifických strategií charakterizovaných v pěti operačních programech zachycených v tabulce 3.1.

Tabulka 3.1: Rozdělení operačních programů RPS ČR

Sektorové OP	OP Průmysl a podnikání.
	OP Rozvoj lidských zdrojů.
	OP Rozvoj venkova a multifunkční zemědělství.
	OP Infrastruktura.
Regionální OP	OP Společný regionální operační program.

Zdroj: Vlastní zpracování, 2010

Podrobné zaměření jednotlivých operačních programů a jejich finanční alokace jsou rozebrány v kapitole 3.3 dále v textu.

Jak již bylo uvedeno dříve, řídicím orgánem RPS ČR bylo **Ministerstvo pro místní rozvoj ČR**. Tento řídicí orgán nesl celkovou odpovědnost za účinnost, správnost řízení a provádění pomoci poskytované ze strukturálních fondů České republiky. Dohlížel na věcnou koordinaci pomoci v rámci strukturální politiky EU a kromě tohoto také zodpovídal za komunikaci s Evropskou komisí. Ministerstvo pro místní rozvoj, konkrétně **Odbor Rámce podpory Společenství (ORPS)**, vystupoval jako hlavní koordinátor a tvůrce programových dokumentů. Co se týče samotné implementace pomoci ze strukturálních fondů, ministerstvo zastřešuje celkovou koordinaci všech operačních programů. V následujících podkapitolách je charakterizována obsahová struktura samotného RPS ČR.

3.2.1 Všeobecná charakteristika území ČR způsobilého k čerpání podpory

Pro konkretizaci strukturální pomoci a vytváření operačních programů bylo nutné nejprve všeobecně charakterizovat území ČR, jež je způsobilé k čerpání této pomoci. Všeobecná charakteristika ČR proto zaujímá obsahově třetinu RPS ČR. V této sekci dokumentu je specifikováno území ČR z geografického, demografického, ekonomického a sociálního hlediska. Profil území způsobilého k čerpání je zde znázorněn v podobě sedmi regionů soudržnosti, které představují takřka 88,5 % obyvatel země (cca 9 115 tis. obyvatel) a 78 368 km². Makroekonomický kontext se zaměřuje na vývoj ekonomických ukazatelů, na trh práce,

⁵³ Melecký, Hofrová, 2009, s. 7.

na přímé zahraniční investice, fiskální politiku atd. V této kapitole RPS ČR jsou dominantními charakteristikami Česka:

- stabilní růst hrubého domácího produktu,⁵⁴
- zhoršující se veřejné finance,⁵⁵
- strukturální problémy na trhu práce,
- inflace pohybující se kolem nuly,
- krytí deficitu běžného účtu z přebytku účtu finančního.⁵⁶

Kromě výše zmíněných hledisek, jsou v RPS ČR popsány oblasti doprava, cestovní ruch, vzdělávání, věda a výzkum, zaměstnanost, rovné příležitosti, zemědělství a rozvoj venkova a životní prostředí.

3.2.2 Rozvojová strategie a priority ČR

Tato druhá sekce dokumentu, jejíž stěžejní částí je **SWOT analýza**, definuje nejvýraznější témata, jimiž bylo potřeba se zabývat v rámci tvorby strategie. Česká republika je zde, co se hospodářského rozvoje týče, hodnocena poměrně vysoko ve srovnání se státy, které do EU vstoupily současně s ní. Hlavním cílem rozvojové strategie je plynulý proces hospodářského sblížování se státy EU-15. Oblasti, kterým je třeba věnovat pozornost v této souvislosti, jsou např.:

- Nižší růst produktivity práce v soukromém sektoru v porovnání s EU.
- Nedostatečná kvalita dopravní sítě.
- Nízká úroveň čištění odpadních vod.
- Nedostatečně rozvinutá aplikace informační společnosti (e-business, e-learning).
- Specifické postavení regionů Severozápad a Moravskoslezsko procházejících průmyslovou restrukturalizací.
- Nepříznivé postavení žen na pracovním trhu ve srovnání s muži⁵⁷.
- Rostoucí registrovaná míra nezaměstnanosti.

Mezi oblasti, jež jsou uváděny jako hlavní pozitiva a příležitosti se řadí např.:

- Vysoký potenciál cestovního ruchu.
- Relativně nízké regionální rozdíly na úrovni NUTS II.
- Kvalifikovaná pracovní síla s relativně nízkými mzdami.

---

⁵⁴ Ve srovnání se zeměmi EU-15.

⁵⁵ Tím jsou myšleny nadměrné rozpočtové deficity a nárůst veřejného dluhu.

⁵⁶ MMR, 2003a, s. 11.

⁵⁷ To se týká parametrů, jako jsou mzda a nezaměstnanost.

➤ Úspěšná ekonomika v Praze.

Zkrácený a stručný výsledek SWOT analýzy je zachycen v příloze č. 5. Strategie RPS ČR využívá silných stránek identifikovaných ve SWOT analýze a usiluje o eliminaci stránek slabých se zřetelem na hrozby a příležitosti. Strategie RPS ČR se tak snaží posílit faktory, které přispívají k růstu produktivity (prostřednictvím podpory malého a středního podnikání), zlepšování dopravní struktury, rozšiřování inovací a kvalifikací lidských zdrojů. Z důvodu zkráceného programovacího období bylo třeba, aby se strategie zaměřila na omezený počet klíčových oblastí intervence. Tyto oblasti jsou popsány jako **specifické cíle**:

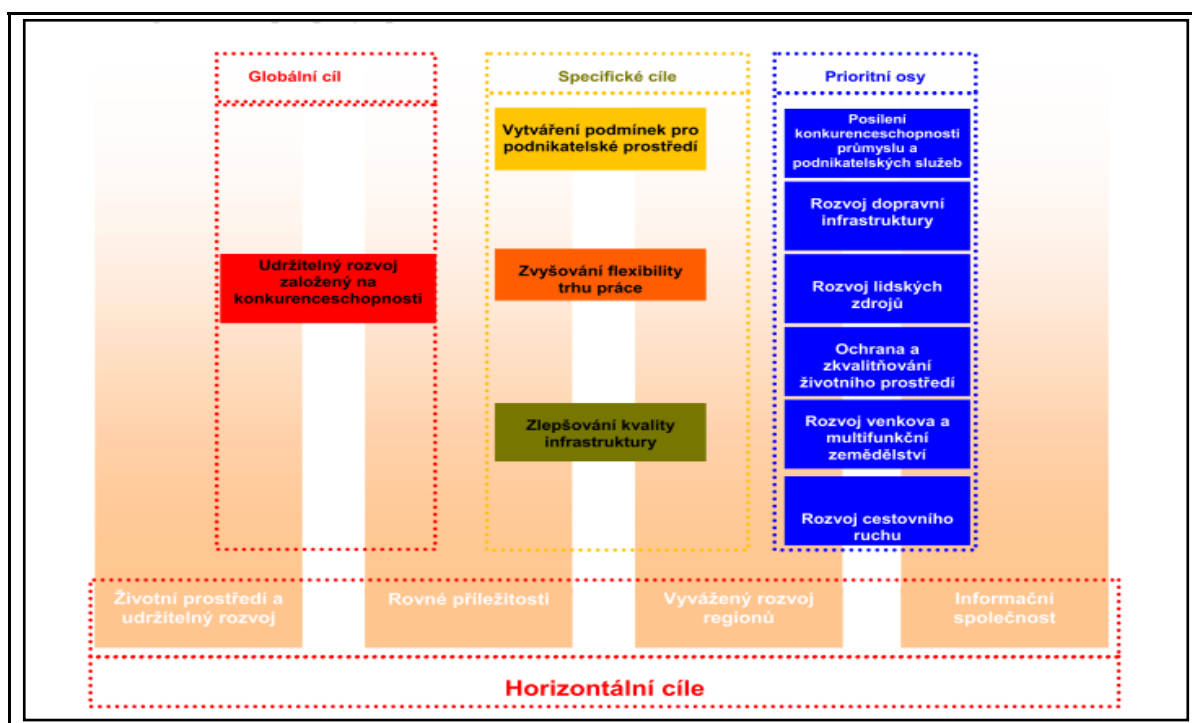
- **Vytváření podmínek pro podnikatelské prostředí** (zlepšování podnikatelské infrastruktury, institucionální struktury pro rozvoj podnikání, zařízení pro transfer technologií, podpora inovativní kapacity soukromého sektoru).
- **Zvyšování flexibility trhu práce** (s cílem zmenšení propasti mezi nabídkou a poptávkou na pracovním trhu, modernizace školící infrastruktury).
- **Zlepšování kvality infrastruktury** (doprava, životní prostředí, další technická infrastruktura).⁵⁸

Základní oblasti rozvoje, jejichž realizace povede ke splnění specifických cílů a horizontálních cílů, jsou definovány jako tzv. **prioritní osy**, jež byly vyjmenovány v kapitole 3.1.1. Strategii RPS ČR současně doprovázejí **horizontální cíle**. Jedná se o: *Životní prostředí a udržitelný rozvoj; Rovné příležitosti; Vyvážený rozvoj regionů a Informační společnost*. Vzájemné vazby a vztahy mezi globálním cílem, specifickými cíly, prioritními osami a horizontálními cíly jsou zachyceny na následujícím obrázku 3.3: Strategie Rámce podpory Společenství.

---

⁵⁸ MMR. 2003a, s. 59.

Obrázek 3.3: Strategie Rámce podpory Společenství ČR 2004 - 2006

Zdroj: MMR, 2003a, s. 59

Podle článku 12 *Nářízení Rady (EC) 1260/1999* musí být projekty spolufinancované ze strukturálních fondů v souladu s ustanoveními Smlouvy.⁵⁹

3.3 Operační programy Rámce podpory Společenství 2004 – 2006 a jejich zaměření

Následující kapitola podrobněji specifikuje jednotlivé operační programy tak, jak jsou popsány v dokumentu RPS ČR. Tabulka 3.2 nabízí přehled OP spolu s jejich vazbou na příslušné strukturální fondy v procentuálním vyjádření. V závorkách jsou uvedena jednotlivá ministerstva, v jejichž gesci se nacházejí příslušné řídicí orgány operačních programů. Následující podkapitoly jsou zaměřeny na zevrubnou deskripci jednotlivých operačních programů.

⁵⁹ MMR, 2003a, s. 82.

Tabulka 3.2: **Přehled operačních programů a jejich vazba na příslušné strukturální fondy EU (v %)**

Název OP	OP	ERDF	ESF	EAGGF	FIFG
OP Průmysl a podnikání (MPO)	17,94	17,94			
OP Infrastruktura (MŽP)	16,94	16,94			
OP Rozvoj lidských zdrojů (MPSV)	21,92		21,92		
OP Rozvoj venkova a multifunkční zemědělství (MZe)	11,96			11,46	0,5
SRP (MMR)	31,24	27,99	3,25		
OP celkem	100	62,87	25,17	11,46	0,5

Zdroj: Fondy EU, 2009c

3.3.1 Operační program Průmysl a podnikání

Globálním cílem OP Průmysl a podnikání (OPPP) je zvýšení konkurenceschopnosti průmyslu a podnikatelských služeb. Spolu s tím je spojeno i dokončení potřebných strukturálních změn v průmyslu, což je plně ve shodě s 1. prioritní osou Národního rozvojového plánu - **Posílení konkurenceschopnosti průmyslu a podnikatelských služeb**.⁶⁰ Tento operační program podporuje rozvoj podnikatelského prostředí, podnikání v průmyslu a v průmyslových službách. Také se zaměřuje na podporu zvyšování konkurenceschopnosti české průmyslové produkce, výzkum a vývoj v průmyslu a rozvoj a zvýšení efektivnosti energetiky. OPPP dále rozpracovává cíle a strategii průmyslové politiky České republiky. Přední cíle programu jsou logicky ekonomické, nicméně OPPP zahrnuje rovněž rozměr sociální, regionální a v neposlední řadě zohledňuje i rovné příležitosti. OPPP je předně určen *Koncepcí průmyslové politiky*. Mezi další dokumenty, na které musí být brán u OPPP zřetel, patří *Strategie regionálního rozvoje* a *Národní akční plán zaměstnanosti*. **Specifickými cíly** OPPP jsou např.: zvýšení produktivity práce; podpora rozvoje malých a středních podniků; podpora inovativní podpory v průmyslu; zvýšení účinnosti užití elektrické energie.

Priority OPPP, jež byly definovány na základě SWOT analýzy, jsou tři:

- **Priorita 1 – Rozvoj podnikatelského prostředí.** Zaměřuje se na zlepšení stávajícího podnikatelského prostředí, rozvoj institucí a školicích středisek na podporu malého a středního podnikání, celkové zlepšování infrastruktury pro investory a podnikatele.

⁶⁰ Fondy EU, 2010e.

- Priorita 2 – **Rozvoj konkurenceschopnosti podniků.** Jde o podporu nových podnikatelských aktivit opět se zaměřením na malé a střední podnikání. Základem je snaha o zlepšení a zjednodušení přístupu začínajících podnikatelů ke kapitálu.
- Priorita 3 – **Technická pomoc.** Technická pomoc má pokrývat veškeré náklady na přípravu, výběr a hodnocení programu.

OPPP byl spolufinancován z Evropského fondu regionálního rozvoje, z něhož bylo vyhrazeno cca 260,8 mil. EUR. Dále se na kofinancování podílel státní rozpočet cca 87 mil. EUR. Celkem tedy bylo možné poskytnout žadatelům v rámci OPPP finanční prostředky ve výši 347,8 mil. EUR.⁶¹ Řídícím orgánem tohoto programu bylo **Ministerstvo průmyslu a obchodu** a zprostředkujícím subjektem např. **CzechInvest**. V programovacím období 2007 – 2013 je oblast podpory, kterou se zabýval OPPP, mírně pozměněna a pro její podporu byl vytvořen nový operační program - OP Podnikání a inovace (OPPI). V rámci výše jmenovaných priorit byl OPPP realizován ve dvanácti tzv. programech podpory zachycených v tabulce 3.3.

---

⁶¹ Fondy EU, 2010e.

Tabulka 3.3: **Programy podpory OPPP**

Program podpory	Popis
<i>PROSPERITA</i>	Program byl určen na podporu infrastruktury průmyslového vývoje, zejména VTP, CTT a podnikatelských inkubátorů.
<i>REALITY</i>	Program byl zaměřen na podporu projektů přípravy, rozvoje a regenerace průmyslových zón a podnikatelských nemovitostí.
<i>ŠKOLICÍ STŘEDISKA</i>	Program byl určen podpoře projektů stavební rekonstrukce a modernizace firemních školicích zařízení.
<i>KLASTRY</i>	Zacílení programu směřovalo k podpoře projektů zakládání a rozvoje odvětvových sdružení, tzv. klastrů, na regionální i nadregionální úrovni.
<i>START</i>	Program se věnoval podpoře realizace podnikatelských záměrů fyzických i právnických osob vstupujících do podnikání poprvé nebo s delším časovým odstupem.
<i>KREDIT</i>	V tomto programu se jednalo o podporu realizace rozvojových podnikatelských projektů, malých podnikatelů s kratší historií, formou zvýhodněného úvěru.
<i>ROZVOJ</i>	Záměrem programu byla podpora rozvoje konkurenceschopnosti malého a středního podnikání ve fázi růstu, zvyšování technologické úrovně, zavádění certifikací a mezinárodních standardů.
<i>MARKETING</i>	Program byl zacílen na podporu konkurenceschopnosti českých firem na zahraničních trzích formou získávání marketingových informací, tvorby propagačních materiálů, účast na výstavách a veletrzích v zahraničí.
<i>INOVACE I</i>	Program se věnoval podpoře projektů zaměřených na zvýšení technických a užitných hodnot výrobků, technologií a služeb.
<i>INOVACE II</i>	
<i>ÚSPORY ENERGIE</i>	Program byl zaměřen na podporu projektů vedoucích ke snižování energetické náročnosti v průmyslových podnicích pomocí snížení energetické náročnosti procesů spojených s výrobou.
<i>OBNOVITELNÉ ZDROJE ENERGIE</i>	Cílem programu byla podpora projektů zavádění výroby elektrické energie nebo tepla z obnovitelných zdrojů energie a podpora projektů kombinované výroby elektřiny a tepla využívající k výrobě obnovitelný zdroj energie.

Zdroj: Ministerstvo průmyslu a obchodu, 2010; vlastní úprava

3.3.2 Operační program Infrastruktura

Globálním cílem Operačního programu Infrastruktura (OPI) je ochrana a zlepšování stavu životního prostředí a rozvoj a zkvalitňování dopravní infrastruktury při respektování principů udržitelného rozvoje s důrazem na naplňování standardů Evropské unie.⁶² Jako Řídící orgán pro tento OP bylo určeno **Ministerstvo životního prostředí**. Operační program Infrastruktura rozpracovává druhou prioritní osu RPS ČR – Rozvoj dopravní infrastruktury a osu čtvrtou – Ochrana a zkvalitňování životního prostředí. Tento OP vytváří rámec pro přípravu investičních projektů zaměřených na zlepšení stavu životního prostředí a snaží se

⁶² Fondy EU, 2010f.

podpořit udržitelný rozvoj regionů patřících do Cíle 1. OP Infrastruktura musí respektovat národní strategické dokumenty, jako jsou *Dopravní politika, schválená usnesením vlády ČR č. 413/1998, Návrh rozvoje dopravních sítí v ČR do roku 2010* a *Harmonogram a finanční zajištění realizace rozvoje dopravních sítí v ČR do roku 2010*. **Specifické cíle** OPI jsou tyto: zlepšování kvality dopravní infrastruktury; zlepšování životních podmínek v ČR v souvislosti s působením negativních vlivů dopravy na životní prostředí a kvalitativní zlepšování dílčích složek životního prostředí.⁶³ OPI rovněž respektuje cíle ochrany životního prostředí formulované v *Národním rozvojovém plánu*.

Priority tohoto operačního programu jsou čtyři:

- **Priorita 1 – Modernizace a rozvoj dopravní infrastruktury celostátního významu.** Cílem této priority je zlepšit současnou železniční, silniční, vodní a leteckou infrastrukturu a přispět tak ke zvýšení její výkonnosti.
- **Priorita 2 – Snížení negativních důsledků dopravy na životní prostředí.** Cílem je zajistit kvalitní životní podmínky pro obyvatele a zároveň omezit negativní vlivy rostoucí dopravy na životní prostředí.
- **Priorita 3 – Zlepšování environmentální infrastruktury.** Tato priorita zahrnuje opatření v oblasti vodohospodářské infrastruktury, infrastruktury na ochranu vod, odpadového hospodářství a sanace starých ekologických zátěží.
- **Priorita 4 – Technická pomoc.** Tato priorita opět pokrývá náklady spojené s řízením, hodnocením, monitorováním atd. programu.⁶⁴

Pro tento OP bylo alokováno 16,94 % z prostředků strukturálních fondů. Implementace OP byla podporována z ERDF, a to ve výši cca 246,36 mil EUR.⁶⁵ OPI má také návaznost v následném programovacím období 2007 – 2013 v programech OP Doprava a OP Životní prostředí.

3.3.3 Operační program Rozvoj lidských zdrojů

Globálním cílem operačního programu Rozvoj lidských zdrojů (OPRLZ) je dosažení vysoké a stabilní úrovně zaměstnanosti založené na kvalifikované a flexibilní pracovní síle, integraci sociálně vyloučených skupin obyvatelstva a konkurenceschopnosti podniků při respektování principů udržitelného rozvoje.⁶⁶ Za obsah této sekce a přípravu programu

---

⁶³ MMR, 2003a, s. 98.

⁶⁴ Tamtéž, s. 100, 101.

⁶⁵ Operační program Infrastruktura, 2010.

⁶⁶ Fondy EU, 2010d.

odpovídá **Ministerstvo práce a sociálních věcí**. OPRLZ zajišťuje třetí osu RPS ČR – Rozvoj lidských zdrojů. Tento program je plně v souladu s Evropskou strategií zaměstnanosti. V rámci OPRLZ byly identifikovány čtyři **specifické cíle**: rozvoj pružného trhu práce; snížení počtu a podílu osob ohrožených sociální exkluzí; rozvoj celoživotního učení; rozvoj kvalifikované pracovní síly. Tento program také přispívá k naplňování tří horizontálních cílů – Rovné příležitosti, Vyvážený rozvoj regionů a Informační společnost.

Priority OPRLZ jsou následující:

- Priorita 1 – **Aktivní politika zaměstnanosti**. Jedná se především o rychlé začlenění nezaměstnaných na trh práce a současně o předcházení nezaměstnanosti u osob ohrožených znevýhodněním na trhu práce.
- Priorita 2 – **Sociální integrace a rovnost příležitostí**. Tato priorita je zaměřena na skupiny a jednotlivce ohrožené sociálním vyloučením a jejím cílem je posílit princip rovných příležitostí na trhu práce.
- Priorita 3 – **Celoživotní učení**. Priorita podporuje rozvoj odborných kapacit učitelů a přednášejících, včetně jejich prvotního vzdělávání i doškolovacích kurzů. Cílovými skupinami budou žáci a studenti základních, středních, vyšších odborných škol, učitelé a další pedagogičtí pracovníci.
- Priorita 4 – **Adaptabilita a podnikání**. Priorita je orientována na rozvoj odborných znalostí, dovedností a schopností zaměstnavatelů i zaměstnanců v souvislosti se stávajícími strukturálními změnami prostřednictvím nabídky adekvátních programů odborného vzdělávání, včetně školení v oblasti informačních technologií a udržitelného rozvoje.
- Priorita 5 – **Technická pomoc**.

Finanční alokace pro tento operační program dosahuje 422,43 mil EUR. Podstatná část těchto prostředků, a to 318,82 mil. EUR, byla poskytnuta z ESF, zbylých 103,82 mil. EUR bylo spolufinancováno ze státního rozpočtu.⁶⁷ Stejně jako předchozí operační programy i OPRLZ má kontinuální návaznost na následující programovací období v podobě Operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost.

---

⁶⁷ Fondy EU, 2010d.

3.3.4 Operační program Rozvoj venkova a multifunkční zemědělství

Globálním cílem operačního programu Rozvoj venkova a multifunkčního zemědělství (OPRVVMZ) je zvýšit konkurenceschopnost zemědělství další restrukturalizací a růstem produktivity práce. Program měl také přispívat k ochraně životního prostředí, zajištění udržitelného multifunkčního rozvoje venkova na základě udržitelného zemědělství, lesního a vodního hospodářství a rybolovu v integraci s kvalitním zpracováním zemědělských produktů.⁶⁸ Rozvoj venkova a zemědělství je spatřován zejména v multifunkčním a konkurenceschopném zemědělství. Důraz se klade především na kvality životního prostředí. Hlavní úlohu zde hrají investice do zemědělství a podpora mladých zemědělců. Strategie operačního programu Rozvoj venkova a multifunkční zemědělství je založena na trvale udržitelném rozvoji a stabilizaci venkovských oblastí. Prvořadým cílem strategie operačního programu Rozvoj venkova a multifunkční zemědělství je zvýšení konkurenceschopnosti zemědělství formou další restrukturalizace a růstu produktivity práce.⁶⁹ **Strategickými cíly** programu jsou: zajištění dlouhodobého kapitálu pro zemědělství a venkov; zlepšení marketingu zemědělské produkce; konsolidace vlastnické struktury zemědělské a lesnické půdy; ochrana životního prostředí.

Priority operačního programu:

- **Priorita 1 – Podpora zemědělství, zpracování zemědělských produktů a lesnictví.** Jedná se o snahu zvýšit konkurenceschopnost a přizpůsobení se podmínkám na evropském trhu, zvýšit produktivitu práce, přidanou hodnotu a kvalitu zemědělských výrobků a zvýšit zemědělské příjmy. Priorita klade důraz na snížení a odstranění nepříznivých vlivů zemědělství na životní prostředí, na ochranu vod a půdy před znečištěním ze zemědělských zdrojů.
- **Priorita 2 – Rozvoj zemědělství, rybolovu a odborné vzdělávání.** Snahou této priority je odstranit škody způsobené povodněmi a vybudovat nová nebo rekonstruovat stávající protipovodňová zařízení. Dále pak objasnit vlastnická práva k pozemkům. A v neposlední řadě je také podporováno odborné vzdělávání v oblasti zemědělství a lesního hospodářství.
- **Priorita 3 – Technická pomoc.**⁷⁰

---

⁶⁸ MMR, 2003a, s. 108.

⁶⁹ Fondy EU, 2010g.

⁷⁰ MMR, 2003a, s. 100 – 109.

Operační program Rozvoj venkova a multifunkční zemědělství byl spolufinancován z **EAGGF** - orientační sekce. Opatření Chov ryb a činnosti prováděné odborníky v rybářství bylo podporováno z FIG. Za obsah této sekce a přípravu programu odpovídalo **Ministerstvo zemědělství**. Tomuto programu bylo přiděleno téměř 12 % disponibilního rozpočtu ze strukturálních fondů v rámci RPS ČR, tedy cca částka 153,83 mil. EUR.⁷¹ Tento operační program byl dočerpán a ukončen bez provázanosti do následného programovacího období.

3.3.5 Společný regionální operační program

Na rozdíl od zbývajících čtyř operačních programů, které se zaměřují na jednu nebo dvě prioritní osy, je Společný regionální operační program (SROP) horizontálně průřezovým programem, jenž podporuje čtyři ze šesti prioritních os. Společný regionální operační program je souhrnným dokumentem zahrnujícím rozvojové priority sedmi regionů soudržnosti.⁷² Tento program se odlišuje od ostatních také tím, že podporuje především aktivity, jejichž realizace dle legislativního hlediska spadá do působnosti obcí a krajů.

Globálním cílem SROP je dosažení udržitelného hospodářského růstu a růstu kvality života obyvatel regionů. Důraz je kladen na tvorbu pracovních míst, na zlepšení kvality infrastruktury a veřejné dopravy, na rozvoj lidských zdrojů a na prohlubování sociální integrace.⁷³

Priority programu jsou:

- **Priorita 1 – Regionální podpora podnikání.** Priorita je předně zaměřena na snížení nezaměstnanosti. Snahou je zvýšení počtu pracovních příležitostí v řadě vybraných cílových regionů. Věnuje se přímé podpoře podniků s cílem zvýšit jejich ekonomickou výkonnost vedoucí k vytváření nových pracovních míst.
- **Priorita 2 – Regionální rozvoj infrastruktury.** Snahou této priority je zvýšení kvality a průchodnosti regionálních a místních dopravních komunikací a zlepšení dopravní dostupnosti.
- **Priorita 3 – Rozvoj lidských zdrojů v regionech.** Priorita má za cíl zkvalitnění sítě a zvýšení kapacit sociální a občanské infrastruktury v obcích.

---

⁷¹ Fondy EU, 2010g.

⁷² ROP NUST II Severozápad, ROP NUTS II Jihozápad, ROP NUTS II Moravskoslezsko, ROP NUTS II Jihovýchod, ROP NUTS II Severovýchod, ROP NUST II Střední Morava, ROP NUST II Střední Čechy.

⁷³ MMR, 2003a, s. 111.

- Priorita 4 – **Rozvoj cestovního ruchu.** Jedná se o prioritu zlepšit efektivitu zvýšením kvalifikace a profesionálního přístupu, podporou partnerství mezi podniky, podporou spolupráce soukromého a veřejného sektoru a vytvářením sítí zlepšujících integraci služeb zapojených do řetězce služeb v cestovním ruchu.
- Priorita 5 – **Technická pomoc.**

Tomuto operačnímu programu bylo přiděleno více než 31 % disponibilního rozpočtu ze strukturálních fondů pro RPS ČR. Celkově na tento operační program připadá 454,33 mil. EUR. Finanční prostředky byly spolufinancovány z ERDF a ESF. Regionální operační program pokračuje i v programovacím období 2007 – 2013 a opět je zaměřen na sedm regionů soudržnosti spadajících pod Cíl Konvergence.

3.4 Monitorování a hodnocení Rámce podpory Společenství ČR 2004 – 2006

Monitoringu již byla věnována pozornost v předchozí kapitole. Monitoring v České republice je zajišťován **Monitorovacím systémem strukturálních fondů** (MSSF - CENTRAL). Ten je koncipován jako monitorovací systém na centrální úrovni, tzn. především pro potřeby ministerstev. Již bylo v předchozí kapitole napsáno, že systém je napojen na řídicí a účetní systém VIOLA⁷⁴, systém MSSF tak umožňuje úplné monitorování programů v ČR po finanční i věcné stránce. Správcem tohoto systému je Národní orgán pro koordinaci.

Další důležitou roli hraje **platební orgán**. **Ministerstvo financí** bylo usnesením vlády ČR č. 102/2002 určeno jako jediný platební orgán pro všechny operační programy, jednotné programové dokumenty, programy v rámci iniciativ Společenství (strukturálních fondů) i Fond soudržnosti.

Finanční kontrola operačních programů měla probíhat v souladu s *čl. 38 Nařízení Rady (EC) č. 1260/1999, Nařízením Komise (EC) č. 438/2001* a příslušným národním předpisem, kterým je *zákon č. 320/2001 Sb. o finanční kontrole*. Při provádění auditů, na nichž se podílí útvary interního auditu, musí být dodržovány mezinárodně uznávané standardy doporučené Evropskou komisí.⁷⁵

⁷⁴ Informační systém platebního orgánu vytvořený pro vedení podvojného účetnictví platebního orgánu a platebních jednotek a pro finanční monitorování programů a projektů. MMR, 2003, s. 130.

⁷⁵ MMR, 2003a.

V souladu s čl. 40 a 43 *Nařízení Rady (EC) č. 1260/1999* byl RPS ČR a jednotlivé operační programy předmětem **předběžného (ex-ante) hodnocení** (a samostatného strategického hodnocení vlivů na životní prostředí) a **následného (ex-post) hodnocení**. Hodnocení v polovině období (mid-term) nebude Evropská komise vzhledem ke zkrácenému programovému období v České republice vyžadovat. Hodnocení byla prováděna za účelem efektivnosti pomoci s ohledem na celkový dopad a posílení hospodářské a sociální soudržnosti. Analýza a následné hodnocení jak finančního, tak věcného pokroku realizace Rámce podpory Společenství je předmětem následujících dvou kapitol.

4 Analýza finančního a věcného pokroku realizace Rámce podpory Společenství ČR 2004 – 2006

Tato kapitola diplomové práce je zaměřená na rozbor průběhu čerpání finanční podpory na úrovni Rámce podpory Společenství ČR, který podává obraz o tom, jakého bylo dosaženo výsledku v oblasti čerpání strukturální pomoci EU v minulém programovacím období 2004 – 2006. Analýza je strukturovaná do tří průběhových etap čerpání. První část se vztahuje k prvnímu roku čerpání strukturální pomoci (2004), druhá etapa zahrnuje hodnocení mid-term neboli evaluaci střednědobého pokroku realizace RPS ČR a třetí část analýzy se zaměřuje na konec programovacího období a tzv. evaluaci ex-post při zohlednění pravidla N+2. Poslední podkapitola je věnována analýze věcného pokroku na úrovni naplňování prioritních os RPS ČR.

4.1 Analýza finančního pokroku realizace Rámce podpory Společenství ČR 2004 – 2006

Před samotnou analýzou průběhu čerpání je třeba vysvětlit a definovat pojmy a finanční toky spojené s průběhem čerpání ze strukturálních fondů EU.

4.1.1 Základní pojmy a typologie finančních toků poskytované strukturální pomoci EU

➤ Alokace 2004 – 2006

Tento termín označuje finanční zdroje ze strukturálních fondů EU, a to bez národních prostředků a bez soukromého spolufinancování, přidělené na celé programovací období 2004 – 2006.

➤ Uzavřené smlouvy (vydaná rozhodnutí)

Jedná se o objem projektů s vydanými Rozhodnutími o financování neboli o objem projektů s uzavřenou smlouvou o financování. Případně se jedná o jiný závazný úkon stvrzující financování projektů. Tento termín se vztahuje kumulativně k celému programovacímu období.

➤ **Žádosti o platbu od konečného příjemce (uskutečněné výdaje)**

V tomto případě jde o objem žádostí o platbu skutečně předložených konečnými příjemci (KP). Tento termín vypovídá o objemu zrealizovaných aktivit v rámci projektů a opět je vztahován kumulativně k celému programovacímu období.

➤ **Připraveno k certifikaci (zaúčtováno do IS Viola)**

Jedná se o objem žádostí o platbu zaúčtovaných v informačním systému Národního fondu Ministerstva financí – *Viola*, kumulativně za celé období.

➤ **Certifikováno od počátku období 2004 – 2006 (vyčerpáno)**

Název představuje finanční objem prostředků certifikovaný Platebním orgánem (MF) kumulativně za celé období očištěné o vratky a penále za pozdní platbu. Certifikace prostředků probíhala v programovacím období 2004 – 2006 3krát až 4krát do roka. Příspěvek Společenství je konečnému příjemci nejdříve uhrazen ze státního rozpočtu a až následně po certifikaci Platebním orgánem je žádána Evropská komise o zpětné proplacení prostředků Ministerstvu financí.

➤ **Zbývá vyčerpat z alokace 2004 – 2006**

Termín definuje prostředky z alokace 2004 – 2006, jež zbývá certifikovat do konce programovacího období.

➤ **Záloha**

Jedná se o zálohovou platbu, kterou poskytne Evropská komise členskému státu po vydání rozhodnutí k danému programu ve výši 16 % celkového příspěvku ze SF EU na daný program.

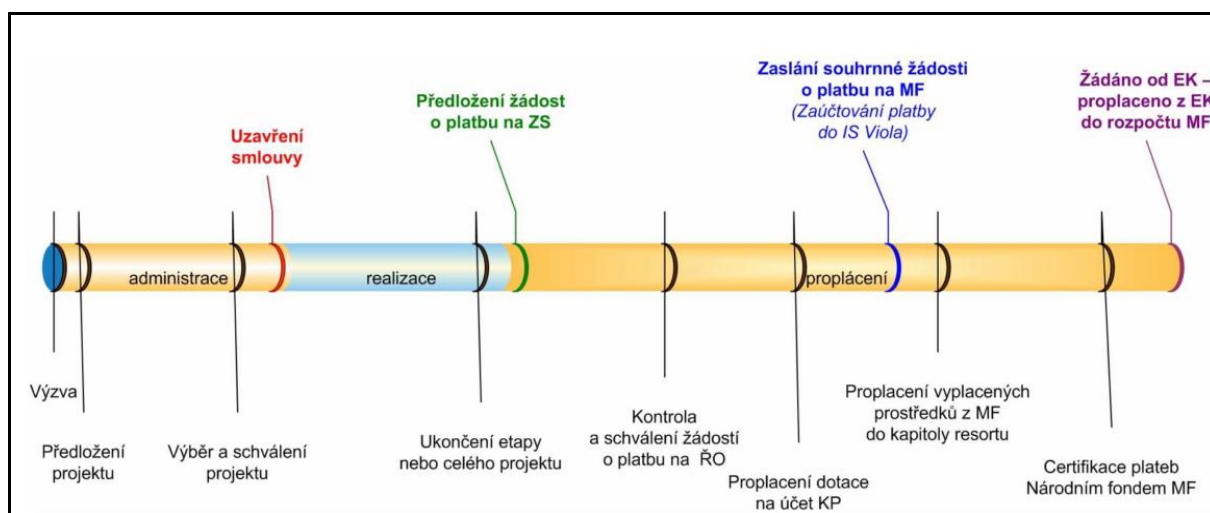
➤ **Pravidlo N+2**

Dle toho pravidla musí být alokace, již určuje operační program, na daný rok vyčerpána nejpozději do dvou let od roku, pro který je alokace určena. Během zkráceného programovacího období 2004 – 2006 měla být doba čerpání původně ukončena na konci roku 2008. V závěru období určeného tímto pravidlem bylo Evropskou komisí rozhodnuto o **prodloužení možnosti čerpání peněz ze strukturálních fondů EU** určených pro roky 2004 – 2006 **o šest měsíců**, tedy do konce června roku 2009. Na základě tohoto rozhodnutí EK se dá původní pravidlo N+2 pro programovací období 2004 – 2006 pozměnit na pravidlo N+2^{1/2}. Česká republika se rozhodla využít prodloužené lhůty pro čerpání strukturální

pomoci na období 2004 – 2006 ve všech operačních programech RPS ČR, kromě OP Rozvoj venkova a multifunkční zemědělství, v obou Jednotných programových dokumentech pro Prahu a CIP Equal.⁷⁶

Následující obrázek 4.1 představuje zjednodušený a schematický popis finančních toků a průběhu čerpání strukturální pomoci EU. V rámci procesu čerpání finančních prostředků ze strukturálních fondů jsou rozlišovány tři základní fáze, jež jsou realizovány od doby vyhlášení výzvy k předkládání projektových žádostí až po proplacení prostředků z EK do rozpočtu Ministerstva financí. Jedná se o fázi **administrace projektů**, **realizace** a **proplácení dotace**.

Obrázek 4.1: Zjednodušený schematický popis průběhu finančních toků a čerpání strukturální pomoci EU

MMR, 2008a, s. 5

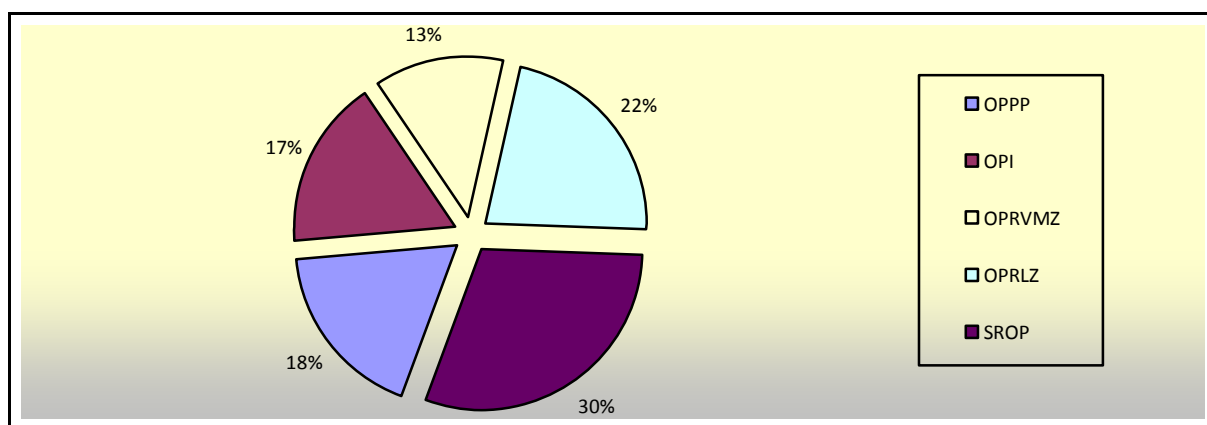
4.1.2 Počátek čerpání strukturální pomoci EU v programovacím období 2004 – 2006

Vstup České republiky do EU 1. května 2004 znamenal kromě jiného řadu úkolů a nutných aktivit v oblasti strukturální politiky. Aby mohla být využita příležitost čerpat ze strukturálních fondů, bylo třeba administrativně připravit celý systém. Ten musel fungovat tak, aby byly splněny všechny podmínky, za nichž je možné čerpat strukturální pomoc EU. Bylo tedy nutné vytvořit institucionální struktury a připravit řadu dokumentů, které by zastřešovaly a spravovaly celý systém. Během roku 2004 byl nastaven tento systém tak, že bylo možné spustit jeho implementaci. V roce 2004 došlo k vyhlášení výzev k předkládání

⁷⁶ 3. 12. 2008 Komise informovala o možnosti posunutí konečného data způsobilosti výdajů programovacího období 2000 – 2006 o šest měsíců. EK v dopise nabídla, že posoudí prodloužení konečného data čerpání prostředků a přijme potřebná opatření, pokud členský stát do 31. 12. 2008 o toto prodloužení požádá a patřičně ho zdůvodní socioekonomickou situací.

projektů u všech operačních programů. Větší objem proplácených prostředků byl logicky očekáván až v následujícím roce 2005. Již v prvním roce čerpání strukturální pomoci bylo možno konstatovat, že zájem o finanční pomoc ze SF EU byl velký, avšak rozložení tohoto zájmu v rámci jednotlivých operačních programů je nesterilně. Následující tabulky a grafy zachycují nominální alokace prostředků strukturální pomoci EU a především počty předložených projektů v jednotlivých operačních programech během prvního roku implementace RPS ČR. Všechny operační programy byly vyhlášeny bezprostředně po vstupu ČR do EU během měsíců května a června 2004 a přibližně do měsíce po vyhlášení OP proběhly první výzvy k předkládání projektů. Graf 4.1 znázorňuje procentuální rozdělení finančních prostředků mezi jednotlivé operační programy v prvním roce čerpání. Z koláčového grafu je zřejmé, že největší podíl (30 %) byl alokovan na SROP a nejmenší díl (13 %) na OPRVMZ.

Graf 4.1: Alokace RPS ČR v roce 2004

Zdroj: Odbor RPS MMR, 2005, s. 98

Následující tabulka 4.1 zobrazuje finanční alokace RPS ČR dle strukturálních fondů v eurech. Sledování čerpání z jednotlivých fondů je důležité z hlediska kontroly naplňování pravidla N+2. Největší finanční částka byla v každém roce poskytována z ERDF.

Tabulka 4.1: **Finanční alokace RPS ČR podle strukturálních fondů** (EUR, běžné ceny)

Alokace	2004	2005	2006	2004 – 2006
<i>ERDF</i>	284 700 774	407 782 382	529 016 058	914 267 548
<i>ESF</i>	112 428 554	161 033 579	208 908 854	366 096 803
<i>EAGGF</i>	56 003 829	80 215 360	104 063 381	166 649 738
<i>FIFG</i>	2 407 989	3 449 011	4 474 401	7 251 689
Celkem	455 541 146	652 480 332	846 462 694	1 454 265 778

Zdroj: MMR, 2004, s. 109

Tabulka 4.2 shrnuje počty projektových žádostí podaných v prvním roce implementace RPS ČR a zahrnuje i žádosti spadající pod Cíl 2 a 3. Celkový počet podaných žádostí v roce 2004 dosáhl počtu 1 363 projektů. Diference počtu projektových žádostí v jednotlivých operačních programech ukazuje na rozdílnou výši poptávky mezi OP.

Tabulka 4.2: **Celkové počty projektových žádostí předložených během prvních výzev do operačních programů** (k 31. 12. 2004)

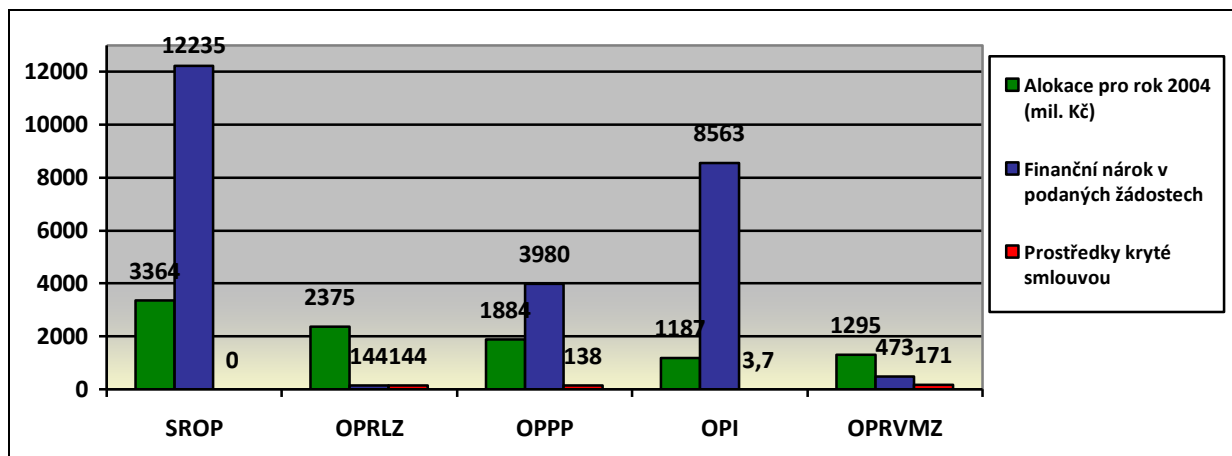
OP, JPD	Počet projektů
<i>OP Rozvoj venkova a multifunkční zemědělství</i>	567 projektů
<i>Společný regionální program</i>	585 projektů
<i>OP Infrastruktura – ŽP</i>	120 projektů
<i>OP program Infrastruktura – Doprava</i>	33 projektů
<i>OP Rozvoj lidských zdrojů</i>	2 projektů
<i>JPD pro Cíl 2 Praha</i>	25 projektů
<i>Fond soudržnosti – ŽP</i>	30 projektů
<i>Fond soudržnosti – Doprava</i>	1 projektů
Celkem	1 363 projektů

Zdroj: Odbor RPS MMR, 2005; vlastní úprava

Graf 4.2 je zaměřen na objem alokací, finančních nároků a prostředků krytých smlouvou v roce 2004 v mil. Kč Nejvyšších finančních nároků v podaných žádostech bylo dosaženo v rámci SROP, OPI a OPMP. Ve všech těchto případech poptávka po finančních prostředcích značně převyšovala danou alokaci pro rok 2004.

Graf 4.2: **Objem finančních alokací, finančních nároků a prostředků krytých smlouvou k 30. 11. 2004 (v mil. Kč)**

Zdroj: MMR, 2004, s. 60

Počty podaných projektových žádostí na úrovni jednotlivých programů podpory (OPPP) a opatření jsou graficky znázorněny v příloze č. 9. I na těchto grafech je patrná značná disproporce zájmu o jednotlivá opatření potažmo samotné operační programy.

Hlavním závěrem analýzy prvního roku čerpání RPS ČR bylo zjištění rozdílné výše zájmů žadatelů o podporu podle jednotlivých operačních programů a samotných opatření. Značný nepoměr mezi přetíženými opatřeními a těmi, která se potýkala s nízkým zájmem, znamenal potenciální riziko nevyrovnanosti čerpání v samotných operačních programech. Z dostupných údajů za první rok čerpání byl ohodnocen OPPP jako dobře připravený OP a jako první a jediný předložil žádost o platbu prostředků ze strukturálních fondů. SROP a OPI se staly operačními programy s největším převisem nárokováných prostředků.

4.1.3 Střednědobá evaluace finančního pokroku RPS ČR 2004 – 2006

Zpracování střednědobé evaluace finančního pokroku RPS ČR probíhalo od května 2005 do června 2006 a jeho záměrem bylo posoudit a vyhodnotit dosavadní průběh realizace RPS ČR. Ačkoliv **evaluace mid-term** nebyla po České republice během zkráceného programovacího období vyžadována, vypracování tohoto hodnocení mělo mimo jiné přispět k získávání potřebných zkušeností v oblasti hodnocení pro příští programovací období a vytvořit podklad pro evaluaci ex-post. Cíl této evaluace byl definován v podobě tří hlavních otázek, na které mělo toto hodnocení odpovědět:

1. Změnila se makroekonomická a socioekonomická situace v ČR a popřípadě jaké měla tyto změny vliv na realizaci RPS ČR?
2. Jaké jsou hlavní problémy a bariéry v implementaci operačních programů?

3. Jakého finančního a věcného pokroku bylo dosaženo v realizovaných programech financovaných ze SF?⁷⁷

Tato podkapitola, stejně jako předchozí, je zaměřena především na třetí evaluační otázku, tedy finanční a věcný pokrok v rámci čerpání RPS ČR.

Do konce roku 2005 nebylo čerpání strukturální pomoci z EU příliš příznivé. Z prostředků, jež měla ČR k dispozici na období 2004 – 2005 pro všechny operační programy a JPD bylo vyčerpáno pouze **5,52 %**. Důvodem nízké míry absorpce schválených prostředků strukturálních fondů EU v letech 2004 - 2005 byla jednak pomalá administrace projektů, nízký zájem žadatelů o předkládání projektů v některých opatřeních vybraných operačních programů, ale hlavně samotná podstata projektů, které měly převážně dlouhodobější charakter své realizace v návaznosti na pravidlo N+2.⁷⁸ O postupu realizace programů svědčí úroveň výdajů uskutečněných konečnými příjemci či konečnými uživateli při realizaci již schválených projektů. Srovnání jednotlivých OP vzhledem k počtu žádostí a objemu čerpání prostředků ze strukturálních fondů EU je zachyceno v tabulce 4.3.

Tabulka 4.3: Srovnání jednotlivých OP a JPD v počtu žádostí a v objemu čerpání prostředků ze strukturálních fondů EU (v mil. Kč)

Program	Finanční alokace 2004 + 2005	Předložené projekty/akce		Schválené projekty/akce			Vyčerpané prostředky	
		Počet	Finanční nárok	Počet	Finanční nárok	% fin. nároku k alokaci 2004 + 2005	Objem, (v mil. Kč)	% k alokaci 2004 + 2005
SROP	8 182,3	3 215	31 507,2	1 263	11 416,0	139,50	93,6	1,14
OPRLZ	5 494,5	3 120	12 319,3	777	3 852,0	70,10	85,8	1,56
OPPP	4 436,4	3 497	12 506,2	1 934	3 455,1	77,90	843,9	19,00
OPI	4 437,1	833	20 007,6	280	5 893,9	132,80	187,3	4,22
OPRVMZ	2 997,2	3 232	4 528,4	1 871	2 534,3	84,60	340,0	11,34
JPD 2	1 428,9	133	1 600,0	80	935,3	65,50	1,2	0,08
JPD 3	1 179,9	911	2 671,9	302	932,3	79,00	1,8	0,10
Celkem	28 156,3	14 941	85 140,6	6 507	29 018,9	103,10	1 553,6	5,52

Poznámka: Stav k 31. 12. 2005.

Zdroj: Melecký, 2007, s. 8

⁷⁷ Redeco, 2006, s. 22.

⁷⁸ Melecký, 2007, s. 5.

Z tabulky 4.3 vyplývá, že k 31. 12. 2005 Operační program Průmysl a podnikání a Operační program Rozvoj venkova a multifunkční zemědělství patřily mezi nejúspěšnější operační programy Cíle 1 v ČR.

O reálném čerpání prostředků ze strukturálních fondů EU však lépe a transparentněji vypovídají **údaje o uskutečněných výdajích**, které se promítají do žádostí o platbu. Ke konci září 2006 vykazovaly souhrnné statistiky Ministerstva pro místní rozvoj ČR finanční objem, který prezentuje projekty kryté smlouvou se žadatelem za všechny OP a JPD ve výši 33,3 mld. Kč, tedy zhruba **74,3 % alokace ČR na období 2004-2006**.⁷⁹ Rok 2006 byl prvním důležitým rokem z hlediska čerpání prostředků dle pravidla N+2. S koncem tohoto roku se přiblížila doba, která byla určena pro vyčerpání alokace pro rok 2004 ve výši **455 541 146 EUR**. Ačkoliv byly k 30. 9. 2006 předloženy faktury za všechny OP a JPD v celkové výši **11, 45 mld. Kč**, představující **105,4 %** jejich souhrnné alokace na rok 2004, nebylo zaručeno naplnění pravidla N+2 ve všech operačních programech. V roce 2004 byly do čerpání započítány také prostředky, které ČR obdržela jako zálohu. Spolu s touto zálohou a objemem certifikovaných žádostí o platbu byly všechny prostředky na rok 2004 vyčerpány a tedy nedošlo k vracení peněz EK.⁸⁰ **Peníze vyčleněné z evropských fondů na rok 2004 Česká republika vyčerpala dle pravidla N+2.**

Lze konstatovat, že pravidlo N+2 bylo splněno i následující rok. K 31. 12. 2007 bylo pravidlo N+2 naplněno u všech operačních programů, jednotných programových dokumentů a iniciativ Společenství. U některých programů bylo pravidlo splněno dokonce již v průběhu roku 2007 (např. SROP – část financovaná z ERDF a OPI). U ostatních programů bylo limitu pro splnění pravidla N+2 vůči alokaci 2005 dosaženo až v prosinci 2007. Podrobný stav plnění pravidla N+2 vůči alokaci roku 2005 ukazuje tabulka 4.4.

---

⁷⁹ Melecký, 2007, s. 9.

⁸⁰ Tamtéž, s. 11.

Tabulka 4.4: Stav plnění pravidla N+2 vůči alokaci roku 2005 (v EUR)

OP	Alokace 2005	Čerpáno z alokace 2005 v letech 2004-2006	Žádosti do EK za období 1.1.2007 - 31.12.2007	Žádosti do EK + čerpáno z alokace 2005 v letech 2004-2006	Vyčerpáno z alokace v %*	Čerpáno z alokace roku 2006	Zbývá vyčerpat do konce celého prog. období
<i>SROP - ERDF</i>	135 890 287	77 764 559,91	193 009 663,08	270 774 222,99	100	134 883 936	106 535 332
<i>SROP - ESF</i>	15 783 015	1 673 458,65	18 969 731,05	20 643 189,70	100	4 860 175	23 179 532
<i>OP RVMZ - EAGGF</i>	55 633 951	33 781 994,00	64 530 125,00	98 312 119,00	100	42 678 168	59 300 327
<i>OP RVMZ - FIFG</i>	2 420 887	118 396,77	2 302 490,23	2 420 887,00	100	0,00	348 476
<i>OP PP</i>	87 082 257	45 149 266,64	55 402 026,45	100 551 293,09	100	13 469 036	141 239 113
<i>OPI</i>	82 244 353	71 997 105,58	81 924 281,25	153 921 386,83	100	71 677 034	74 436 216,97
<i>OP RLZ</i>	106 433 869	5 489 290,21	103 200 034,83	108 689 325,04	100	2 255 456	186 832 280,24
Celkem OP Cíl I	485 488 619	235 974 071,76	519 338 351,89	755 312 423,65	100	269 823 805	591 871 277,5
Celkem JPD	43 357 253	3 075 091,14	43 630 138,40	46 705 229,54	100	3 347 977	61 690 624,54
Celkem Iniciativy	27 733 057	4 587 867,6	35 627 332,3	40 215 199,9	100	9 740 733	31 971 316,6
Celkem SF	556 578 929	243 637 030,5	598 595 822,6	842 232 853,1	100	282 912 515	685 533 218,6

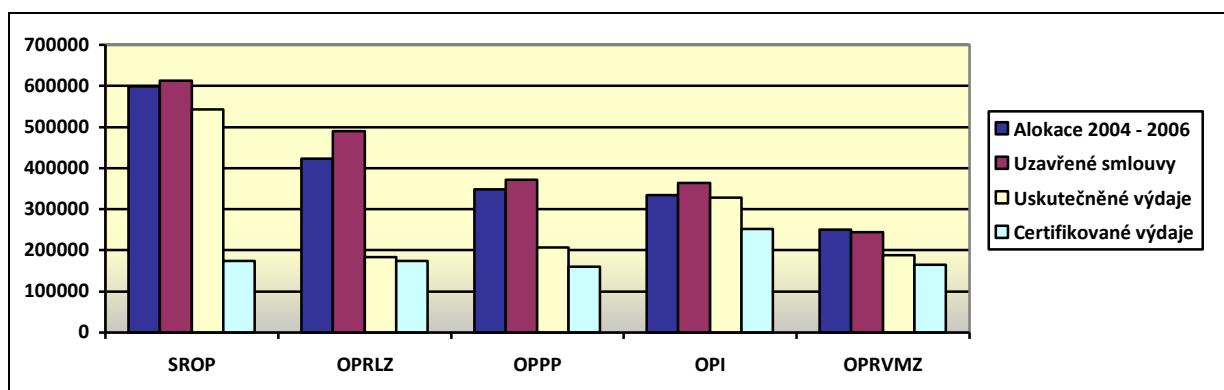
Poznámka: Stav k 31. 12. 2007.

Zdroj: MMR, 2008, vlastní úprava

Stav operačních programů k 31. 12. 2007 z hlediska uskutečněných a certifikovaných výdajů je zachycen v grafu 4.3. Největšího pokroku v průběhu roku 2007 dosáhl **Společný regionální operační program**. Zatímco v roce 2006 dosahovaly realizované výdaje u tohoto programu 39 % alokace, v průběhu roku 2007 došlo k nárůstu o 310 325 909 EUR. Ke konci roku 2007 dosáhly **realizované výdaje 91 %** alokace na tento program. Rovněž z pohledu certifikovaných výdajů byl SROP v roce 2007 velice úspěšný. 26 % certifikovaných prostředků v roce 2006 se podařilo navýšit na 74 % alokace v roce 2007.⁸¹ Nejmenší podíl alokace byl ke konci roku 2007 certifikován u **Operačního programu Rozvoj lidských zdrojů**. Operační program Průmysl a podnikání a Operační program Rozvoj venkova a multifunkční zemědělství patřily mezi programy s průměrnou úrovní certifikace výdajů.

⁸¹ MMR, 2008, s. 68.

Graf 4.3: Stav operačních programů RPS ČR k 31. 12. 2007 (v tis. EUR)

Zdroj: MMR, 2008; vlastní úprava

4.1.4 Naplnění pravidla N+2 pro celkovou alokaci strukturální pomoci EU 2004 - 2006

Z hlediska roku 2008 bylo v rámci čerpání alokace strukturálních operací nutno, dle pravidla N+2, vyčerpat alokaci roku 2006 a zároveň tento rok byl posledním rokem pro dočerpání celkové alokace strukturální pomoci EU v ČR za zkrácené programovací období do doby, než bylo Evropskou komisí 18. února 2009 rozhodnuto o prodloužení doby čerpání do 30. 6. 2009.

Tabulka 4.5 podává informaci o čerpání příspěvků Společenství v celém RPS ČR alokovaných na Cíl 1 politiky HSS EU. Celková alokace 2004 – 2006 je uvedena v eurech a není přepočítána na české koruny, jelikož měnový kurz byl po celé období velmi volatilní. K čerpání alokace tak dochází při různých kurzech a přepočet na koruny by objem alokace zkresloval. Z tabulky 4.5 vyplývá, že bylo platebním orgánem certifikováno již **1 133 534,9 tis. EUR** a do konce programovacího období 2004 – 2006 tak zbývalo certifikovat z celkové alokace **320 730,9 tis. EUR, tj. 22,1 %** alokace. Celková alokace ze SF na programové období 2004 - 2006 byla v tomto případě 1 671 455,5 tis. EUR. K 31. 12. 2008 bylo z těchto prostředků již certifikováno 1 314 205,7 tis. EUR. Do konce programového období tak bylo třeba certifikovat prostředky ve výši **357 249,8 tis. EUR, tj. 21,4 %** alokace.⁸² Přehled celkového stavu čerpání k 31. 12. 2008 pro všechny cíle je zachycen v příloze č. 10. Tabulka 4.5 se také zaměřuje na jednotlivé operační programy v rámci RPS ČR. U programů, které jsou vícefundové je čerpání finančních prostředků rozepsáno dle jednotlivých fondů z důvodu sledování naplňování pravidla N+2 pro každý fond zvlášť. Stav čerpání z jednotlivých strukturálních fondů k 31. 12. 2008 je také zachycen v příloze č. 10.

⁸² MMR, 2009, s. 8.

Tabulka 4.5: Stav realizace RPS ČR k 31. 12. 2008

Pro všechny OP	Alokace 2004 – 2006	Uzavřené smlouvy (vydaná rozhodnutí)	Žádosti o platbu od KP (uskutečněné výdaje)	Připraveno k certifikaci (zaúčtováno v IS Viola)	Certifikováno od počátku období 2004 – 2006	Vyčerpáno z alokace 2004 – 2006 (v %)	Zbývá vyčerpat z alokace 2004 – 2006
<i>Měna</i>	<i>tis. EUR</i>	<i>mil. Kč</i>	<i>mil. Kč</i>	<i>tis. EUR</i>	<i>tis. EUR</i>		<i>tis. EUR</i>
Cíl 1 Prosinec 2008	1 454 265,8	41 915,6	37 725,7	1 340 782,2	1 133 534,9	77,9	320 730,9
<i>SRDP (ERDF)</i>	407 055,1	11 881,8	11 734,8	425 383,9	358 020,2	88,0	49 034,9
<i>SRDP (ESF)</i>	47 277,5	1 258,7	1 256,9	44 553,7	36 206,2	76,6	11 071,3
<i>OPRLZ</i>	318 819,3	9 737,0	6 809,1	238 689,0	204 999,2	64,3	113 820,1
<i>OPPP</i>	260 852,1	7 225,4	6 760,2	229 089,0	188 200,2	72,1	72 651,9
<i>OPI</i>	246 360,4	7 168,8	6 520,8	235 473,0	199 298,0	80,9	47 062,4
<i>OPRVMZ (EAGGF)</i>	169 790,3	4 540,0	4 540,0	163 831,0	143 048,7	84,3	26 471,7
<i>OPRVMZ (FIFG)</i>	4 111,1	103,9	103,9	3 762,6	3 762,6	91,5	348,5

Poznámka: součet za všechny OP, pouze příspěvek Společenství.

Zdroj: MMR, 2009a, vlastní úprava

Pouze v rámci **OP RVMZ – část FIFG** byla alokace za rok 2006 dočerpána a operační program byl uzavřen. Z tabulky 4.5 také vyplývá, že jednotlivé programy čerpaly finanční prostředky s různou intenzitou a do konce roku 2008 se nepodařilo v souladu s pravidlem N+2 dočerpat alokaci roku 2006.⁸³ Následující tabulka 4.6 zachycuje procentuální vyjádření prostředků připravených k certifikaci a již certifikovaných za celé období 2004 – 2006 pro jednotlivé operační programy.

⁸³ Čerpání alokace pro rok 2006 dle pravidla N+2 nebylo sledováno separátně jako u předchozích let. Sledováno bylo čerpání alokace za celé období 2004 – 2006.

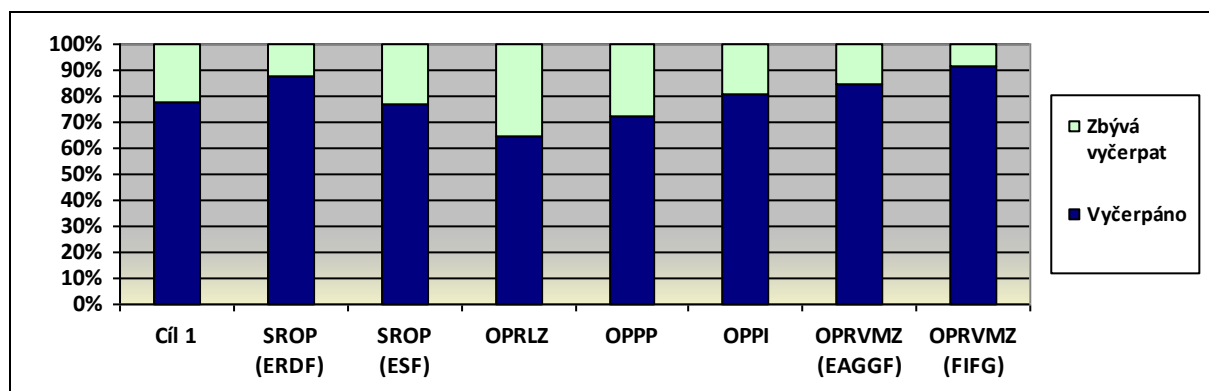
Tabulka 4.6: Certifikováno z alokace 2004 – 2006 k 31. 12. 2008 (v %)

OP	Připraveno k certifikaci od počátku období 2004 - 2006	Certifikováno
SROP celkem	103,43 %	86,77 %
SROP (ERDF)	104,50 %	87,95 %
SROP (ESF)	94,24 %	76,58 %
OPRLZ	74,87 %	64,30 %
OPPP	87,82 %	72,15 %
OPI	95,58 %	80,90 %
OPRVMZ celkem	96,37 %	84,42 %
OPRVMZ (EAGGF)	96,49 %	84,25 %
OPRVMZ (FIFG)	91,52 %	91,52 %
Celkem Cíl 1	92,20 %	77,95 %

Zdroj: MMR, 2009a; vlastní úprava

Přestože u většiny programů čerpání strukturální pomoci EU pokračovalo v prodlouženém termínu do konce měsíce června 2009, muselo být ze strany řídicích orgánů vyvinuto zvýšené úsilí k tomu, aby Česká republika využila dostupné finanční prostředky v maximální možné míře, a to hlavně u OP s nižší úrovní čerpání např. OPRLZ. **Pouze v rámci OPRVMZ byla alokace za rok 2006 dočerpána a operační program byl uzavřen.** Lze tedy konstatovat, že **OPRVMZ byl z hlediska rychlosti čerpání přidělené alokace nejúspěšnější a naplnil pravidlo N+2.** Procentuální poměr vyčerpaných prostředků a prostředků zbývajících k čerpání je znázorněn v grafu 4.4.

Graf 4.4: Stav vyčerpaných prostředků k 31. 12. 2008 (v %)

Zdroj: Vlastní zpracování, 2010

Jak již bylo uvedeno, čerpání prostředků v rámci programovacího období bylo prodlouženo o šest měsíců. Následující tabulka 4.7 uvádí stav realizace RPS ČR ke konečnému prodlouženému datu 30. 6. 2009. Z celkové alokace RPS ČR bylo certifikováno Platebním orgánem 1 230 604,4 tis. EUR⁸⁴ Do konce tohoto období tak zbylo certifikovat **223 661,4 tis. EUR, tj. 15,4 % alokace.**

⁸⁴ Cca 33 540,4 mil. Kč.

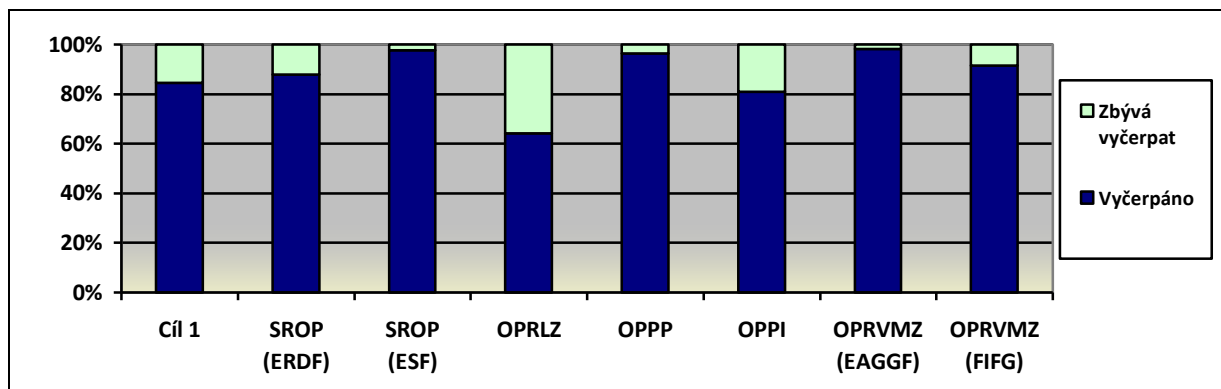
Tabulka 4.7: Stav realizace RPS ČR k 30. 6. 2009

OP	Alokace 2004 - 2006	Uzavřené smlouvy	Žádosti o platbu od KP	Připraveno k certifikaci od poč. ob. 2004 - 2006	Certifikováno	Zbývá vyčerpat z alokace 2004 - 2006
<i>Měna</i>	<i>tis. EUR</i>	<i>mil. Kč</i>	<i>mil. Kč</i>	<i>tis. EUR</i>	<i>tis. EUR</i>	<i>tis. EUR</i>
Červen 2009 Cíl 1	1 454 265,8	42 467,5	39 393,3	1 407 213,8	1 230 604,4	223 661,4
<i>SROP (ERDF)</i>	407 055,1	11 858,3	11 733,5	427 572,9	358 020,2	49 034,9
<i>SROP (ESF)</i>	47 277,5	1 256,1	1 255,3	46 377,0	46 235,7	1 041,8
<i>OPRLZ</i>	318 819,3	10 247,3	7 860,4	273 357,5	204 999,2	113 820,1
<i>OPPP</i>	260 852,1	7 261,0	6 941,9	251 409,1	251 414,1	9 438,0
<i>OPPI</i>	246 360,4	7 191,4	6 948,7	237 860,0	199 298,0	47 062,4
<i>OPRVMZ (EAGGF)</i>	169 790,3	4 540,0	4 540,0	166 874,7	166 874,7	2 915,6
<i>OPRVMZ (FIFG)</i>	4 111,1	103,9	103,9	3 762,6	3 762,6	348,5

Zdroj: MMR, 2009b; vlastní úprava

Procentuální stav čerpání prostředků RPS ČR k 30. 6. 2009 je graficky zpracován v následujícím grafu 4.5.

Graf 4.5: Stav vyčerpaných prostředků RPS ČR k 30. 6. 2009 (v %)

Zdroj: Vlastní zpracování, 2010

Podle posledních dostupných údajů MMR pro měsíc únor roku 2010 vypadal stav realizace RPS ČR následovně. K 28. 2. 2010 bylo platebním orgánem certifikováno 1 420 554,5 tis. EUR, do konce programovacího období 2004 – 2006 tedy zbývalo vyčerpat **33 711,3 tis. EUR, tj. 2,3 %** celkové alokace na toto období. Údaje za měsíc únor 2010 jsou pro přehlednost zachyceny v tabulce 4.8.

Tabulka 4.8: Stav realizace RPS ČR k 28. 2. 2010

OP	Alokace 2004 - 2006	Uzavřené smlouvy	Žádosti o platbu od KP	Připraveno k certifikaci od poč. ob. 2004 - 2006	Certifikováno	Zbývá vyčerpat z alokace 2004 - 2006
<i>Měna</i>	<i>tis. EUR</i>	<i>mil. Kč</i>	<i>mil. Kč</i>	<i>tis. EUR</i>	<i>tis. EUR</i>	<i>tis. EUR</i>
Únor 2010						
Cíl 1	1 454 265,8	42 032,6	40 101,2	1 475 235,3	1 420 554,5	33 711,3
<i>SRDP</i> <i>(ERDF)</i>	407 055,1	11 291,0	11 244,3	412 028,6	412 651,4	-5 596,3
<i>SRDP</i> (<i>ESF</i>)	47 277,5	1 256,1	1 255,3	46 296,6	46 375,4	902,1
<i>OPRLZ</i>	318 819,3	10 260,9	8749,8	332 451,8	332 477,8	-13 658,5
<i>OPPP</i>	260 852,1	7 252,8	6 949,7	259 132,7	259 114,6	1 737,5
<i>OPPI</i>	246 360,4	7 320,4	7 248,5	254 779,7	199 298,0	47 062,4
<i>OPRVMZ</i> <i>(EAGGF)</i>	169 790,3	4 540,0	4 540,0	166 874,7	166 874,7	2 915,6
<i>OPRVMZ</i> <i>(FIFG)</i>	4 111,1	103,9	103,9	3 762,6	3 762,6	348,5

Zdroj: MMR, 2010; vlastní zpracování

Tabulka 4.8 zachycuje nejnovější zveřejněné informace o stavu realizace RPS ČR. Celkové a konečné ex-post hodnocení kompletního čerpání RPS ČR nebylo v době zpracování této diplomové práce (duben 2004) doposud v ČR dokončeno a veřejně publikováno. Není možné tedy s definitivní platností říci, zda bylo/nebylo naplněno pravidlo N+2 pro alokaci roku 2006 a zda bude ČR vracet prostředky vyčleněné na strukturální pomoc EU v rámci alokace 2004-2006.

4.2 Věcný pokrok realizace RPS ČR 2004 - 2006

Věcný pokrok realizace RPS ČR může být hodnocen z hlediska **naplňování specifických i horizontálních cílů**, které jsou definovány jako **prioritní osy** RPS ČR. V roce 2004 byla realizace samotných programů teprve na počátku, proto nebylo možné ohodnotit naplňování prioritních os RPS ČR. Při zpracování Evaluace střednědobého pokroku RPS ČR v roce 2006 byla vytvořena komplexnější analýza věcného pokroku, jež je ovšem tvořena spíše kvantitativními ukazateli. Cílem této analýzy je hodnocení dosaženého věcného pokroku při realizaci RPS ČR, tzn. především naplňování fyzických **hodnot indikátorů na úrovni výstupů a výsledků** RPS ČR stanovených pro jednotlivé prioritní osy RPS. Důležitým požadavkem také bylo **hodnocení účinnosti RPS ČR**, tedy naplňování očekávaných cílů a výsledků na úrovni prioritních os.

4.2.1 Hodnocení věcného pokroku na úrovni prioritních os RPS ČR

Jak již bylo uvedeno toto hodnocení má převážně kvantitativní charakter a zaměřuje se na očekávanou míru naplnění indikátorů především na úrovni výstupů a výsledků⁸⁵

PO 1 - Posílení konkurenceschopnosti průmyslu a podnikatelských služeb

Prioritní osa 1 je tvořena následujícími prioritami příslušných operačních programů:

- OPPP – Priorita 1. Rozvoj podnikatelského prostředí.
- OPPP – Priorita 2. Rozvoj konkurenceschopnosti podniků.
- SROP – Priorita 1. Regionální podpora podnikání.

Hlavním zjištěním vycházejícím z dostupných informací bylo překročení hodnot indikátorů. Jednalo se hodnoty indikátorů pro **rozvoj infrastruktury na podporu podnikání**, které byly výrazně překročeny. Pozitivní vývoj byl zaznamenán např. u **nárůstu přidané hodnoty z výroby (OPPP)** a **nárůstu obratu u podpořených podniků (SROP)**. Negativní vývoj byl zaznamenán u ukazatele počtu vytvořených pracovních míst (OPRLZ). Nízké plnění tohoto indikátoru spočívalo v relativně malém zájmu podnikatelských subjektů o získání podpory z OP. Mezi **hlavní příčiny malého zájmu podnikatelů** patřily komplikované administrativní postupy a požadavky ŘO, příliš vysoká náročnost a složitost dokumentace a pomalé financování.⁸⁶ Závěrem bylo možno konstatovat, že stanovené cílové hodnoty pro realizaci věcného pokroku budou u této prioritní osy dosaženy. Mezi indikátory výsledku patřilo **Zvýšení obratu podpořených podniků**. Jak je z hodnoty pro rok 2007 patrné, došlo zde ke značnému překročení cílové hodnoty. Například u programů *Rozvoj a Marketing*, které spadaly do Priority 2 OPPP, bylo původně stanoveno 10 % jako postačující pro naplnění cílů programu.⁸⁷ Několikanásobné překročení této hodnoty bylo způsobeno velkým zájmem žadatelů o tyto programy a kvalitou realizovaných projektů.

Také hodnota indikátoru **Úspora energie v roce 2007** překročila cílovou hodnotu, což dokládalo úspěšnost podpořených projektů.

Hodnoty indikátorů pro tuto prioritní osu zobrazuje následující tabulka 4.9.

⁸⁵ **Indikátory výsledku** - vztahují se k přímým a okamžitým účinkům. Poskytují informaci například o chování, kapacitě nebo výkonnosti konečných příjemců. Tyto ukazatele mohou být fyzické nebo finanční povahy. **Indikátory výstupu** - vztahují se k aktivitám. Měří se ve fyzických nebo peněžních jednotkách (např. délka vybudovaných silnic, počet podpořených firem apod.).

⁸⁶ Redeco, 2006, s. 66.

⁸⁷ MMR, 2008, s. 40.

Tabulka 4.9: **Hodnotící tabulka indikátorů na úrovni PO 1 - Posílení konkurenceschopnosti průmyslu a podnikatelských služeb**

Indikátor	Měrná jednotka	Počáteční hodnota*	2004	2005	2006	2007	Cílová hodnota	Zdroj
<i>Indikátory dopadu</i>								
Čistý počet vytvořených pracovních míst	celkový počet	0	0	2254,8	6212,05	5675,7	10050	SROP, OPMP
Podíl MSP na HDP	%	31,12	35,22	34,92	43,6	43,36	35,59	ČSÚ
<i>Indikátory výsledku</i>								
Zvýšení obrátu podpořených podniků	Koeficient %	0	0	23,07	23,89	63,16	15	OPMP
Úspora energie	GJ ročně	0	0	-	-	164161,4	120000	OPMP
Počet podpořených pracovních míst	Hrubý počet vytvořených míst	0	212	2254,8	6212,05	8675	13210	OPMP, SROP
<i>Indikátory výstupu</i>								
Plocha vytvořených podnikatelských zón a prostor	m ²	-	0	201479	2129319	235892,1	102900	OPMP
Zapojení soukromého sektoru	Realizované soukromé spolufin. V EUR	0	4489910	116169 tis. EUR**	38230012	280267103	407449542	OPMP, SROP

Poznámka: * rok 2001; ** kurz CZK/EUR=28,34.

Zdroj: MMR, 2008; vlastní úprava

PO 2 - Rozvoj dopravní infrastruktury

Prioritní osa je tvořena následujícími prioritami příslušných operačních programů a fondů:

- Fond soudržnosti – Priorita Modernizace a rozvoj dopravní infrastruktury umístěné na transevropských sítích.
- OPI – Priorita 1 Modernizace a rozvoj dopravní infrastruktury celostátního významu.
- OPI – Priorita 2 Snížení negativních důsledků dopravy na životní prostředí.
- SROP – Priorita 2 Regionální rozvoj infrastruktury.

Následující tabulka 4.10 zachycuje přehled vybraných indikátorů sledujících věcný pokrok této prioritní osy.

Tabulka 4.10: **Hodnotící tabulka indikátorů na úrovni PO 2 - Rozvoj dopravní infrastruktury**

Indikátor	Měrná jednotka	Počáteční hodnota	2004	2005	2006	2007	Cílová hodnota	Zdroj
<i>Indikátor dopadu</i>								
Zvýšení bezpečnosti dopravy	Snížení nehodovosti v příslušné oblasti	0	0	-	-	-24,6	-5	SROP, OPI
<i>Indikátor výsledku</i>								
Časová dostupnost regionů dotčených investicemi do infrastruktury	Zkrácení jízdní doby na úsecích dotčených investicemi v %	-	0	-	7,5 (OPI) 25 (SROP)	26,92 (OPI) 25 (SROP)	17 (OPI) 10 (SROP)	SROP, OPI
<i>Indikátory výstupu</i>								
Délka nových a rekonstruovaných silnic	Délka silnic v km	0	0	-	5 (OPI) 239 (SROP)	15,91 (OPI) 405,55 (SROP)	150 (OPI) 100 (SROP)	SROP, OPI
Délka nových a rekonstruovaných železnic	Délka železnic v km	0	0	-	14	25,64	45	OPI
Zapojení soukromého sektoru	Realizované soukromé spolufin. V EUR	0	0	-	492164	2522985	1065677	OPI

Zdroj: MMR, 2008; vlastní úprava

Hodnota pro indikátor **Zvýšení bezpečnosti dopravy** pro rok 2007 vycházela z počtu dopravních nehod v silniční a železniční dopravě za celou ČR. **Časová dostupnost regionů dotčených investicemi do infrastruktury**, která byla indikátorem výsledku, byla měřena jako zkrácení jízdní doby na úsecích dotčených intervencí v %. **Byl zde zřejmý pozitivní dopad intervencí**, protože časová dostupnost regionů se zde značně zkrátila. Velmi pozitivně se vyvíjel indikátor **Délka nových a rekonstruovaných silnic** v rámci SROP, jeho cílová hodnota byla několikanásobně překročena již v roce 2007.

PO 3 - Rozvoj Lidských zdrojů

Prioritní osa 3 je tvořena následujícími prioritami příslušných operačních programů:

- OPRLZ – Priorita 1 Aktivní politika zaměstnanosti.
- OPRLZ – Priorita 2 Sociální integrace a rovnost příležitostí.
- OPRLZ – Priorita 3 Rozvoj celoživotního učení.

- OPRLZ – Priorita 4 Adaptabilita a podnikání.
- SROP – Priorita 3 Rozvoj lidských zdrojů v regionech.

Níže uvedená hodnoticí tabulka uvádí hodnoty vybraných sledovaných ukazatelů pro PO 3.

Tabulka 4.11: **Hodnoticí tabulka indikátorů na úrovni PO 3 - Rozvoj lidských zdrojů**

Indikátor	Měrná jednotka	Počáteční hodnota	2004	2005	2006	2007	Cílová hodnota	Zdroj
<i>Indikátory dopadu</i>								
Podíl dlouhodobě registrovaných nezaměstnaných na celk. počtu nezam.	%	40,1	51,7	53,4	41,2	38,6	40	ČSÚ
Zaměstnanost aktivní pracovní síly	%	92,2	91,7	92,1	92,9	93,6	94	ČSÚ
<i>Indikátory výsledku</i>								
Hrubý počet vytvořených pracovních míst	Počet pracovních míst	0	0	-	1227	2633	11200	OPRLZ
Absolventi kurzů - klienti služeb (posluchači)	% podpořených posluchačů získávajících kvalifikaci		0	-	57	69,97	70	OPRLZ
Posluchači - nabídka služeb (školitelé, sociální a prac. sl., vzdělávání)	% podpořených posluchačů získávajících kvalifikaci		0	-	-	62,59	85	OPRLZ
<i>Indikátory výstupu</i>								
Počet podpořených osob - klientů	Počet osob	0	0	117099	655236	633197	162000	OPRLZ
Počet podpořených osob - poskytovatelů/školitelů	Počet osob	0	0	5379	35586	73617	29600	OPRLZ
Zapojení soukromého sektoru	Realizované soukromé spolufin. V EUR	0	0	-	51707,37	18148683	26934583	OPRLZ

Zdroj: MMR, 2008; vlastní úprava

Je zřejmé, že vývoj **Podílu dlouhodobě nezaměstnaných na celkovém počtu nezaměstnaných** ukazoval na pozitivní vývoj v této oblasti. Během let 2004 a 2005 došlo ke zhoršení situace, ale v roce 2006 se podíl začal snižovat a v roce 2007 byla splněna cílová hodnota. Podobně se také vyvíjela i **Zaměstnanost aktivní pracovní síly**. Ukazatel **Počet**

hrubých vytvořených pracovních míst na konci roku 2007 značně zaostávala za svou cílovou hodnotou, z uvedených indikátorů si vedl nejhůře.

Z výsledkových indikátorů byla cílová hodnota nejlépe naplňována u indikátoru **Absolventi kurzů – klienti služeb (posluchači)**. Přes problémy, které provázely realizaci zvláště opatření OPRLZ bylo v rámci Evaluace střednědobého pokroku realizace RPS ČR konstatováno, že dosažený věcný pokrok je přiměřený.

PO 4 - Ochrana a zkvalitňování životního prostředí

Prioritní osa je tvořena následujícími prioritami příslušných operačních programů:

- Fond soudržnosti – Priorita Rozsáhlá ochrana životního prostředí.
- OPI – Priorita 3 Zlepšování environmentální infrastruktury.

Tabulka 4.12 zahrnuje výčet sledovaných hodnot vybraných indikátorů sledujících věcný pokrok v oblasti životního prostředí.⁸⁸

Z vývoje indikátorů **Kvality ovzduší** bylo patrné, že tato opatření napomáhají ke zlepšování ovzduší, neboť u obou indikátorů byly cílové hodnoty naplněny. Přímý vliv projektů podpořených ze strukturálních fondů se však dal jen těžko prokázat. Obdobná byla i situace u indikátorů sledujících **Kvalitu vody**.⁸⁹ I zde bylo naplňování cílových hodnot úspěšné. Velice pozitivní hodnoty vykazoval i **indikátor úrovně odpadového hospodářství**. Nejhůře si z uvedených ukazatelů vedl indikátor výstupu **Délka revitalizovaných vodních cest**, jehož cílová hodnota byla stanovena na 38 km a dosažená hodnota čítala pouze 1,2 km. Indikátory výsledku vykazovaly pozvolný nárůst, cílových hodnot však zatím dosaženo nebylo. Podobný je vývoj i indikátorů výstupu, které dosahovaly spíše nižších hodnot. Prozatímní výsledek pro tuto PO byl více než uspokojivý. Vývoj věcného pokroku u této priority garantoval, že očekávané výsledky programu v oblasti ochrany životního prostředí budou dosaženy respektive překročeny.

---

⁸⁸ Indikátorová soustava zaměřená na oblast životního prostředí byla široká, pro prezentaci hlavních pokroků jsou v tabulce 4.12 uvedeny jen některé vybrané ukazatele.

⁸⁹ MMR, 2008, s. 45.

Tabulka 4.12: **Hodnoticí tabulka indikátorů na úrovni PO 4 - Ochrana a zkvalitňování životního prostředí**

Indikátor	Měrná jednotka	Počáteční hodnota	2004	2005	2006	2007	Cílová hodnota	Zdroj
<i>Indikátory dopadu</i>								
Kvalita ovzduší – Měrné emise SO ₂ za všechny kategorie zdrojů	tis. t / rok	227	222	219	217	207	222	MŽP
Kvalita vody – Znečištění vody nerozpustnými látkami	t / rok	26687	20626	17643	17182	18498	20000	MŽP
Kvalita vody - podíl obyvatel bydlících v domech napojených na veřejnou kanalizaci	%	77,5	77,7	77,9	79,1	80	79,5	MŽP
<i>Indikátory výsledku</i>								
Obyvatelstvo nově napojené na kanalizaci a ČOV	Počet	0	0	0	12 450	41 101	55 000	OPI
<i>Indikátory výstupu</i>								
Délka revitalizovaných vodních cest	v km	0	0	-	0	1,2	38	OPI
Zapojení soukromého sektoru	Realizované soukromé spolufinancování v EUR	0	0	150 441	478 843	2 087 029	7 062 827	OPI

Zdroj: MMR, 2008; vlastní zpracování

PO 5 - Rozvoj venkova a multifunkční zemědělství

Prioritní osa je tvořena následujícími prioritami příslušného operačního programu:

- OPRVMZ – Priorita 1 Podpora zemědělství, zpracování zemědělských produktů a lesního hospodářství.
- OPRVMZ – Priorita 2 Rozvoj venkova, rybolovu a odborného vzdělávání.

Jedním z indikátorů výsledku je **Hrubý počet vytvořených pracovních míst**. Hodnota tohoto indikátoru sice narůstala, ale cílová hodnota nebyla ke konci roku 2007 zatím naplněna. Ukazatel **Hrubá zemědělská produkce** od roku 2004 klesá. Indikátory výstupu této prioritní osy byly plněny uspokojivě. **Počet podpořených projektů** téměř dosahoval

cílové hodnoty. I u této PO bylo na základě informací dostupných ke konci roku 2007 předpokládáno, že hodnoty indikátorů na úrovni výstupů budou dosaženy resp. překročeny. Cílová hodnota indikátoru výsledku **Hrubý počet vytvořených pracovních míst** však zůstane s vysokou pravděpodobností poměrně výrazně pod plánovanou hodnotou.

Pro detailnější přehled jsou sledované hodnoty ukazatelů příslušných k této prioritní ose uvedeny v tabulce 4.13.

Tabulka 4.13: **Hodnotící tabulka indikátorů na úrovni PO 5 - Rozvoj venkova a multifunkční zemědělství**

Indikátor	Měrná jednotka	Počáteční hodnota	2004	2005	2006	2007	Cílová hodnota	Zdroj
<i>Indikátory dopadu</i>								
Hrubá zemědělská produkce	mld. Kč ve stálých cenách roku 1989	76,041	77,26	73,558	70,5	70,1	75,998	ČSÚ
Míra registrované nezam. na venkově	%	7,6	8,1	7,6	7,4	6,8	6,5	MPSV, ČSÚ
<i>Indikátory výsledku</i>								
Hrubá zemědělská produkce na pracovníka v odvětví zemědělství	tis. Kč ve stálých cenách	438,3	493,2	486,7	476,8	474,2	758,8	ČSÚ
Hrubý počet vytvořených pracovních míst	Počet pracovních míst	0	0	45	110	1 522	5 000	OPRVMZ
<i>Indikátory výstupu</i>								
Počet podpořených projektů	Počet projektů	0	0	356	1 566	2 794	3 000	OPRVMZ
Zapojení soukromého sektoru	Realizované soukromé spolufinancování v EUR	0	0	24 748 617	84 946 814	166 781 514	142 677 696	OPRVMZ

Zdroj: MMR, 2008; vlastní úprava

PO 6 - Rozvoj cestovního ruchu

Prioritní osa je tvořena následující prioritou příslušného operačního programu:

➤ SROP – Priorita 4 Rozvoj cestovního ruchu.

Indikátorů výsledku **Průměrná délka pobytu zahraničních návštěvníků v ČR** kolísal v průběhu let okolo hodnoty 4,1 dnů. Je možné, že cílová hodnota byla nastavena příliš optimisticky, a proto nebyla zatím dosažena. V oblasti cestovního ruchu narůstal **Počet podpořených MSP** ze SROP.⁹⁰ Do konce roku 2007 bylo podpořeno již 212 malých a středních podniků, přesto nebylo zatím dosaženo cílové hodnoty. Závěrem v tomto sledovaném období je opět konstatování, že věcný pokrok v rámci této PO bude zřejmě dosažen.

Tabulka 4.14: **Hodnotící tabulka indikátorů na úrovni PO Rozvoj cestovního ruchu**

Indikátor	Měrná jednotka	Počáteční hodnota	2004	2005	2006	2007	Cílová hodnota	Zdroj
<i>Indikátory dopadu</i>								
Podíl regionů Cíle 1 na devizových příjmech z cestovního ruchu	%	58	56	52	48,2	40	60	ČNB, MMR
<i>Indikátory výsledku</i>								
Průměrná délka pobytu zahraničních návštěvníků v ČR	Počet dnů	4,24	4,13	4,09	4,12	4,11	4,6	ČSÚ
<i>Indikátory výstupu</i>								
Počet podpořených MSP v oblasti cestovního ruchu	Počet projektů	0	0	0	83	212	360	SROP
Zapojení soukromého sektoru	Realizované soukromé spolufinancování v EUR	0	0	0	12 311 816	50 386 090	53 830 000	SROP

Zdroj: MMR, 2008; vlastní zpracování

⁹⁰ MMR, 2008b, s. 48.

PO 7 - Technická pomoc

Tato osa je naplňována následujícími prioritami jednotlivých operačních programů:

- OPPP - Priorita 3 Technická pomoc.
- OPRLZ - Priorita 5 Technická pomoc.
- SROP - Priorita 5 Technická pomoc.
- OPRVMZ - Priorita 3 Technická pomoc.
- OPI - Priorita 4 Technická pomoc.

Pro Prioritní osu 7 Technická pomoc nebyly v RPS ČR stanoveny žádné konkrétní indikátory. Přírozeným indikátorem je úspěšnost České republiky při čerpání prostředků SF, což při opakovaném splnění pravidla N+2 lze považovat za úspěch.⁹¹

Jedním ze **závěrů** sledování věcného pokroku je doporučení **zjednodušit a zkvalitnit** soustavu indikátorů tak, aby umožnila věrohodně a spolehlivě zhodnotit vývoj věcného pokroku při ex-post evaluaci. Větší důraz by měl být dán i na publicitu a dostatečnou informovanost žadatelů, jež by přispěl k efektivnějšímu čerpání a plnění závazků a spolu s tím i lepšímu naplňování věcného pokroku. Z tohoto hlediska je pak důležitá podpora žadatelů při přípravě projektů v podobě průběžných konzultací a poradenství. Ve Střednědobé evaluaci RPS ČR vydané v roce 2006 bylo také poukázáno na nutnost věnovat monitorování vývoje věcného pokroku větší pozornost. Především bylo třeba se více zaměřit na provázanost indikátorů, na podporované aktivity a na indikátory zaměřené zejména na kvalitativní parametry zvláště na úrovni výsledků a dopadů.⁹² Je třeba podotknout, že získávání informací pro hodnocení věcného pokroku je obtížné a časově náročné. Hlavní prioritou monitoringu RPS ČR bylo sledování čerpání alokace z pohledu pravidla N+2, tedy finanční pokrok realizace RPS ČR. Stav čerpání finančních prostředků dle prioritních os k 31. 12 2006 je uveden v tabulce 4.15.

Tabulka znázorňuje stav schválených a vyčerpaných prostředků a jejich procentní podíl vůči alokaci 2004-2006 podle jednotlivých prioritních os RPS.

---

⁹¹ MMR, 2008b, s. 49.

⁹² Redeco, 2006.

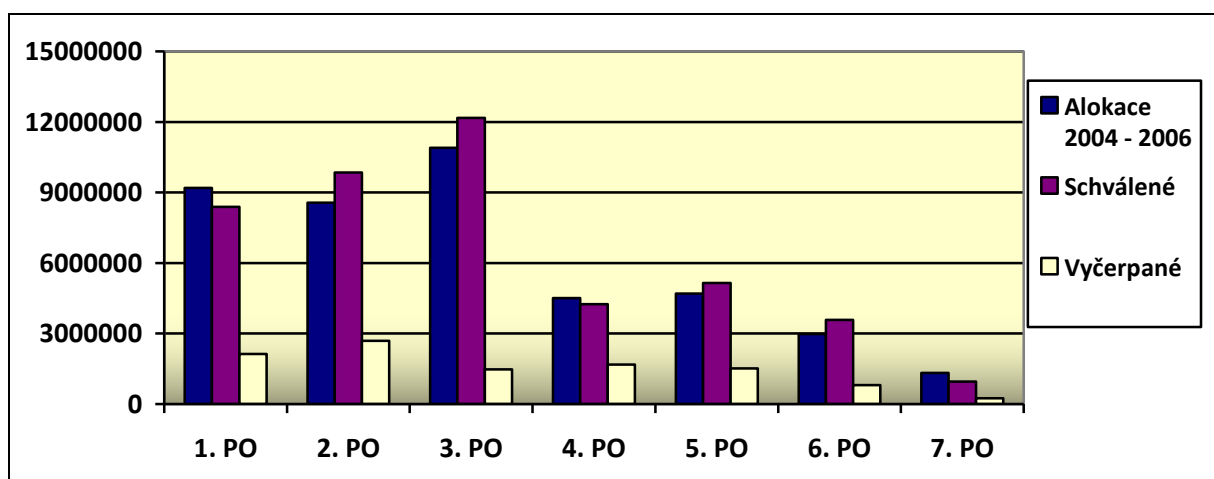
Tabulka 4.15: Stav čerpání dle prioritních os k 31. 12. 2006 (v tis. Kč)

PO	Alokace 2004 - 2006	Schválené		Vyčerpané	
		tis. Kč	% z 04-06	tis. Kč	% z 04-06
1. PO Posílení konkurenceschopnosti průmyslu a podnikatelských služeb	9198891,933	8385375,966	91	2135069,882	23
2. PO Rozvoj dopravní infrastruktury	8567574,381	9853619,886	115	2690414,03	31
3. PO Rozvoj lidských zdrojů	10903244,63	12169346,75	112	1481544,248	14
4. PO Ochrana a zkvalitňování životního prostředí	4514287	4243072	94	1683593	37
5. PO Rozvoj venkova a multifunkčního zemědělství	4705912,481	5145523,298	109	1517347,763	32
6. PO Rozvoj cestovního ruchu	2976680,701	3576309,971	120	808609,138	27
7. PO Technická pomoc	1329397,316	959005,302	72	246128,869	19

Zdroj: MMR, 2007, s. 53; vlastní úprava

Jako celkově neúspěšnější z hlediska čerpání lze ke konci roku 2006 hodnotit **4. PO Ochrana a zkvalitňování životního prostředí**, která sice neměla nejvyšší podíl schválených prostředků, ale byl zde vyčerpan největší objem prostředků. Podobné hodnoty v této sledované kategorii vykazovaly **2. PO Rozvoj dopravní infrastruktury** a **5. OP Rozvoj venkova a multifunkčního zemědělství**. Nejhuře na tom byla **3. PO Rozvoj lidských zdrojů** s 14 %, kterou tvoří všechny priority OPRLZ a jedna priorita SROP. Stav čerpání finančních prostředků podle prioritních os RPS ČR je graficky zachycen níže.

Graf 4.6: Stav čerpání dle prioritních os RPS ČR k 31. 12. 2006

Zdroj: MMR, 2007; vlastní úprava

Hodnoty ukazatelů věcného pokroku na úrovni prioritních os RPS ČR vztahující se k roku 2008 a první polovině roku 2009 nebyly v době dokončení této diplomové práce zveřejněny (duben 2010). Předchozí analýza věcného pokroku proto uvádí hodnoty indikátorů pouze do roku 2007. Podle těchto dostupných informací o plnění věcného

pokroku realizace RPS ČR lze konstatovat, že nejlépe si ke konci roku 2007 vedla PO 1 - Posílení konkurenceschopnosti průmyslu a podnikatelských služeb, PO 4 - Ochrana a zkvalitňování životního prostředí a PO 6 – Rozvoj cestovního ruchu. Z hlediska čerpání finančních prostředků si nejlépe vedly 4. PO, 2. PO a 5. PO. Z těchto dílčích výsledků je možné jako celkově nejúspěšnější prioritní osu RPS ČR označit PO 4 – Ochrana a zkvalitňování životního prostředí.

5 Souhrnná evaluace Rámce podpory Společenství ČR 2004 – 2006

Tato kapitola, navazující na předchozí analýzu finančního a věcného pokroku RPS ČR, zahrnuje souhrnnou evaluaci RPS ČR v podobě vyhodnocení úspěšnosti čerpání strukturální pomoci EU na úrovni prioritních os RPS ČR, samotných operačních programů a jejich priorit. Cílem této kapitoly je podat obraz o výsledcích čerpání strukturální fondů EU v období 2004 – 2006.

5.1 Realizace jednotlivých operačních programů v Cíli 1

Podkapitola 5.1 podává podrobný pohled na čerpání finančních prostředků v rámci jednotlivých operačních programů na úrovních priorit a programů podpory ke dvěma zlomovým obdobím, a to k 31. 12. 2008 a k 30. 6. 2009. Tabulky připojené na konec této podkapitoly zachycují stav finančních prostředků připravených k certifikaci, certifikovaných od počátku období 2004 – 2006 a zbývajících k vyčerpání z celkové alokace.

➤ Společný regionální operační program

SROP byl financován ze dvou strukturálních fondů EU. Čerpání tohoto operačního programu z ERDF bylo velmi úspěšné, pokud jde o ESF, tady bylo čerpání pomalejší (důvodem byl velký počet drobnějších neinvestičních projektů). K 31. 12. 2008 bylo připraveno k certifikaci 469 937,6 tis. EUR, ke dni 30. 6. 2009 tato částka vzrostla o 4 012,2 tis. EUR. Certifikované prostředky mezi referenčními obdobími vzrostly o 10 029,5 tis. EUR a z celkové alokace tak zbývalo vyčerpat **50 076,8 tis. EUR, tj. 11 %** alokace určené pro SROP na celé programovací období 2004 – 2006. Celá alokovaná částka byla připravena k certifikaci již k 31. 12. 2008 u opatření: Regenerace a revitalizace vybraných měst, Rozvoj informačních a komunikačních technologií v regionech, Infrastruktura pro rozvoj lidských zdrojů, Rozvoj dopravy v regionech, podpora podnikání ve vybraných regionech a Posílení kapacity místních a regionálních programů.

➤ OP Rozvoj lidských zdrojů

OPRLZ po celou dobu čerpání vykazoval největší problémy. K 31. 12. 2008 bylo z OPRLZ certifikováno 204 999,2 tis. EUR a zbývalo vyčerpat **113 820,1 tis. EUR, tj. 35,7 %** z celkové alokace. K 30. 6. 2009 se situace nezměnila. V rámci tohoto programu nejlépe probíhalo čerpání u priority Podpora terciálního vzdělávání, výzkumu a vývoje. Nejhorší si vedla priorita Modernizace veřejných služeb zaměstnanosti.

➤ **OP Průmysl a podnikání**

Stav certifikovaných prostředků k 31. 12. 2008 dosahoval výše 188 200,2 tis. EUR, k 30. 6. 2009 tato částka vzrostla o 63 213,9 tis. EUR a z celkové alokace zbývalo vyčerpat **9 438 tis. EUR, tj. 3,62 % alokace**. Nejlépe si z hlediska rychlosti čerpání stály programy podpory Start, Kredit, Rozvoj I, Rozvoj II a Marketing, již k 31. 12. 2008 jejich podíl certifikovaných prostředků na celkové alokaci tvořil cca 96 %. Nejhůře si vedly programy podpory Czech Trade a Klastry.

➤ **OP Infrastruktura**

Stav certifikovaných prostředků se mezi referenčními daty nezměnil. Jedinou rozdílnou položkou je částka připravená k certifikaci, jejíž objem se mezi obdobími 31. 12 2008 a 30. 6. 2009 změnil o 2 387 tis. EUR. Ke konci obou období zbývalo vyčerpat **47 062,4 tis. EUR, tj. 19,1 % alokace**. Nejhůře si v tomto čerpání vedlo opatření Podpora alternativních paliv, nejlépe se vedlo opatřením Modernizace tratí celostátního významu a důležitých železničních uzlů, Modernizace civilních letišť neregionálního významu a Výstavba přístavní infrastruktury a modernizace vodních cest.

➤ **OP Rozvoj venkova a multifunkční zemědělství**

OPRVMZ byl obdobně jako SROP financován ze dvou strukturálních fondů EU. Také v tomto případě čerpání z jednotlivých fondů probíhalo odlišně. Lépe si vedla část operačního programu financovaná z ERDF než část čerpající z FIFG (opatření Chov ryb a činnosti prováděné odborníky v rybářství). Pomalé čerpání z FIFG bylo důvodem k realokaci finanční částky z FIFG ve prospěch opatření Investice do zemědělského majetku/zemědělských podniků. Toto opatření si z hlediska prostředků připravených k certifikaci vedlo nejlépe. V rámci tohoto operačního programu byly ukončeny a proplaceny všechny projekty. Poslední průběžná certifikace proběhla 30. 4. 2009.

I z tohoto hodnocení nejhůře vyšel OP Rozvoj lidských zdrojů. Naopak nejlépe si vedly operační programy SROP a OPRVMZ.

***

Tabulka 5.1: Stav čerpání SROP k 31. 12.2008 a k 30. 6. 2009 (v tis. EUR)

Opatření – program název	Alokace 2004 - 2006	Připraveno k certifikaci (k 31. 12. 2008)	Certifikováno od počátku období 2004 - 2006 (k 31. 12. 2008)	Zbývá vyčerpat z alokace 2004 - 2006 (k 31. 12. 2008)	Připraveno k certifikaci (k 30. 6. 2009)	Certifikováno od počátku období 2004 - 2006 (k 30. 6. 2009)	Zbývá vyčerpat z alokace 2004 -2006 (k 30. 6. 2009)
<i>Rozvoj dopravy v regionech</i>	151 964,70	163 799,80	138 959,20	13 005,60	163 799,80	138 959,20	13 005,60
<i>Rozvoj informačních a komunikačních technologií v regionech</i>	22 516,90	24 725,50	21 107,40	1 409,50	24 725,40	21 107,40	1 409,50
<i>Regenerace a revitalizace vybraných měst</i>	22 516,90	26 406,50	23 355,00	-838,1	26 406,50	23 355,00	-838,1
<i>Infrastruktura pro rozvoj lidských zdrojů</i>	45 025,30	49 148,70	47 965,60	-2 940,20	49 207,60	47 965,60	-2 940,20
<i>Posílení kapacity místních a regionálních orgánů</i>	11 354,50	11 443,50	10 446,60	907,9	11 443,50	11 443,50	-89
<i>Rozvoj služeb pro ČR</i>	25 289,50	24 503,30	18 261,30	7 028,20	25 394,60	18 261,30	7 028,20
<i>Rozvoj infrastruktury pro ČR</i>	82 796,20	82 111,30	72 277,20	10 519,10	82 520,80	72 277,20	10 519,10
<i>Technická pomoc pro SROP</i>	6 719,80	4 486,70	3 583,60	3 136,20	5 051,40	3 583,60	3 136,20
<i>Technická pomoc pro RPS</i>	5 087,20	3 389,30	1 862,40	3 224,90	3 648,10	1 862,40	3 224,90
<i>Grantová schémata</i>	81061,4	79922,9	56408,2	24653,2	81752,1	65 440,80	15620,6
Celkem	454 332,40	469 937,50	394 226,50	60 106,30	473 949,80	404 256,00	50 076,80

Zdroj: MMR, 2009a, 2009b; vlastní úprava

Tabulka 5.2: Stav čerpání OPRLZ k 31. 12.2008 a k 30. 6. 2009 (v tis. EUR)

Opatření - program, název	Alokace 2004 - 2006	Připraveno k certifikaci (k 31. 12. 2008)	Certifikováno od počátku období 2004 - 2006 (k 31. 12. 2008)	Zbývá vyčerpat z alokace 2004 -2006 (k 31. 12. 2008)	Připraveno k certifikaci (k 30. 6. 2009)	Certifikováno od počátku období 2004 - 2006 (k 30. 6. 2009)	Zbývá vyčerpat z alokace 2004 -2006 (k 30. 6. 2009)
<i>Posílení aktivní politiky zaměstnanosti</i>	85 819,00	70 287,00	59 513,30	26 305,70	73 575,10	59 513,30	26 305,70
<i>Modernizace veřejných služeb zaměstnanosti</i>	16 782,80	6 291,70	4 119,50	12 663,30	12 698,30	4 119,50	12 663,30
<i>Integrace specifických skupin obyvatelstva ohrožených sociální exkluzí</i>	31 954,40	24 483,60	21 515,90	10 438,50	29 762,00	21 515,90	10 438,50
<i>Zkvalitňování vzdělávání ve školách a školských zařízeních a rozvoj podpůrných systémů ve vzdělávání</i>	54 779,00	42 953,10	39 380,80	15 398,20	51 328,50	39 380,80	15 398,20
<i>Rozvoj dalšího profesního vzdělávání</i>	34 693,30	21 323,70	17 544,90	17 148,50	23 940,10	17 544,90	17 148,50
<i>Zvýšení adaptability zaměstnavatelů a zaměstnanců na změny ekonomických a technologických podmínek, podpora konkurenceschopnosti</i>	29 215,40	19 575,80	16 980,90	12 234,60	22 921,20	16 980,90	12 234,60
<i>Specifické vzdělávání -GS</i>	21 302,90	15 855,20	13 093,10	8 209,80	17 449,60	13 093,10	8 209,80
<i>Podpora řízení, implementace, monitorování a kontroly operací OP RLZ</i>	6 876,40	4 972,40	4 148,80	2 727,50	6 050,80	4 148,80	2 727,50
<i>Ostatní oprávněné činnosti</i>	8 340,00	4 654,90	4 527,30	3 812,70	5 565,50	4 527,30	3 812,70
<i>Grantová schémata</i>	29056	28291,6	24174,8	4881,3	30066,5	24 174,80	4881,30
Celkem	318 819,20	238 689,00	204 999,30	113 820,10	273 357,60	204 999,30	113 820,10

Zdroj: MMR, 2009a, 2009b; vlastní úprava

Tabulka 5.3: Stav čerpání OPMP k 31. 12.2008 a k 30. 6. 2009 (v tis. EUR)

Opatření - program, název	Alokace 2004 - 2006	Připraveno k certifikaci (k 31. 12. 2008)	Certifikováno od počátku období 2004 - 2006 (k 31. 12. 2008)	Zbývá vyčerpat z alokace 2004 - 2006 (k 31. 12. 2008)	Připraveno k certifikaci (k 30. 6. 2009)	Certifikováno od počátku období 2004 - 2006 (k 30. 6. 2009)	Zbývá vyčerpat z alokace 2004 - 2006 (k 30. 6. 2009)
<i>Prosperita</i>	48 120,80	44 285,00	21 964,10	26 156,70	50 734,30	50 734,30	-2 613,60
<i>Reality</i>	56 091,80	51 608,60	43 236,60	12 855,20	55 542,60	55 542,60	549,20
<i>Školící střediska</i>	9 165,10	7 636,80	6 629,10	2 536,00	8 847,10	8 847,10	318,00
<i>Czech Trade, Klustry</i>	8 048,40	5 116,40	3 477,30	4 571,10	6 961,80	6 961,80	1 086,60
<i>Start, Kredit, Rozvoj I, Rozvoj II, Marketing</i>	66 842,20	64 248,50	63 030,40	3 811,60	64 506,20	64 511,10	2 330,90
<i>Inovace</i>	39 836,50	33 961,60	29 863,00	9 973,50	36 416,80	36 416,80	3 419,70
<i>Úspory energie, Obnovitelné zdroje</i>	23 063,50	18 598,10	17 385,00	5 678,50	22 698,40	22 698,40	365,10
<i>Technická pomoc</i>	3 767,00	1 411,30	691,5	3 075,50	2 892,40	2 892,40	874,6
<i>Ostatní</i>	5 917,00	2 222,70	1 923,10	3 994,00	2 809,60	2 809,60	3 107,50
Celkem	260 852,30	229 089,00	188 200,10	72 652,10	251 409,20	251 414,10	9 438,00

Zdroj: MMR, 2009a, 2009b; vlastní úprava

Tabulka 5.4: Stav čerpání OPRVMZ k 31. 12.2008 a k 30. 6. 2009 (v tis. EUR)

Opatření - program, název	Alokace 2004 - 2006	Připraveno k certifikaci (k 31. 12. 2008)	Certifikováno od počátku období 2004 - 2006 (k 31. 12. 2008)	Zbývá vyčerpat z alokace 2004 - 2006 (k 31. 12. 2008)	Připraveno k certifikaci (k 30. 6. 2009)	Certifikováno od počátku období 2004 - 2006 (k 30. 6. 2009)	Zbývá vyčerpat z alokace 2004 - 2006 (k 30. 6. 2009)
<i>Investice do zemědělského majetku/zemědělských podniků</i>	80 822,10	81 092,60	69 102,20	11 719,90	81 387,80	81 387,80	-565,70
<i>Zlepšování zpracování zemědělských produktů a jejich marketing</i>	9 996,10	8 858,20	7 274,90	2 721,30	9 089,20	9 089,20	906,90
<i>Lesní hospodářství</i>	8 440,10	7 219,00	6 660,80	1 779,30	7 414,80	7 414,80	1 025,30
<i>Posílení přizpůsobivosti a rozvoje venkovských oblastí</i>	68 316,80	65 969,70	59 320,60	8 996,30	68 276,90	68 276,90	39,90
<i>Odborné vzdělávání</i>	640,80	437,20	437,20	203,60	437,20	437,20	203,60
<i>Chov ryb a činnosti prováděné odborníky v rybářství</i>	3 943,50	3 687,80	3 687,80	255,70	3 687,80	3 687,80	255,70
<i>Technická pomoc</i>	1 742,00	329,10	327,90	1 414,10	343,70	343,70	1 398,30
Celkem	173 901,40	167 593,60	146 811,40	27 090,20	170 637,40	170 637,40	3 264,00

Zdroj: MMR, 2009a, 2009b; vlastní úprava

Tabulka 5.5: Stav čerpání OPI k 31. 12.2008 a k 30. 6. 2009 (v tis. EUR)

Opatření - program, název	Alokace 2004 - 2006	Připraveno k certifikaci (k 31. 12. 2008)	Certifikováno od počátku období 2004 - 2006 (k 31. 12. 2008)	Zbývá vyčerpat z alokace 2004 - 2006 (k 31. 12. 2008)	Připraveno k certifikaci (k 30. 6. 2009)	Certifikováno od počátku období 2004 - 2006 (k 30. 6. 2009)	Zbývá vyčerpat z alokace 2004 - 2006 (k 30. 6. 2009)
Modernizace tratí celostátního významu a železničních uzlů	37 831,90	40 428,80	33 838,60	3 993,30	39 995,70	33 838,60	3 993,30
Výstavba a modernizace silnic I. třídy	33 627,60	32 472,10	27 529,40	6 098,20	32 472,10	27 529,40	6 098,20
Modernizace civilních letišť nadregionálního významu	4 203,20	4 220,40	4 220,40	-17,20	4 220,40	4 220,40	-17,20
Výstavba přístavní infrastruktury a modernizace vodních cest	8 407,50	8 706,20	6 878,70	1 528,80	8 706,20	6 878,70	1 528,80
Realizace ochranných opatření na dopravní síti k zabezpečení ochrany životního prostředí	7 508,80	6 077,20	4 698,60	2 810,20	6 088,50	4 698,60	2 810,20
Podpora kombinované dopravy	2 876,30	2 276,50	1 168,40	1 707,90	2 276,50	1 168,40	1 707,90
Podpora zavádění alternativních paliv	2 967,30	1 209,70	222,40	2 744,90	1 209,70	222,40	2 744,90
Studijní a výzkumné projekty k zabezpečování problematiky zlepšení životního prostředí z hlediska dopravy	1 483,00	728,40	573,70	909,30	808,00	573,70	909,30
Obnova environmentálních funkcí území	12 994,20	12 340,40	9 489,90	3 504,30	12 360,70	9 489,90	3 504,30
Zlepšování infrastruktury ve vodním hospodářství	75 015,40	74 170,60	67 143,10	7 872,30	74 708,70	67 143,10	7 872,30
Zlepšování infrastruktury ochrany ovzduší	21 426,20	17 686,80	16 680,30	4 745,90	19 437,50	16 680,30	4 745,90
Nakládání s odpady a odstraňování starých zátěží	32 657,00	32 276,70	25 179,30	7 477,70	32 531,90	25 179,30	7 477,70
Technická pomoc při řízení, realizaci, monitorování a kontrole operací OP Infrastruktura (část za ŽP)	2 439,50	286,30	163,20	2 276,40	328,90	163,20	2 276,40
Ostatní výdaje technické pomoci OP Infrastruktura (část za ŽP)	1 471,10	1 137,20	283,60	1 187,50	1 211,50	283,60	1 187,50
Technická pomoc při řízení, realizaci, monitorování a kontrole operací OP Infrastruktura (část za D)	808,40	817,30	604,50	203,80	855,80	604,50	203,80
Ostatní výdaje technické pomoci OP Infrastruktura (část za D)	642,9	638,3	623,8	19,1	647,8	623,80	19,1
Celkem	246 360,30	235 472,90	199 297,90	47 062,40	237 859,90	199 297,90	47 062,40

Zdroj: MMR, 2009a, 2009b; vlastní úprava

5.2 Fyzické výstupy operačních programů

Finanční alokace ze strukturálních fondů pro Cíl 1 má pomáhat naplnění globálního cíle RPS ČR. Pro názornou prezentaci toho, kde se tyto finanční prostředky reálně projevily, slouží tabulka 5.6, která zachycuje vybrané indikátory a jejich hodnoty dosažené k 31. 10. 2008.

Tabulka 5.6: Fyzické výstupy operačních programů k 31. 10. 2008

Indikátor	Jednotka	Hodnota k 31. 10. 2008	Cílová hodnota	OP
<i>Počet podpořených/vytvořených pracovních míst</i>	počet	30 869,40	29 410,00	všechny OP
<i>Počet účastníků kurzů - klientů služeb</i>	osoba	308 731	115 800	OPRLZ
<i>Délka rekonstruovaných železničních tratí</i>	km	25,64	45	OPI
<i>Délka rekonstruovaných a nových silnic I. třídy</i>	km	17,99	26	OPI
<i>Počet upravených letišť</i>	počet	3	1	OPI
<i>Počet postavených silničních obchvatů</i>	počet	6	6	OPI
<i>Počet ekvivalentních obyvatel nově napojených na ČOV</i>	osoba	57 261	55 000	OPI
<i>Délka nových kanalizačních sítí</i>	km	367,81	135	OPI
<i>Počet obyvatel nově připojených na vodovod</i>	osoba	7 816	9 538	OPI
<i>Počet rekonstruovaných a nových ČOV</i>	počet	27	30	OPI
<i>Výbudované podnikatelské prostory a objekty (nové + modernizované)</i>	m ²	218 294,20	102 900	OPPP
<i>Zvýšení obrátu u podpořených podniků</i>	%	41,47	15	OPPP
<i>Počet podpořených MSP</i>	počet	2 943	2 860	OPPP, SROP
<i>Nárůst obrátu podporovaných MSP</i>	%	62,58	20	SROP
<i>Délka nového a rekonstruovaného silničního systému</i>	km	426,98	100	SROP
<i>Počet podpořených MSP v oblasti cestovního ruchu</i>	počet	274	360	SROP
<i>Vytvořená lůžka v hotelích a obdobných ubytovacích zařízeních</i>	počet	6 357	900	SROP
<i>Podpořené projekty v oblasti obnova památek a kulturní dědictví</i>	počet	87	40	SROP
<i>Počet uživatelských míst ve veřejných informačních a internetových stanicích</i>	počet	3 016	750	SROP

Zdroj: MMR, 2008, s. 16; vlastní úprava

Úspěšnost, efektivnost zdrojů ze strukturálních fondů EU byla měřena naplňováním stanovených cílových hodnot, které monitorovaly konečné fyzické výstupy výsledky a dopady na úrovni priorit, operačních programů i prioritních os. Tabulka 5.6 představuje jen výše z celkových soustav indikátorů a proto je jen reprezentativním vzorkem fyzických výstupů jednotlivých operačních programů. Hodnoty následujících indikátorů byly

k referenčnímu datu již naplněny nebo překročeny: *Počet upravených letišť, Počet postavených silničních obchvatů, Počet obyvatel nově napojených na čističky odpadních vod, Délka nových kanalizačních sítí, Vybudované podnikatelské objekty a budovy, Zvýšení obratu u podpořených podniků, Počet podpořených MSP, Nárůst obratu podporovaných MSP, Délka nového a rekonstruovaného silničního systému, Podpořené projekty v oblasti obnova památek a kulturní dědictví Vytvořená lůžka v hotelích a jiných ubytovacích zařízeních, Počet uživatelských míst ve veřejných informačních a internetových stanicích* Ostatní hodnoty indikátorů se své cílové hodnotě blížily. Nejúspěšněji byly z uvedené tabulky naplňovány indikátory pro OPI a SROP. Tyto hodnoty dokládají smysluplnost existence operačních programů a strukturální pomoci EU obecně.

5.3 Žebříčky úspěšnosti

5.3.1 Hodnocení operačních programů

Pro naznačení úspěšnosti jednotlivých operačních programů byly v průběhu monitorování čerpání alokace 2004 – 2006 sestavovány jednoduché žebříčky úspěšnosti v kategoriích: žádosti o platbu od KP, připraveno k certifikaci a certifikováno vs. alokace. Z těchto tří hledisek bylo sestavováno celkové pořadí úspěšnosti operačních programů od 1. po 5. místo. Níže uvedené porovnání operačních programů je velmi zjednodušené a neodráží specifika jednotlivých OP. Sestavování těchto žebříčků pouze napomáhá k vytvoření základního pohledu na to, jak si který OP vede v jednotlivých sledovaných kategoriích.

Tabulka 5.7 zachycuje pořadí operačních programů k 31. 12. 2008, kdy nejúspěšnějším operačním programem ve sledovaných aspektech byl SROP. Poslední místo zaujímal OPRLZ. Výsledný stav hodnocení úspěšnosti OP k datu 30. 6. 2009 byl stejný jako v tabulce 5.7.

Tabulka 5.7: Žebříček úspěšnosti operačních programu k 31. 12. 2008

OP	Sledovaná kategorie vůči alokaci 2004 - 2006			Celkové pořadí
	Žádosti o platbu od KP	Připraveno k certifikaci vs. alokace	Certifikováno vs. alokace	
SROP	1.	1.	1.	1.
OPRLZ	5.	5.	5.	5.
OPPP	4.	4.	4.	4.
OPI	3.	3.	3.	3.
OPRVMZ	2.	2.	2.	2.

Zdroj: MMR, 2009, s. 16; vlastní úprava

O stavu realizace RPS ČR vypovídá nejen finanční a věcný pokrok realizace, ale také počet podpořených projektů a stupeň jejich realizace. Následující tabulka 5.8 zachycuje stav schválených, dokončených a proplacených projektů k 31. 12. 2008.

Tabulka 5.8: Počet schválených, dokončených a proplacených projektů k 31. 12. 2008

Oblast podpory	Počet schválených projektů	Počet projektů, u nichž byla uzavřena smlouva		Počet dokončených projektů		Počet proplacených projektů	
		absolutně	v %	absolutně	v %	absolutně	v %
<i>SRDP</i>	2 885	2 884	100	2 753	95	2 589	90
<i>OPPP</i>	2 862	2 841	99	2 692	95	2 774	98
<i>OPRLZ</i>	2 719	2 624	97	661	25	148	6
<i>OPI</i>	401	396	99	350	88	228	58
<i>OPRVMZ</i>	3 598	3 349	93	3 349	100	3 349	100
Cíl 1 celkem	12 465	12 094	97	9 805	81	9 088	75

Zdroj: NKÚ, 2009, s. 35; vlastní úprava

Většina z financovaných projektů byla na konci programovacího období dokončena. Výjimku v této statistice tvoří OPRLZ, u kterého počet proplacených projektů tvoří pouhých 6 %. Méně proplacených projektů, než je celkový průměr, měl také OPI.

5.3.2 Hodnocení opatření

Podrobnější hodnocení operačních programů je možno rozvést na úroveň jednotlivých opatření. V tomto případě se sleduje především rychlost čerpání finančních prostředků. Pro zhodnocení této rychlosti čerpání je sledován poměr prostředků připravených k certifikaci vůči celkové alokaci 2004 – 2006. Do tohoto hodnocení se nezahrnují opatření charakteru technické pomoci a také zde nebyly zařazeny iniciativy Společenství. Tabulka 5.9 níže uvádí 10 opatření s nejpomalejším čerpáním strukturální pomoci EU z hlediska prostředků připravených k certifikaci.

Z tabulky 5.9 je zřejmé, že **nejhůře si opět vedl OPRLZ**, který je v tomto hodnocení uveden 5krát. Nejpomalejší čerpání vykazovalo opatření 1.2 Modernizace veřejných služeb a zaměstnanosti (OPRLZ).

Tabulka 5.9: **Opatření s nejpomalejším čerpáním strukturální pomoci EU k 31. 12. 2008**

Pořadí	OP	Opatření		Připraveno k certifikaci vs. alokace 2004 – 2006 (v %)
		Číslo	Název	
1.	OPRLZ	1.2	Modernizace veřejných služeb a zaměstnanosti	37,5
2.	JPD 3	1.1	Rozšíření a zvýšení adresnosti Aktivní politiky zaměstnanosti	39,1
3.	OPI	2.3	Podpora zavádění alternativních paliv	40,8
4.	OPI	2.4	Studijní a výzkumné projekty k zabezpečování problematiky zlepšení ŽP z hlediska dopravy	49,1
5.	OPRLZ	3.3	Rozvoj dalšího profesního vzdělávání	61,5
6.	OPPP	1.4	Czech Trade + Klustry	63,6
7.	OPRLZ	4.1	Zvýšení adaptability zaměstnavatelů a zaměstnanců na změny ekonomických a technologických podmínek, podpora konkurenceschopnosti	67,0
8.	OPRVMZ	2.2	Odborné vzdělávání	68,2
9.	OPRLZ	2.2	Rovné příležitosti pro muže a ženy na trhu práce	70,1
10.	OPRLZ	4.2	Specifické vzdělávání	74,4

Zdroj: MMR, 2009a; vlastní zpracování

Tabulka 5.10: **Opatření s nejpomalejším čerpáním strukturální pomoci EU k 30. 6. 2009**

Pořadí	OP	Opatření		Připraveno k certifikaci vs. alokace 2004 – 2006 (v %)
		Číslo	Název	
1.	OPI	2.3	Podpora zavádění alternativních paliv	40,8
2.	OPI	2.4	Studijní a výzkumné projekty k zabezpečování problematiky zlepšení ŽP z hlediska dopravy	54,5
3.	JPD 3	1.1	Rozšíření a zvýšení adresnosti Aktivní politiky zaměstnanosti	65,4
4.	OPRVMZ	2.2	Odborné vzdělávání	68,2
5.	OPRLZ	3.3	Rozvoj dalšího profesního vzdělávání	69,0
6.	OPRLZ	1.2	Modernizace veřejných služeb zaměstnanosti	75,7
7.	OPRLZ	2.2	Rovné příležitosti pro muže a ženy na pracovním trhu	75,7
8.	JPD 2	2.3	Rozvoj strategických služeb na podporu informační společnosti v Praze	77,8
9.	OPRLZ	4.1	Zvýšení adaptability zaměstnavatelů a zaměstnanců na změny ekonomických a technologických podmínek, podpora konkurenceschopnosti	78,5
10.	OPI	2.2	Podpora kombinované dopravy	79,1

Zdroj: MMR, 2009b, s. 17; vlastní zpracování

Tabulka 5.10 je soustředěná na totéž hodnocení rychlosti čerpání strukturální pomoci EU k datu 30. 6. 2009. V porovnání s předchozími daty v tabulce 5.9 se pořadí na prvních třech (nejhorších) místech změnilo. Nejhuře v tomto hodnocení dopadlo opatření 2.3 Podpora zavádění alternativních paliv (OPI). Nejvíce zastoupeným OP je zde opět OPRLZ.

Druhým sledovaným aspektem u jednotlivých opatření je převis poptávky z hlediska předložených projektů. V tomto hodnocení byl sledován celkový finanční objem (požadavek) projektových žádostí vůči celkové alokaci 2004 – 2006. Ani do tohoto hodnocení nebyly zařazeny opatření charakteru technické pomoci a iniciativy Společenství.

Tabulka 5.11: **Opatření s největším převisem poptávky k 31. 12. 2008**

Pořadí	OP	Opatření	
		Číslo	Název
1.	SROP	4.2	Rozvoj infrastruktury pro ČR
2.	OPI	3.1	Obnova environmentálních funkcí území
3.	OPI	3.2	Zlepšování infrastruktury ve vodním hospodářství
4.	OPRLZ	4.1	Zvýšení adaptability zaměstnavatelů a zaměstnanců na změny ekonomických a technologických podmínek, podpora konkurenceschopnosti
5.	JPD 3	3.2	Rozvoj dalšího vzdělávání
6.	OPRLZ	2.2	Rovné příležitosti pro muže a ženy na trhu práce
7.	JPD 3	4.1	Zvýšení adaptability zaměstnavatelů a zaměstnanců na změny ekonomických a technologických podmínek, podpora konkurenceschopnosti
8.	OPPP	2.1	Rozvoj I+II
9.	OPPP	2.3	Obnovitelné zdroje energie
10.	OPI	3.3	Zlepšování infrastruktury ochrany ovzduší

Zdroj: MMR, 2009a, s. 16; vlastní úprava

Z následující tabulky 5.12 je zřejmé, že se stav k 30. 6. 2009 v rámci **opatření s největším převisem poptávky změnil jen minimálně** oproti situaci k 31. 12. 2008 (tabulka 5.11). Opatření s vysokým převisem poptávky ukazují na potenciálně silné oblasti, u kterých je předpoklad vysoké absorpční kapacity v programovacím období 2007 – 2013, budou-li podporovány.

Tabulka 5.12: **Opatření s největším převisem poptávky k 30. 6. 2009**

Pořadí	OP	Opatření	
		Číslo	Název
1.	SROP	4.2	Rozvoj infrastruktury pro ČR
2.	OPRLZ	4.1	Zvýšení adaptability zaměstnavatelů a zaměstnanců na změny ekonomických a technologických podmínek, podpora konkurenceschopnosti
3.	OPI	3.1	Obnova environmentálních funkcí území
4.	OPI	3.2	Zlepšování infrastruktury ve vodním hospodářství
5.	JPD 3	3.2	Rozvoj dalšího vzdělávání
6.	OPRLZ	2.2	Rovné příležitosti pro muže a ženy na trhu práce
7.	JPD 3	4.1	Zvýšení adaptability zaměstnavatelů a zaměstnanců na změny ekonomických a technologických podmínek, podpora konkurenceschopnosti
8.	OPPP	2.1	Rozvoj I+II
9.	OPPP	2.3	Obnovitelné zdroje energie
10.	OPI	3.3	Zlepšování infrastruktury ochrany ovzduší

Zdroj: MMR, 2009b, s. 17; vlastní úprava

Z předchozích tabulek vyplývá, že nejlépe si ve sledovaných kategoriích vedl SROP, zatímco jako nejhůře hodnocený OP skončil OPRLZ.

5.4 Shrnutí realizace RPS ČR 2004 – 2006

Shrnutí realizace RPS ČR 2004 – 2006 v této podkapitole vychází z uvedené analýzy finančního a věcného pokroku realizace RPS ČR v předchozí kapitole, z řebříčkového hodnocení operačních programů a opatření (zpracovaném Ministerstvem pro místní rozvoj) a z Evaluace střednědobého pokroku realizace Rámce podpory Společenství 2004 - 2006.

5.4.1 Shrnutí finanční realizace RPS ČR 2004 - 2006

Rok 2004 byl „pilotním“ rokem pro čerpání strukturální pomoci EU. Hlavním poznatkem z toho roku byl značně rozdílný zájem o jednotlivé operační programy. Největší zájem byl zaznamenán v rámci SROP, konkrétně se jednalo o opatření: Podpora místní infrastruktury, Infrastruktura pro rozvoj lidských zdrojů a Rozvoj komunikačních technologií. Velký zájem byl zaznamenán i v rámci OPMP, v programu podpory Rozvoj, a v rámci OPRVMZ, v prioritě Investice do zemědělských strojů. S malým počátečním zájmem se potýkal OPRLZ.

Počet podaných projektových žádostí za první rok činil 1 363. Finanční nárok těchto projektů značně převyšoval alokaci na daný rok v OPMP, v OPI a v SROP. Vzhledem ke spuštění implementace během roku 2004 nebylo možno sledovat ukazatele hodnotící věcný pokrok.

K 15. 12. 2005 byla soukromou společností zpracována **Evaluace střednědobého pokroku realizace Rámce podpory Společenství 2004 - 2006**. Tento evaluační dokument, první a doposud poslední svého druhu, zachycuje údaje z prvních dvou let čerpání strukturální pomoci a vyhodnocuje finanční, věcné a organizační hledisko implementace RPS ČR dle základních evaluačních kritérií. Z tohoto období je podstatným zjištěním, že finanční čerpání nebylo tak příznivé, jak se předpokládalo. Jako příčiny negativního prvotního vývoje byly označeny: nízký zájem žadatelů předkládaných projektů u některých operačních programů a pomalá administrace projektů. V tomto sledovaném období „vynikal“ OPMP, neboť 19% vyčerpaných prostředků vzhledem k alokaci na roky 2004 a 2005 byl v době zpracování střednědobé evaluace nejlepší výsledek mezi všemi OP a JPD. OPRVMZ, jehož procentuelní objem vyčerpaných finančních prostředků dosahoval 11,34 % z alokace na roky 2004 a 2005, byl druhým nejlepším OP z hlediska vyčerpaných prostředků.

Prvním důležitým mezníkem v čerpání strukturální pomoci EU byl rok 2006. S koncem roku 2006 bylo možno poprvé zhodnotit naplňování pravidla N+2 pro rok 2004. Toto pravidlo bylo naplněno pro 2004 i následný rok 2005 a nedošlo tak ze strany České

republiky k vrácení peněz EK. Vyčerpání alokace pro rok 2006 by znamenalo nejen naplnění pravidla N+2 pro tento rok, ale také vyčerpání celkové alokace 2004 – 2006. K 31. 12. 2008 však zbývalo certifikovat finanční prostředky ve výši 320 730,9 tis. EUR, tj. 22,1 % celkové alokace. K 31. 12. 2008 bylo z celkové alokace nejvíce prostředků certifikováno ze SROP (86,77 %) a OPRVMZ (84,42 %). Poslední místo z hlediska certifikovaných prostředků z celkové alokace patřilo OPRLZ (pouhých 64,3 %). Přestože u většiny operačních programů čerpání strukturální pomoci EU pokračovalo do konce měsíce června 2009, muselo být ze strany řídicích orgánů vyvinuto zvýšené úsilí k tomu, aby Česká republika využila dostupné finanční prostředky v maximální možné míře.

Z výše uvedených údajů lze konstatovat, že **k 31. 12. 2008 Česká republika nedočerpala takřka 22,1 % alokace RPS ČR**, což lze považovat za nepříznivý signál. Tento negativní aspekt poukazuje na to, že se veřejná správa, podnikatelé i neziskový sektor dostatečně nenaučili využívat dotace z evropských fondů. Na základě rozhodnutí Evropské komise bylo období pro čerpání strukturální pomoci EU prodlouženo o šest měsíců, během kterých mělo dojít k „dočerpání“ zbylé finanční alokace. **K 30. 6. 2009 bylo celkem certifikováno 1 230 604,4 tis. EUR a zbývalo vyčerpat 223 661,4 tis. EUR tj. 15,4 % alokace.**

Pokrok při realizaci RPS ČR na úrovni prioritních lze také sledovat podle finančních prostředků: schválených a vyčerpaných z celkové alokace. Z hlediska schválených prostředků k 31. 12. 2008 si nejlépe vedla **PO Rozvoj cestovního ruchu** (120 %) a **PO Rozvoj dopravní infrastruktury** (115 %). Při zaměření se na vyčerpané prostředky z alokace si pak ke stejnému referenčnímu datu stály **PO Ochrana a zkvalitňování životního prostředí** (37 %) a **PO. Rozvoj venkova multifunkčního zemědělství** (32 %).

5.4.2 Shrnutí věcného pokroku v rámci RPS ČR 2004 – 2006

Při hodnocení věcného pokroku realizace RPS ČR se vycházelo převážně z kvantitativních ukazatelů/indikátorů, pro něž byly stanoveny cílové hodnoty. Tyto indikátory byly sledovány na úrovni prioritních os RPS ČR (vyjma PO Technická pomoc) a lze je obecně rozdělit do tří skupin na: indikátory dopadu, indikátory výsledku a indikátory výstupu. Počty jednotlivých indikátorů pro konkrétní prioritní osy se liší a průběhu programovacího období 2004 – 2006 byly některé z nich několikrát upraveny a pozměněny. Detailní sledování těchto indikátorů bylo zveřejněno za léta 2004, 2005, 2006 a 2007.

Údaje za rok 2008 resp. 2009, jež by poskytly celkový a definitivní obraz o tom, zda bylo na konci programovacího období dosaženo cílových hodnot ukazatelů prioritních os, nebyly prozatím zveřejněny. Je těžké jednoznačně říci, která prioritní osa si na základě naplňování ukazatelů dopadu, výstupu a výsledku vedla nejlépe. Cílové hodnoty ukazatelů byly v řadě případů u prioritních os naplněny nebo překročeny již v roce 2007, zatímco jiné ukazatele stagnovaly pod svou cílovou hodnotou z různých důvodů. Velmi kladně se dá hodnotit věcný pokrok např. **PO Rozvoj dopravní infrastruktury**, u které většina ukazatelů byla splněna popř. se blížila ke své cílové hodnotě. Poměrně „uspokojivě“ se také vyvíjely hodnoty indikátorů **PO Ochrany a zkvalitňování životního prostředí**. Vývoj věcného pokroku u této priority garantoval, že očekávané výsledky programu v oblasti ochrany životního prostředí budou dosaženy. V rámci dokumentu Evaluace střednědobého pokroku realizace RPS ČR se k některým cílovým hodnotám indikátorů objevila poznámka, že cílová hodnota byla nastavena „nesplnitelně“. Tento poznatek byl využit při přípravě programovacího období 2007 – 2013, kdy byla nutná korekce indikátorů.

5.4.3 Problematické oblasti implementace RPS ČR 2004 – 2006

Při celkovém pohledu na implementaci RPS ČR je možné poukázat na problematické okruhy implementace strukturální pomoci v rámci Cíle 1.

Mezi slabší stránky implementace RPS ČR patřily například tyto okruhy:

- Samotná implementační struktura byla evaluační jednotkou označena za složitou a náročnou.
- Počátek programovacího období byl poznamenán nedostatečnou personální kapacitou.
- Žadatelé si stěžovali na komplikovanou proceduru v administraci projektů.
- Při implementaci se objevil nesoulad s mezinárodními a evropskými metodikami.
- Dalším problémem byla nedostatečná absorpční kapacita některých operačních programů. Jednalo se o programy čerpající finanční prostředky z ESF. V rámci těchto problémových programů docházelo k realokacím mezi opatřeními.
- S tím souvisí nedostatečný zájem žadatelů o některé typy projektů (např. program podpory Klastry v OPPP).

- Dále byly identifikovány problémy s monitorovacím systémem, tento problém souvisel s nedostatkem jasných a aktuálních dat pro potřeby monitoringu.⁹³
- Nedostatečná kapacita poradenských služeb byla dalším problémem. Poradenské služby se velmi lišily svou kvalitou a úzce se zaměřovali „jen“ pomoc ohledně sepsání žádosti bez odpovědnosti k vlastní realizaci projektu.
- Dalším slabým místem byly také široce zaměřené rozvojové programy a strategie krajů.
- Nedostatečná finanční kapacita zejména malých podnikatelů a taktéž nedostatečná finanční kapacita neziskových organizací, především ze sociální oblasti, znevýhodňovaly řady subjektů.
- Omezenou finanční kapacitou byly znevýhodněny také malé obce.
- Pro průběžné a následné hodnocení byla problém také obtížná dostupnost dat a informací o projektech.
- S tím souvisela i malá ochota ke spolupráci ze strany předkladatelů projektů.

Výše zmíněné slabé stránky byly formulovány v prvních dvou až třech letech čerpání ze strukturálních fondů EU, v rámci Evaluace střednědobého pokroku realizace RPS ČR a v rámci dílčích analýz evaluační jednotky. V následujících letech bylo konstatováno, že došlo ke zlepšení situace ve všech vyjmenovaných oblastech.

---

⁹³ Ireas, 2006.

6 Závěr

Analýza a následné hodnocení finančního čerpání a věcného plnění Rámce podpory Společenství ČR, jež byly cílem této diplomové práce, přinášejí souhrnný pohled na pokrok v oblasti využívání strukturální pomoci EU učiněný během prvního programovacího období ČR jako členského státu EU. Na základě údajů shromážděných v průběhu čerpání RPS ČR lze v závěru konstatovat, že využití přidělené finanční alokace se nezdařilo na sto procent. Toto tvrzení však prozatím nelze podložit žádným oficiálním zdrojem, neboť konečné finanční vyúčtování a následný audit čerpání RPS ČR nebyly v době odevzdání této diplomové práce (duben 2010) ještě uveřejněny. Při zpracování diplomové práce se také vyskytl problém v podobě nedostatku informací, které by se vztahovaly ke konkrétnímu monitoringu RPS ČR v letech 2008 a 2009.

První hypotézu formulovanou v úvodu diplomové práce, jež tvrdí, že „poznatky získané z evaluace čerpání pomoci z EU pomáhají zlepšovat schopnost využívání strukturální pomoci EU v ČR“, nelze bez výhrady podpořit. Střednědobá evaluace uveřejněná v roce 2006 měla jen omezenou vypovídací schopnost z důvodu zachycení velmi krátké doby čerpání, kdy řada ukazatelů nabývala nulových hodnot. Nicméně obecné závěry, které vyplynuly z tohoto hodnocení, byly částečně zohledněny nejen do budoucna, ale ještě během programovacího období 2004 – 2006 (kupříkladu se jednalo o úpravu některých ukazatelů hodnotících věcný pokrok na úrovni prioritních os RPS ČR). Jelikož doposud nedošlo k vypracování podrobné ex-post evaluace, jež by přinesla ucelenější poznatky a připomínky ke skončenému programovacímu období, nelze s určitostí říci, zda by její zohlednění v následném programovacím období přineslo v konečném důsledku výrazné zlepšení v čerpání ze strukturálních fondů EU.

Druhou stanovenou hypotézu je třeba, s ohledem na údaje vyplývající z analytické části diplomové práce, upřesnit. Podle původní formulace hypotézy mělo „prodloužení pravidla N+2 prokazatelně pomoci k dočerpání celkové alokace RPS ČR“. Na základě číselných dat zveřejněných k 30. 6. 2009 lze říci, že ani po šestiměsíčním prodloužení pravidla N+2 nedošlo ke stoprocentnímu vyčerpání dané alokace. Zda došlo k případnému vrácení peněz na účty strukturálních fondů, respektive o jakou částku se jednalo, nebylo prozatím zveřejněno a oficiálně potvrzeno. Zpřesněná formulace pro ověření druhé hypotézy proto bude vypadat takto: prodloužení pravidla N+2 napomohlo zvýšit objem certifikovaných finančních prostředků z celkové alokace.

Je třeba připomenout, že zkrácené programovací období 2004 – 2006 bylo pro Českou republiku obdobím „rozjezdovým“. Ačkoliv byly strategické programové dokumenty zpracovány důsledně a implementace RPS ČR připravená, bylo nutné nasbírat chybějící zkušenosti v oblasti efektivního čerpání strukturální pomoci a následné evaluace z pozice členského státu EU. Evaluace strukturální pomoci EU se pro Českou republiku stala po vstupu do EU zcela novou disciplínou, s níž neměly v minulosti orgány zodpovědné za implementaci strukturální pomoci EU téměř žádné zkušenosti. Ačkoliv ČR aktivně čerpala z nástrojů předvstupní pomoci, samotnou evaluaci se nezabývala. Byť nebylo po nových členských státech EU vyžadováno ze strany Komise střednědobé hodnocení čerpání strukturální pomoci EU, v České republice byla tato evaluace zpracována soukromou společností a vytvořila tak podklad pro následnou celkovou evaluaci po ukončení čerpání alokace 2004 – 2006. Přestože tato ex-post evaluace dosud neexistuje, v současném programovacím období evaluační jednotky vycházely z dílčích závěrů a zkušeností z let 2004 – 2006. Tyto nabyté zkušenosti sehrávají klíčovou roli pro čerpání prostředků v novém programovacím období 2007 – 2013, ve kterém má ČR k dispozici několikanásobně větší objem peněz než doposud (cca 26,7 mld. EUR). Období 2007 - 2009 představovalo pro sféru čerpání ze strukturálních fondů EU zásadní dobu, kdy se prolínaly dvě programovací období. Je na škodu, že příchod nového programovacího období mírně zastínil konečnou fázi realizace Rámce podpory Společenství ČR.

Aby byla strukturální pomoc komplexně a efektivně čerpána i v programovacím období 2007 – 2013, je třeba využít souhrn znalostí z období 2004 – 2006. Důležitou roli při zlepšování schopnosti čerpat strukturální pomoc EU v období 2007 - 2013 mohla sehrát evaluace ex-post, která nebyla bohužel doposud zpracována.

Prodloužení doby čerpání a pravidla N+2 v roce 2009 představovalo klíčovou dobu ve snaze dočerpat celkovou alokaci v maximálním rozsahu. Na základě dostupných informací je možné konstatovat, že pokud by v reakci na hospodářskou krizi nedošlo k rozhodnutí Komise prodloužit dobu čerpání, Česká republika by byla nucena čelit vrácení nevyčerpané výše alokace pro období 2004 – 2006 zpět na účty strukturálních fondů.

Čerpání a využívání finančních prostředků alokovaných do nástrojů politiky hospodářské a sociální soudržnosti Evropské unie představuje pro Českou republiku jednu ze zásadních možností stimulace rozvoje regionů a tím i celého národního hospodářství. V současné době nabývají možnosti čerpání finančních prostředků strukturálních fondů a ostatních nástrojů politiky soudržnosti EU v České republice mimořádných rozměrů a

logicky tak otvírají otázku důsledné evaluace a efektivnosti čerpání alokované finanční pomoci.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

Knihy:

1. BOHÁČKOVÁ, I., HRABÁNKOVÁ, M. *Strukturální politika Evropské unie*. Praha: C. H. Beck, 2009. 188 s. ISBN 978-80-7400-111-6.
2. DOČKAL, V. *Strukturální fondy EU – projektový cyklus a projektové řízení. Příručka projektového manažera*. Brno: Masarykova univerzita, 2007 [cit. 2009-06-23]. 137 s. ISBN 978-80-210-4390-9.
3. KANTOR, T., MAREK, D. *Příprava a řízení projektů strukturálních fondů Evropské unie*. Brno: Společnost pro odbornou literaturu – Barrister & Principal, 2007. 210 s. ISBN 978-80-87029-13-8.
4. KANTOR, T., MAREK, D. *Příprava a řízení projektů strukturálních fondů Evropské unie*. 2. vyd. Brno: Společnost pro odbornou literaturu – Barrister & Principal, 2009. 216 s. ISBN 978-80-87029-56-5.
5. KONIG, P., LACINA, L., PŘENOSIL, J. *Učebnice evropské integrace*. 1. vyd. Brno: Barrister & Principal, spol. s r. o., 2006. 414 s. ISBN 80-7364-022-8.
6. LEONARDI, R. *Cohesion Policy in the European Union: The Building Europe*. Palgrave Macmillan, 2005. 232 s. ISBN 1403949557.
7. MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ ČR. *Průvodce fondy Evropské unie*. Praha: MMR ČR, leden 2006.
8. MOLLE, W. *European Cohesion Policy*. London: Routledge, 2007. 342 s. ISBN 978-0-415-43812-4.
9. NOVOTNÁ, M. *Regionální politika EU*. Ostrava: VŠB – Technická univerzita Ostrava, Ekonomická fakulta, 2007. 210 s. ISBN 978-80-248-1413-1.
10. SKOKAN, K. *Evropská regionální politika v kontextu vstupu České republiky do Evropské unie*. Ostrava: Repronis Ostrava, 2003. 114 s. ISBN 80-7329-023-5.
11. WOKOUN, R. *Česká regionální politika v období vstupu do Evropské unie*. Praha: Nakladatelství Oeconomica, 2003. 328 s. ISBN 80-245-0517-7.
12. WOKOUN, R. *Strukturální fondy a obce I*. Praha ASPI, a.s., 2006. 146 s. ISBN 80-7357-138-2.

Články ve sborníku:

13. MELECKÝ, L. Využití strukturální pomoci EU v České republice v programovacím období 2004 – 2006. In *MEKON 2007. Výsledky vědecké práce studentů doktorského studia*. [CD-ROM]. Ostrava: VŠB-TU Ostrava, 2007. s. 1 – 13. ISBN 978-80-248-1324-0.
14. MELECKÝ, L., HOFROVÁ, S. Rámec evaluace a postup čerpání strukturální pomoci EU v České republice. In *MEKON 2009. Výsledky vědecké práce studentů doktorského studia*. CD ROM. Ostrava: VŠB-TU Ostrava, 20. – 21. května 2009. s. 1 – 13. ISBN 978-80-248-2013-2.
15. MELECKÝ, L, MATISOVÁ, S. Evaluace a postup čerpání strukturální pomoci EU v České republice v programovacím období 2007 – 2013. In *MEKON 2010. CD of participants reviewed papers from 12th International Conference*. [CD ROM]. Ostrava: VŠB-TU Ostrava, 3. – 4. února 2010. s. 1 – 13. ISBN 978-80-248-2165-8.

Elektronické publikace:

16. EVROPSKÁ KOMISE. *Politika soudržnosti pro podporu růstu a zaměstnanosti: Strategické obecné zásady Společenství, 2007 – 2013*. 2005. [cit. 2010-04-15]. Dostupný z WWW: <<http://www.strukturalni-fondy.cz/Informace-o-fondech-EU/Regionalni-politika-EU/Dokumenty/Legislativa/Strategicke-obecne-zasady-Spolecenstvi---ceska-ver>>.
17. EVROPSKÁ KOMISE. *Inforegio, Soudržnost na přelomu roku 2007*. 2007a. [cit. 2009-06-24]. Dostupný z WWW: <http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docgener/informat/reg2007_cs.pdf>.
18. EVROPSKÁ KOMISE. *Politika soudržnosti 2007 – 2013 Poznámky a úřední texty* [online]. 2007b. [cit. 2009-06-24]. Dostupný z WWW: <http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docoffic/official/regulation/pdf/2007/publications/guide2007_cs.pdf>.
19. HLADEK, M., GROLIG, D. *Hodnocení čerpání finančních prostředků Rámce podpory Společenství v České republice* [online]. Praha, 2004. Dostupný z WWW: <<http://www.strukturalni-fondy.cz/CMSPages/GetFile.aspx?guid=93b85769-379b-404d-bfa3-1379dcb05cc3>>.

20. IREAS. *Zhodnocení dosavadní úspěšnosti při čerpání podpory ze SF/CF EU v ČR* [online]. Praha, 2006. Dostupný z WWW: <<http://www.ireas.cz/download/publikace/pub040.pdf>>.
21. KOLEKTIV AUTORŮ. *Postup při zpracování diplomové (bakalářské) práce*. Praha: VŠE, 2009. Dostupný z WWW: <http://fph.vse.cz/att/jakpsatDP/dp_01.pdf>.
22. MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ. *Zpráva o realizaci Rámce podpory Společenství pro monitorovací výbor Rámce podpory Společenství* [online]. 2004. [cit. 2010-04-20]. Dostupný z WWW: <<http://www.strukturalni-fondy.cz/getdoc/ce88a3c8-f012-49dc-9885-85bfadee7e30/Zpravy-o-realizaci-Ramce-podpory-Spolecenstvi>>.
23. MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ. *Evaluace socioekonomického rozvoje – metodická příručka*. [online]. 2005a. [cit. 2009-06-24]. Dostupný z WWW: <<http://www.strukturalni-fondy.cz/getdoc/aed9c4a7-ee8e-4591-ad58-3ffa719d1c91/Evaluace-socioeconomickeho-rozvoje---Metodicka-pri>>.
24. MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ. *Výroční zpráva za rok 2004* [online]. 2005b. [cit. 2010-04-20]. Dostupný z WWW: <<http://www.strukturalni-fondy.cz/getdoc/ce88a3c8-f012-49dc-9885-85bfadee7e30/Zpravy-o-realizaci-Ramce-podpory-Spolecenstvi>>.
25. MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ. *Výroční zpráva za rok 2005* [online]. 2006. [cit. 2010-04-20]. Dostupný z WWW: <<http://www.strukturalni-fondy.cz/getdoc/ce88a3c8-f012-49dc-9885-85bfadee7e30/Zpravy-o-realizaci-Ramce-podpory-Spolecenstvi>>.
26. MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ. *Výroční zpráva za rok 2007* [online]. 2008. [cit. 2010-04-20]. Dostupný z WWW: <<http://www.strukturalni-fondy.cz/getdoc/ce88a3c8-f012-49dc-9885-85bfadee7e30/Zpravy-o-realizaci-Ramce-podpory-Spolecenstvi>>.
27. MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ. *Průběh čerpání strukturálních fondů 2004 – 2006 říjen 2008* [online]. 2008. [cit. 2010-04-20]. Dostupný z WWW: <<http://www.strukturalni-fondy.cz/Programy-2004-2006/Ramec-podpory-Spolecenstvi-2004-2006/Rizeni-a-monitoring/Monitorovani-%281%29/Prubeh-cerpani-strukturalnich-fondu---prosinec-%281%29>>.

28. MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ. *Průběh čerpání strukturálních fondů 2004 – 2006 k 31. 12. 2008* [online]. 2009a. [cit. 2010-04-20]. Dostupný z WWW: <<http://www.strukturalni-fondy.cz/Programy-2004-2006/Ramec-podpory-Spolecenstvi-2004-2006/Rizeni-a-monitoring/Monitorovani-%281%29/Prubeh-cerpani-strukturalnich-fondu---prosinec-%281%29>>.
29. MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ. *Průběh čerpání strukturálních fondů 2004 – 2006, stav k 30. 6. 2009* [online]. 2009b. [cit. 2010-04-22]. Dostupný z WWW: <<http://www.strukturalni-fondy.cz/Programy-2004-2006/Ramec-podpory-Spolecenstvi-2004-2006/Rizeni-a-monitoring/Monitorovani-%281%29/Prubeh-cerpani-strukturalnich-fondu---prosinec-%281%29>>.
30. MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ. *Průběh čerpání strukturálních fondů 2004 – 2006, stav ke 28.2. 2010* [online]. 2010. [cit. 2010-04-22]. Dostupný z WWW: <<http://www.strukturalni-fondy.cz/Programy-2004-2006/Ramec-podpory-Spolecenstvi-2004-2006/Rizeni-a-monitoring/Monitorovani-%281%29/Prubeh-cerpani-strukturalnich-fondu---prosinec-%281%29>>.
31. MINISTERSTVO PRŮMYSLU A OBCHODU ČESKÉ REPUBLIKY. *Operační program Průmysl a podnikání na léta 2004 – 2006*. [online]. 2003. Dostupný z WWW: <<http://www.mpo.cz/cz/podpora-podnikani/oppp/>>.
32. MOLNÁR, Z. *Úvod do základů vědecké práce*. SYLABUS pro potřeby semináře doktorandů. [online]. Praha: ČVUT, 2006. Dostupný z WWW: <web.fame.utb.cz/cs/docs/Z_klady_v_deck_pr_ce.doc>.
33. NEJVYŠŠÍ KONTROLNÍ ÚŘAD. *Zpráva o finančním řízení prostředků z Evropské unie v ČR* [online]. 2009. [cit. 2010-04-23]. Dostupný z WWW: <www.nku.cz/downloads/eu-report/eu-report-2009-CZ.pdf>.
34. NEJVYŠŠÍ KONTROLNÍ ÚŘAD. *Zpráva o finančním řízení prostředků z Evropské unie v ČR* [online]. 2010. [cit. 2010-04-23]. Dostupný z WWW: <www.nku.cz/downloads/eu-report/eu-report-2009-CZ.pdf>.
35. ODBOR RÁMCE PODPORY SPOLEČENSTVÍ ČR. *Výroční zpráva Rámce podpory Společenství za rok 2004* [online]. 2005. [cit. 2010-04-21]. Dostupný z WWW: <<http://www.strukturalni-fondy.cz/getdoc/ce88a3c8-f012-49dc-9885-85bfadee7e30/Zpravy-o-realizaci-Ramce-podpory-Spolecenstvi>>.

36. REDECO spol. s. r. o. *Evaluace střednědobého pokroku realizace RPS závěrečná zpráva* [online]. 2006. [cit. 2010-04-20]. Dostupný z WWW: <<http://www.strukturalni-fondy.cz/Programy-2004-2006/Operacni-programy/SPOLECNÝ-REGIONALNI-OPERACNI-PROGRAM-%28SROP%29/Projekty-a-monitoring/Strednedoba-evaluace-Spolecneho-regionalniho-opera>>.
37. TRANSPARENCY INTERNATIONAL ČESKÁ REPUBLIKA. *Hrozby a příležitosti strukturálních fondů v ČR*. [online]. 2005. Dostupný z WWW: <http://www.transparency.cz/pdf/publikace/esf_infopack_2007.pdf>.
38. WORLD BANK. *Monitoring a evaluation. Some Tools, Methods & Approaches* [online]. 2004. Washington D.C.: The World Bank, 2004. Dostupný z WWW: <[http://lnweb90.worldbank.org/oed/oeddoclib.nsf/b57456d58aba40e585256ad400736404/a5efbb5d776b67d285256b1e0079c9a3/\\$FILE/MandE_tools_methods_approaches.pdf](http://lnweb90.worldbank.org/oed/oeddoclib.nsf/b57456d58aba40e585256ad400736404/a5efbb5d776b67d285256b1e0079c9a3/$FILE/MandE_tools_methods_approaches.pdf)>.

Webové stránky:

39. *Eagri* [online]. Dotace. 2010. [cit. 2010-03-25]. Dostupný z WWW: <<http://eagri.cz/public/eagri/dotace/dobihajici-a-ukoncene-dotace/operacni-program-zemedelstvi-2004-2006/>>.
40. *Euroskop* [online]. Hospodářská a sociální soudržnost. 2010. [cit. 2009-06-17]. Dostupný z WWW: <<http://www.euroskop.cz/675/sekce/hospodarska-a-socialni-soudrznost/>>, [cit. 2010-03-08].
41. *Evropský sociální fond v ČR* [online]. Operační programy 2004 – 2006. 2010a. [cit. 2010-04-07]. Dostupný z WWW: <<http://www.esfcr.cz/04-06>>.
42. *Evropský sociální fond v ČR* [online]. Evropský sociální fond 2007 – 2013. 2010b. [cit. 2010-03-18]. Dostupný z WWW: <<http://www.esfcr.cz/evropsky-socialni-fond-2007-2013>>.
43. *Fondy Evropské unie* [online]. Rámec podpory Společenství 2004 – 2006. 2009a. [cit. 2009-06-17]. Dostupný z WWW: <<http://www.strukturalni-fondy.cz/Programy-2004-2006/Ramec-podpory-Spolecenstvi-2004-2006>>.
44. *Fondy Evropské unie* [online]. Rámec evaluace v České republice v období 2004 – 2006. 2009b. [cit. 2010-03-08]. Dostupný z WWW: <<http://www.strukturalni-fondy.cz/Programy-2004-2006/Ramec-evaluace-2004-2006>>.

fondy.cz/getdoc/5b5c1dd5-0496-45ec-8b06-0b4b5c5ab38c/Ramec-evaluace-v-Ceske-republice-v-obdobi-2004-2006>.

45. *Fondy Evropské unie* [online]. Programy 2004 – 2006. 2009c. [cit. 2009-06-17]. Dostupný z WWW: <<http://www.strukturalni-fondy.cz/Programy-2004-2006>>.
46. *Fondy Evropské unie* [online]. Evaluační činnost. 2010a. [cit. 2009-06-17]. Dostupný z WWW: <<http://www.strukturalni-fondy.cz/Narodni-organ-pro-koordinaci/Evaluacni-cinnost-2>>.
47. *Fondy Evropské unie* [online]. Programy 2007 – 2013. Evropská územní spolupráce. 2010b. [cit. 2009-06-17]. Dostupný z WWW: <<http://www.strukturalni-fondy.cz/Programy-2007-2013/Evropska-uzemni-spoluprace>>.
48. *Fondy Evropské unie* [online]. Národní rozvojový plán ČR. 2010c. [cit. 2010-03-30]. Dostupný z WWW: <<http://www.strukturalni-fondy.cz/getdoc/8f1552fc-d149-4a99-9638-2903d6e7dcc3/Narodni-rozvojovy-plan-Ceske-republiky-2007%E2%80%9480%942013>>.
49. *Fondy evropské unie* [online]. Operační program Rozvoj lidských zdrojů. 2010d. [cit. 2010-04-04]. Dostupný z WWW: <<http://www.strukturalni-fondy.cz/getdoc/6742226d-cebc-405f-a1f8-16e35f420530/OP-ROZVOJ-LIDSKYCH-ZDROJU>>.
50. *Fondy evropské unie* [online]. Operační program Průmysl a podnikání. 2010e. [cit. 2010-04-04]. Dostupný z WWW: <<http://www.strukturalni-fondy.cz/getdoc/34b2c81c-5a11-45aa-a8ce-39b7b9968ebf/OP-PRUMYSL-A-PODNIKANI>>.
51. *Fondy evropské unie* [online]. Operační program Infrastruktura. 2010f. [cit. 2010-04-04]. Dostupný z WWW: <<http://www.strukturalni-fondy.cz/getdoc/5497e299-e5a6-4df9-b300-81fa85b0a7f2/OP-INFRASTRUKTURA>>.
52. *Fondy evropské unie* [online]. Operační program Rozvoj venkova a multifunkční zemědělství. 2010g. [cit. 2010-04-10]. Dostupný z WWW: <<http://www.strukturalni-fondy.cz/getdoc/5b2d1d30-930e-4862-a368-ea3253b692b3/OP-ROZVOJ-VENKOVA-A-MULTIFUNKCNI-ZEMEDELSTVI>>.
53. *Fondy evropské unie* [online]. Společný regionální program. 2010h. [cit. 2010-04-10]. Dostupný z WWW: <<http://www.strukturalni-fondy.cz/getdoc/b2927052-4af6>>.

43b8-8e6e-3723db1d119c/SPOLECNÝ-REGIONÁLNÍ-OPERAČNÍ-PROGRAM-
%28SROP%29>.

54. *Ministerstvo financí ČR* [online]. Finanční alokace. 2009. [cit. 2010-03-18]. Dostupný z WWW: <http://www.mfcr.cz/cps/rde/xchg/mfcr/hs.xsl/eu_financni_alokace.html>.
55. *Ministerstvo pro místní rozvoj* [online]. Evropská seskupení pro územní spolupráci (ESUS). 2010. [cit. 2009-06-23]. Dostupný z WWW: <<http://www.mmr.cz/Regionalni-politika/Evropska-seskupeni-pro-uzemni-spolupraci>>.
56. *Ministerstvo průmyslu a obchodu ČR* [online]. Operační program Průmysl a podnikání. 2010. [cit. 2010-04-18]. Dostupný z WWW: <<http://www.mpo.cz/dokument6345.html>>.
57. *Operační program infrastruktura* [online]. Operační program infrastruktura. 2010 [cit. 2010-04-07]. Dostupný z WWW: <<http://www.opinfrastruktura.cz/web>>.
58. *Regionální informační servis* [online]. Národní rozvojový plán. 2010. [cit. 2010-04-09]. Dostupný z WWW: <<http://www.risy.cz/index.php?pid=202&sid=711&mid=594>>.
59. *Soudržnosti na přelomu roku 2007* [online]. 2007. [cit. 2009-06-25]. Dostupný z WWW: <http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docgener/informat/reg2007_cs.pdf>.

Právní předpisy a dokumenty:

60. EUR – lex. *Nářízení Rady (EC) č. 1260/1999 ze dne 21. června 1999 o obecných ustanoveních o strukturálních fondech* [online]. 1999. Dostupný z WWW: <http://eur-lex.europa.eu/Result.do?T1=V2&T2=1999&T3=1260&RechType=RECH_naturel&Submit=Hledat>.
61. EVROPSKÉ PRÁVO, ZÁKLADNÍ DOKUMENTY. *Smlouva o založení Evropského Společenství*. Sagit. 2007. s. 240. ISBN 978-80-7209-640-5.

62. MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ ČR. *Národní strategický referenční rámec ČR 2007 – 2013* [online]. 2007. Dostupný z WWW: <<http://www.strukturalni-fondy.cz/CMSPages/GetFile.aspx?guid=5a5a7a80-ae4c-48e2-add9-0719b2872d7a>>.
63. MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ ČR. *Rámec podpory Společenství ČR 2004 – 2006* [online]. 2003. Dostupný z WWW: <<http://www.strukturalni-fondy.cz/CMSPages/GetFile.aspx?guid=7197bbd8-c237-4a11-972d-ee925dd1d10b>>.
64. MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ ČR. *Rámec podpory Společenství ČR 2004 – 2006* [online]. 2003. Dostupný z WWW: <<http://www.strukturalni-fondy.cz/CMSPages/GetFile.aspx?guid=7197bbd8-c237-4a11-972d-ee925dd1d10b>>.

SEZNAM ZKRATEK

ČSÚ	Český statistický úřad
EAGGF	European Agricultural Guidance and Guarantee Fund Evropský zemědělský garanční a podpůrný fond
EC	European Community
EJ	Evaluační jednotka
EK	Evropská komise
EMU	Evropská měnová unie
ERDF	European Regional Development Fund Evropský fond regionálního rozvoje
ESF	European Social Fund Evropský sociální fond
ESÚS	Evropské sdružení pro územní spolupráci
EU	Evropská unie
EUR	Euro
FIFG	Financial Instrument for Fisheries Guidance Finanční nástroj pro podporu rybolovu
FS	Fond soudržnosti
HSS	Hospodářská a sociální soudržnost
ISPA	Instrument for Structural Policies for Pre-accession Nástroj pro strukturální politiku v předvstupním období
JPD	Jednotný programový dokument
KP	Konečný příjemce
MF	Ministerstvo financí
MMR	Ministerstvo pro místní rozvoj
MPO	Ministerstvo průmyslu a obchodu
MPSV	Ministerstvo práce a sociálních věcí
MSP	Malé a střední podnikání Malé a střední podniky
MSSF	Monitorovací systém strukturálních fondů
Mze	Ministerstvo zemědělství
MŽP	Ministerstvo životního prostředí
NKÚ	Nejvyšší kontrolní úřad

NOK	Národní orgán pro koordinaci
NRP ČR	Národní rozvojový plán České republiky
NSRR ČR	Národní strategický rozvojový rámec České republiky
NUTS	La Nomenclature des Unités Territoriales Statistiques Územní statistická jednotka
OP	Operační program
OPI	Operační program Infrastruktura
OPPI	Operační program Podnikání a Inovace
OPPP	Operační program Průmysl a podnikání
OPRLZ	Operační program Rozvoj lidských zdrojů
OPRVMZ	Operační program Rozvoj venkova a multifunkční zemědělství
ORPS	Odbor Rámce podpory Společenství
PHARE	Poland and Hungary Assistance for the Restructuring of the Economy Pomoc Polsku a Maďarsku při přestavbě jejich ekonomiky
PO	Prioritní osa
RPS ČR	Rámec podpory Společenství ČR
ŘO	Řídící orgán
SAPARD	Special accession programme for agriculture and rural development Speciální přístupový program pro rozvoj zemědělství a venkova
SF EU	Strukturální fondy Evropské unie
SOZS	Strategické obecné zásady Společenství
SROP	Společný regionální operační program
TP	Technická pomoc

Prohlášení o využití výsledků diplomové práce

Prohlašuji, že

- jsem byla seznámena s tím, že na mou diplomovou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. – autorský zákon, zejména § 35 – užití díla v rámci občanských a náboženských obřadů, v rámci školních představení a užití díla školního a § 60 – školní dílo;
- беру на ве́доміі, že Vysoká škola báňská – Technická univerzita Ostrava (dále jen VŠB-TUO) má právo nevýdělečně, ke své vnitřní potřebě, diplomovou práci užít (§ 35 odst.3);
- souhlasím s tím, že diplomová práce bude v elektronické podobě archivována v Ústřední knihovně VŠB-TUO a jeden výtisk bude uložen u vedoucího diplomové práce. Souhlasím s tím, že bibliografické údaje o diplomové práci budou zveřejněny v informačním systému VŠB-TUO;
- bylo sjednáno, že s VŠB-TUO, v případě zájmu z její strany, uzavřu licenční smlouvu s oprávněním užít dílo v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- bylo sjednáno, že užít své dílo, diplomovou práci, nebo poskytnout licenci k jejímu využití mohu jen se souhlasem VŠB-TUO, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly VŠB-TUO na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše).

V Ostravě dne 30. dubna 2010

.....

Jméno a příjmení studenta

Adresa trvalého pobytu studenta:

Krmelínská 296, 724 00, Ostrava

SEZNAM PŘÍLOH

- Příloha 1 - Reforma politiky hospodářské a sociální soudržnosti (2007 – 2013)
- Příloha 2 - Rozdělení finančních prostředků dle cílů členským státům v letech 2007 - 2013
- Příloha 3 – Rozdělení prostředků mezi strukturální fondy, fond soudržnosti a Iniciativy Společenství v České republice v období 2004—2006 (v mil. EUR, běžné ceny); Strukturální operace, alokace pro ČR na období 2007 – 2013, (běžné ceny, v mil eur)
- Příloha 4 - Přehled operačních programů v programovacím období 2007 – 2013
- Příloha 5 - Schéma evaluace v ČR (2004 – 2006)
- Příloha 6 - SWOT analýza ČR
- Příloha 7 - Programová rovina soustavy strategických dokumentů v období 2007 – 2013
- Příloha 8 - Nástroje monitorování RPS ČR.
- Příloha 9 - Počty předložených projektů v OP k 31. 11 2004
- Příloha 10 - Stav čerpání strukturální pomoci k 31. 12. 2008;

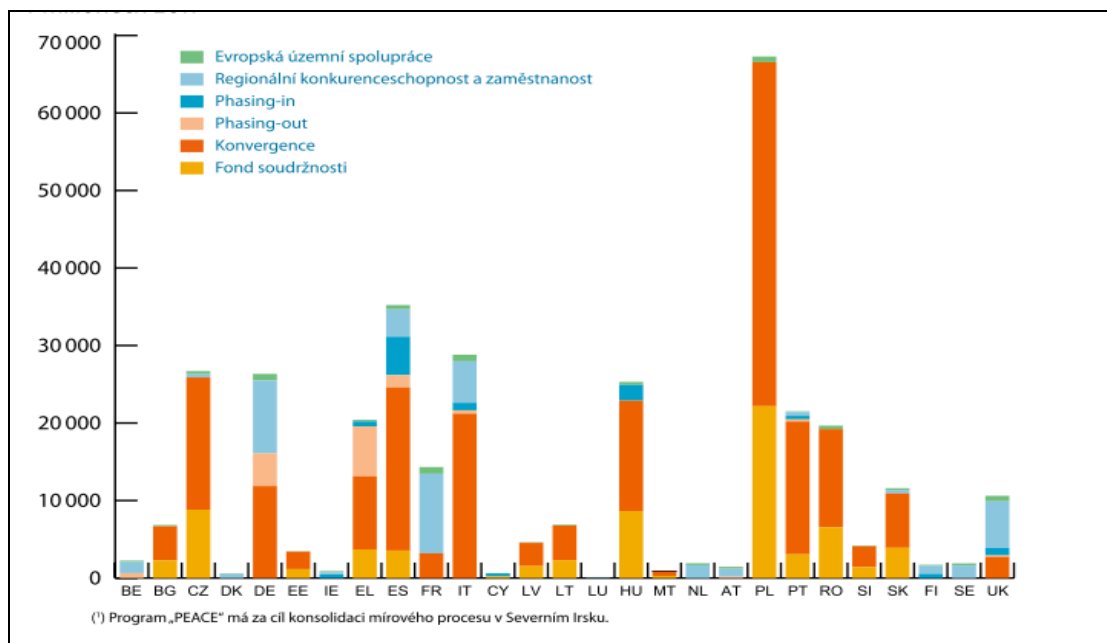
Reforma politiky hospodářské a sociální soudržnosti (2007 – 2013)

Soudržnost 2007-2013: cíle a nástroje navrhované Komisí			
2000-2006		2007-2013	
Cíle	Finanční nástroje	Cíle	Finanční nástroje
Fond soudržnosti	Fond soudržnosti	Konvergence	EFRR
Cíl 1	EFRR ESF EZOZF-záruční a orientační FNOR		ESF Fond soudržnosti
Cíl 2	EFRR ESF	Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost	
Cíl 3	ESF	• regionální úroveň • národní úroveň: Evropská strategie zaměstnanosti	EFRR ESF
Interreg	EFRR	Evropská územní spolupráce	EFRR
URBAN	EFRR		
EQUAL	ESF		
Leader+	EZOZF-orientační		
Rozvoj venkova a restrukturalizace odvětví rybolovu mimo cíl 1	EZOZF-záruční FNOR		
9 cílů	6 nástrojů	3 cíle	3 nástroje

Zdroj: Evropská komise, 2007a, s. 8

Příloha 2

Rozdělení finančních prostředků dle cílů členským státům v letech 2007 – 2013 (v mil. EUR, běžné ceny)

Zdroj: Evropská komise, 2007b, s. 24

Příloha 3

Rozdělení prostředků mezi strukturální fondy, fond soudržnosti a iniciativy Společenství v České republice v období 2004—2006 (v mil. EUR, běžné ceny)

	2004 - 2006
Fond soudržnosti	945,3
Strukturální fondy	1 584,4
<i>Cíl 1</i>	1 454,3
<i>Cíl 2</i>	71,3
<i>Cíl 3</i>	58,8
Iniciativy společenství	58,8
<i>Equal</i>	32,1
<i>Interreg</i>	68,7
<u>Celkem</u>	<u>2 630,5</u>

Zdroj: Fondy EU, 2009c; vlastní úprava

Strukturální operace, alokace pro ČR na období 2007 – 2013, (v mil EUR, běžné ceny)

	2007 - 2013
Strukturální fondy	17 867
Fond soudržnosti	8 818
<u>Celkem</u>	26 686

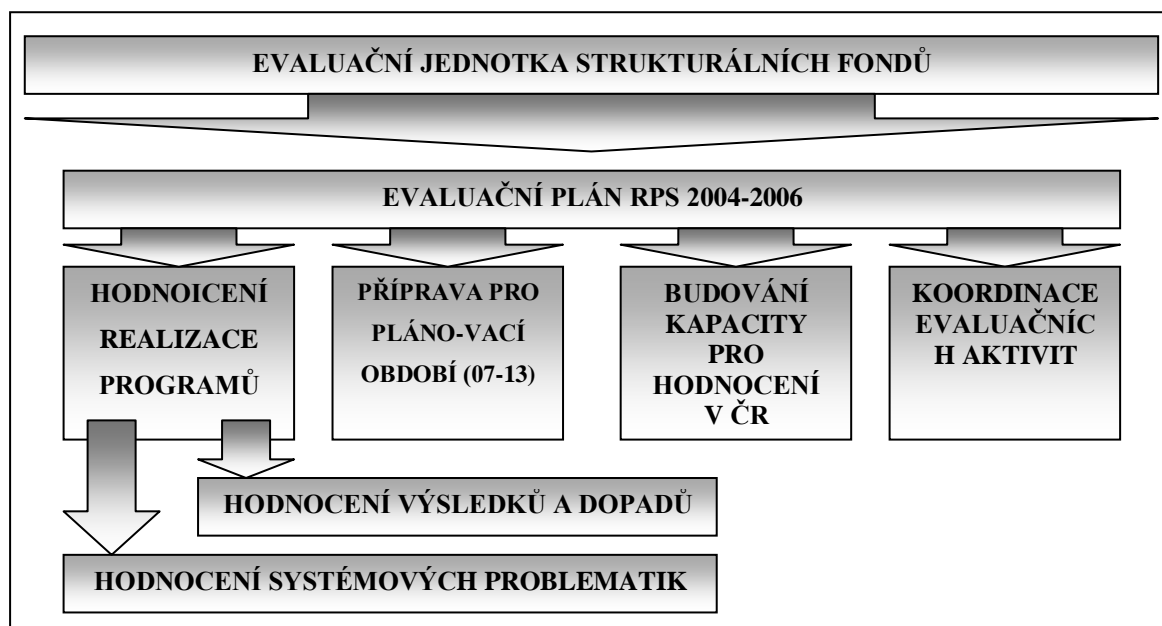
Zdroj: Ministerstvo financí ČR, 2009; vlastní úprava

Přehled operačních programů v programovacím období 2007 – 2013

Název operačního programu	zdroj financování	celková alokace v mil. EUR	cíl
OP Doprava	FS/ERDF	5 770	Cíl Konvergence
OP Životní prostředí	FS/ERDF	4 920	
OP Podnikání a inovace	ERDF	3 040	
OP Výzkum a vývoj pro inovace	ERDF	2 071	
OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost	ESF	1 830	
OP Lidské zdroje a zaměstnanost	ESF	1 840	
Integrovaný operační program	ERDF	1 582	
OP Technická pomoc	ERDF	290	
Regionální OP	ERDF	4 659	
ROP NUTS II Severozápad	ERDF	745,91	
ROP NUTS II Moravskoslezsko	ERDF	716,09	
ROP NUTS II Jihovýchod	ERDF	704,45	
ROP NUTS II Střední Morava	ERDF	657,39	
ROP NUTS II Severovýchod	ERDF	656,46	
ROP NUTS II Jihozápad	ERDF	619,65	
ROP NUTS II Střední Čechy	ERDF	559,08	Cíl Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost
OP Praha – Konkurenceschopnost	ERDF	240	
OP Praha – Adaptabilita	ESF	106	Cíl Evropská územní spolupráce
OP Přeshraniční spolupráce ČR – Polsko	ERDF	219,46	
OP Přeshraniční spolupráce SR – ČR	ERDF	92,74	
OP Přeshraniční spolupráce Rakousko – ČR	ERDF	107,44	
OP Přeshraniční spolupráce Sasko – ČR	ERDF	207,4	
OP Přeshraniční spolupráce Bavorsko – ČR	ERDF	115,51	
OP Mezuregionální spolupráce		321,32	
OP Nadnárodní spolupráce		37,46	
INTERACT II		34	
ESPON		34	

Zdroj: Melecký, Matisová, 2010; Fondy Evropské unie, 2010b; vlastní úprava

Příloha 5 Schéma evaluace v ČR (2004 – 2006)

Zdroj: Hladek, Grolig, 2004, s. 11

Příloha 6 SWOT analýza ČR

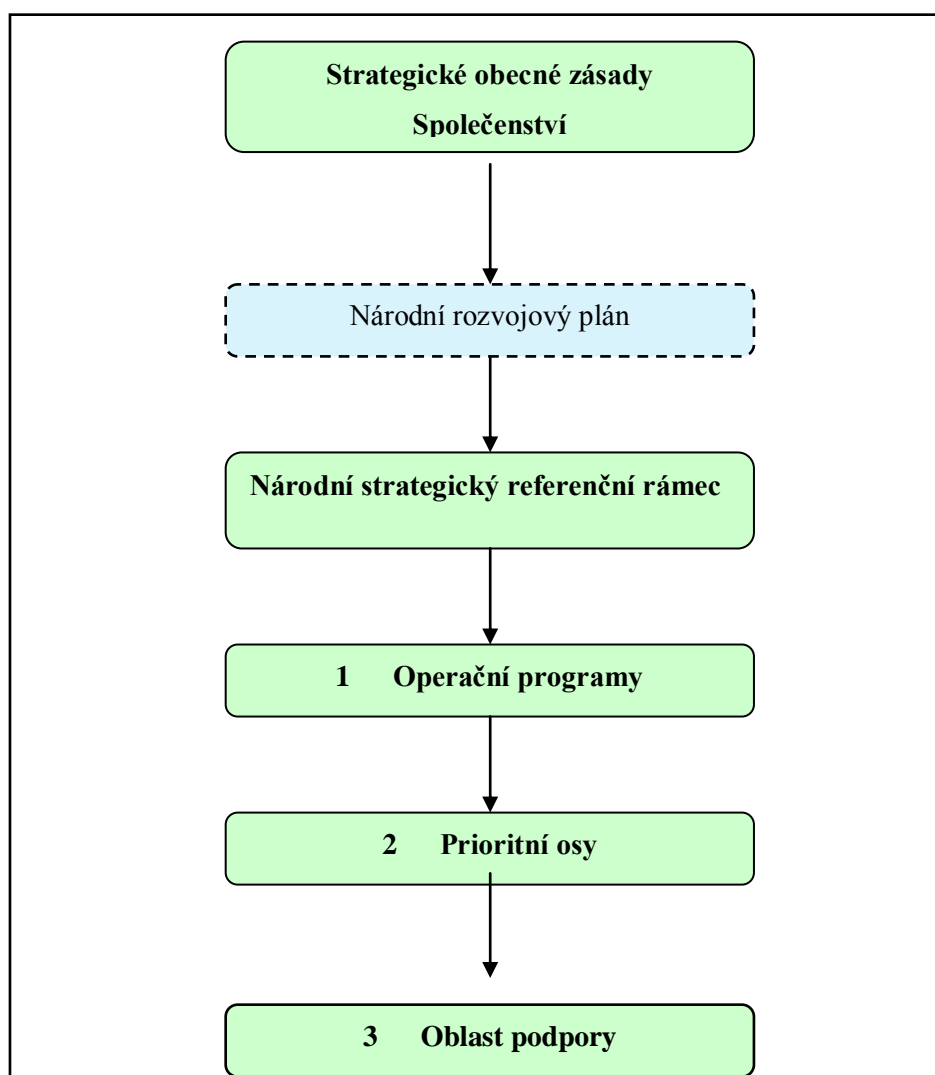
SWOT analýza	
Silné stránky	Slabé stránky
Makroekonomická situace	
Ve srovnání s ostatními přístupujícími státy vysoký příliv přímých zahraničních investic, podporovaný systémem investičních pobídek.	Nadměrný rozpočtový deficit.
Stabilní růst HDP.	Rostoucí veřejné zadlužení.
Stabilní vývoj cen.	Nadměrné soustředění hospodářské činnosti do Prahy.
Relativně malé rozdíly mezi sociálním a hospodářským rozvojem regionů (NUTS II).	Nedostatečná flexibilita pracovního trhu, která má za následek růst strukturální nezaměstnanosti.
Relativně vysoký stupeň liberalizace trhu.	Vysoká daňová zátěž.
Výroba a služby	
Tradice průmyslové výroby.	Nízký podíl malých a středních podniků na HDP ve srovnání s EU-15.
Přizpůsobivost segmentu malých a středních podniků měnícím se potřebám trhu týkajících se rozvoje nových hospodářských činností.	Chybějící institucionální infrastruktura pro drobné podnikatele a investory.
Rychlý rozvoj sektoru informačních technologií.	Nedostatek přístupu ke kapitálu pro začínající a stávající MSP.
Dopravní a komunikační infrastruktura	
Vysoká hustota silničních a železničních sítí.	Nedostatečná kvalita dopravní infrastruktury.
Ve srovnání s ostatními přístupujícími státy dobře rozvinutý systém veřejné dopravy.	Zaostávání obyvatel v používání informačních a komunikačních technologií a v přístupu k Internetu.
Letiště Praha-Ruzyně je mezinárodním uzlem evropské důležitosti.	Nedostatečné napojení regionálních komunikací na evropskou dopravní síť.
Lidské zdroje	
Relativně dobře kvalifikovaná a adaptabilní pracovní síla s konkurenčními platy.	Nerovné postavení žen na pracovním trhu.
Vysoká míra hospodářské činnosti české populace, nízký podíl zaměstnanosti v primárním sektoru.	Nízká úroveň účasti zaměstnavatelů a dalších partnerů ve školství.
Dostatečně hustá síť primárních a sekundárních vzdělávacích institucí.	Vzrůstající nezaměstnanost s významnými prvky strukturální nezaměstnanosti a vysoký podíl dlouhodobě nezaměstnaných.
Životní prostředí	
Zlepšené životní prostředí co se týče ovzduší, kvality vody a snížené úrovně kontaminace půdy.	Nedostatečné všeobecné povědomí o zásadách udržitelného rozvoje a jejich znalost.
Neustálý příliv investic do ochrany životního prostředí.	Nedostatečný systém odpadového hospodářství.
Všechna města s více než 10 000 obyvateli mají čistírnu odpadních vod.	Stará ekologická zátěž uzavřených průmyslových provozů.
Rozvoj zemědělství a venkova	
Různorodost krajiny a obydlených oblastí.	Nízká konkurenceschopnost venkovského hospodářství.
Diverzifikovaná zemědělská výroba.	Nedostatek pracovních příležitostí ve venkovských oblastech.

Dobré strukturální podmínky a vhodná velikostní struktura zemědělských podniků z hlediska rozvoje produktivity a konkurenceschopnosti.	Nedostatečná kompenzace přirozeného úbytku zaměstnanců ve venkovských oblastech přílivem mladých zaměstnanců.
Cestovní ruch	
Tradice a vysoká profesionální úroveň lázeňství.	Nekvalitní a nedostatečná infrastruktura cestovního ruchu.
Dostatečné množství lokalit vhodných k rekreaci či cestovnímu ruchu.	Nerozvinutý marketing cestovního ruchu.
Hojnost kulturních, historických a technických památek a dalších kulturních, folklórních a přírodních atrakcí.	Nedostatečná údržba a renovace historických staveb a kulturně-historických památek.
Příležitosti	Hrozby
Vstup do EU a příležitosti jednotného trhu EU.	Vstup do EU (neschopnost vyrovnat se s konkurenčními tlaky v EU).
Narůstající spolupráce v regionu mezi sousedícími státy.	Prostředí korupce подрývá řádnou konkurenci (hodnota 54 podle indexu vnímání korupce společnosti Transparency International z roku 2003).
Rozvoj informační společnosti: nové příležitosti pro podnikatelský sektor.	Nedostatečná vymahatelnost práva - soudní případy trvají příliš dlouho a rozsudky jsou těžko vymahatelné.
Zvýšená mobilita - lepší šíření informací a otevřený přístup k veřejným zakázkám na jednotném evropském trhu.	Silný kurz české koruny ohrožuje vývozní možnosti některých průmyslových odvětví.
Pomalý, ale stabilní růst kombinované dopravy.	Negativní charakteristiky demografického rozvoje, zejména stárnoucí obyvatelstvo.

Zdroj: MMR, 2003; vlastní úprava

Programová rovina soustavy strategických dokumentů v období 2007 - 2013

Zdroj: Vlastní zpracování, 2010

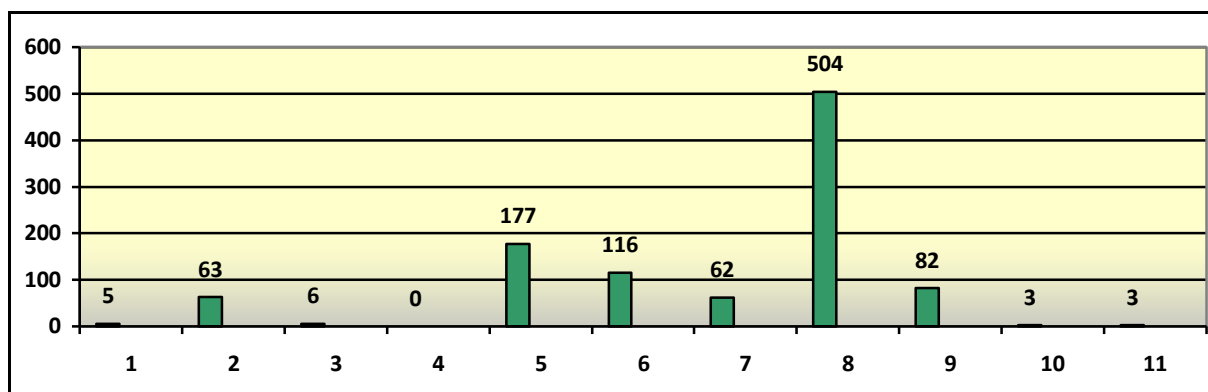
Nástroje monitorování RPS ČR

Nástroj monitorování	Komentář
Měsíční sestavy	<ul style="list-style-type: none"> • podklad pro pravidelné měsíční schůzky zástupců operačních programů • výstupy jsou s měsíční periodicitou k dispozici také široké veřejnosti na internetových stránkách
Čtvrtletní zpráva pro vládu ČR	<ul style="list-style-type: none"> • pravidelná informace o průběhu naplňování cílů v politice hospodářské a sociální soudržnosti • obsahuje informace o všech formách programů EU
Zpráva o realizaci RPS pro MV RPS	<ul style="list-style-type: none"> • aktuální informace o průběhu implementace RPS pro účely jednání Monitorovacího výboru RPS
Výroční a Závěrečná zpráva pro EK	<ul style="list-style-type: none"> • pravidelné zprávy pro EK
Ad hoc sestavy a zprávy	<ul style="list-style-type: none"> • informace zpracováváné pro aktuální potřeby

Zdroj: MMR, 2005, s72.

Počty předložených projektů v OP k 31. 11 2004

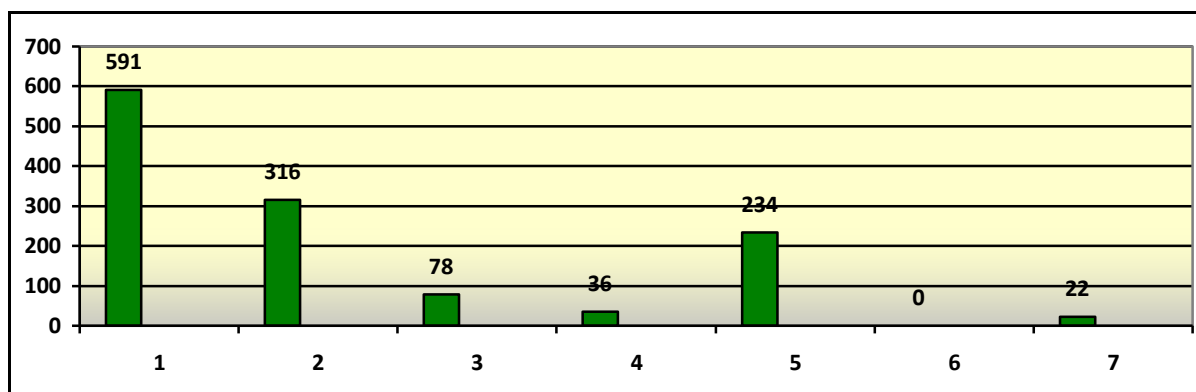
Graf 1: Počet předložených projektů OPPP k 31. 11. 2004

Poznámka: 1 – Prosperita; 2 – Reality; 3 – Školící centra; 4 – Klastry; 5 – Start; 6 – Kredit; 7 – Marketing; 8 – Rozvoj; 9 – Inovace; 10 – Úspory energie; 11 – Obnovitelné zdroje energie.

Zdroj: MMR, 2004, vlastní úprava

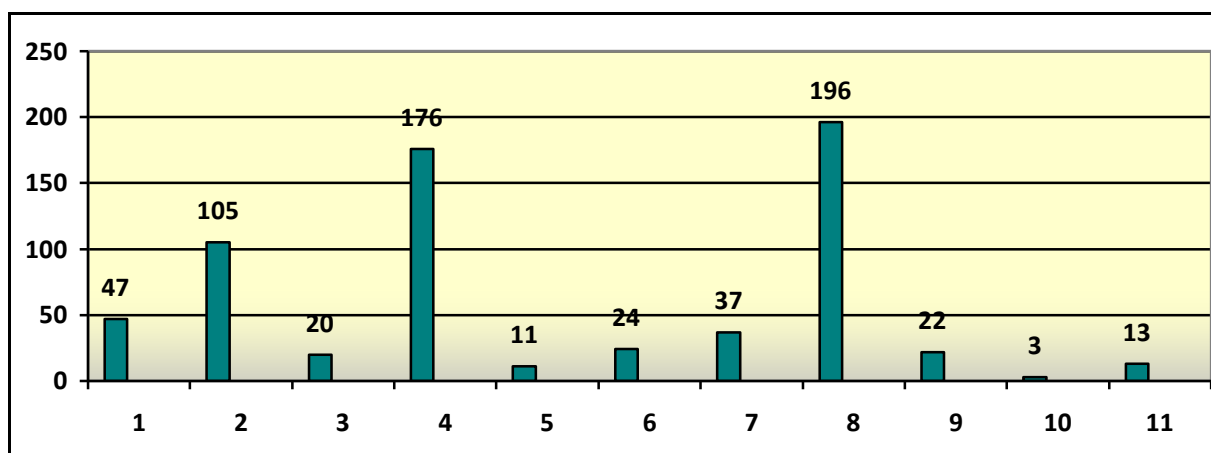
Graf 2: Počet předložených projektů OPRVMZ k 30. 11. 2004

Poznámka: 1 – Investice do zemědělských strojů; 2 – Investice do zemědělských podniků; 3 – Zlepšení zpracování zemědělských výrobků; 4 – Lesní hospodářství; 5 – Posílení přizpůsobivosti a rozvoje venkovských oblastí; 6 – Odborné vzdělávání; 7 – Rybářství.

Zdroj: MMR, 2004, vlastní úprava

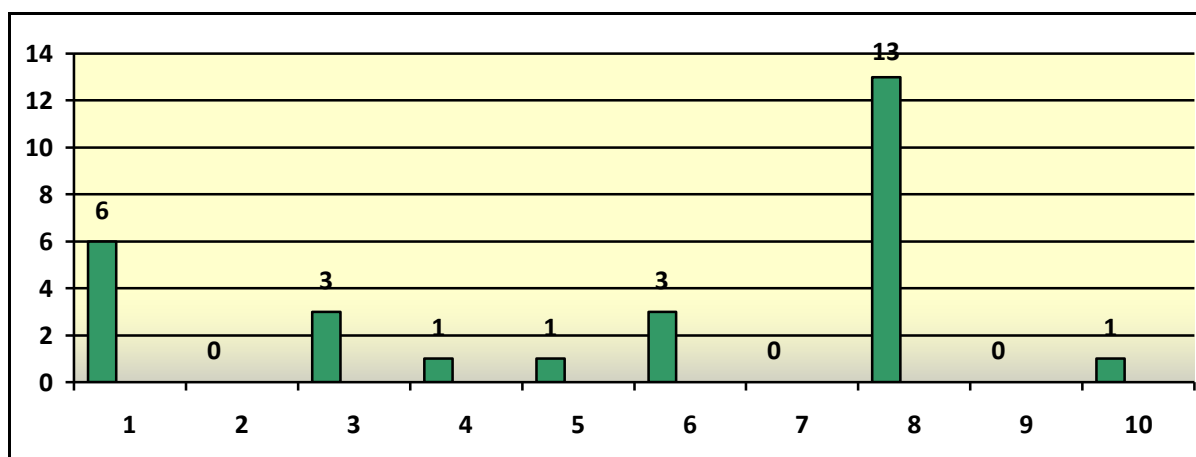
Graf. 3: Počet předložených projektů SROP k 30. 11. 2004

Poznámka: 1 – Rozvoj regionální dopravní obslužnosti; 2 – Rozvoj komunikačních technologií v regionech; 3 – Regenerace a revitalizace vybraných měst; 4 – Infrastruktura pro rozvoj lidských zdrojů; 5 – Posílení kapacity místních a regionálních zdrojů; 6 – Podpora regionálních služeb ČR; 7 – Podpora regionální infrastruktury ČR; 8 – Podpora místní infrastruktury ČR; 9 – Podpora podnikání ve vybraných regionech; 10 – Rozvoj regionální dopravní obslužnosti; 11 – Podpora sociální integrace.

Zdroj: MMR, 2004, vlastní úprava

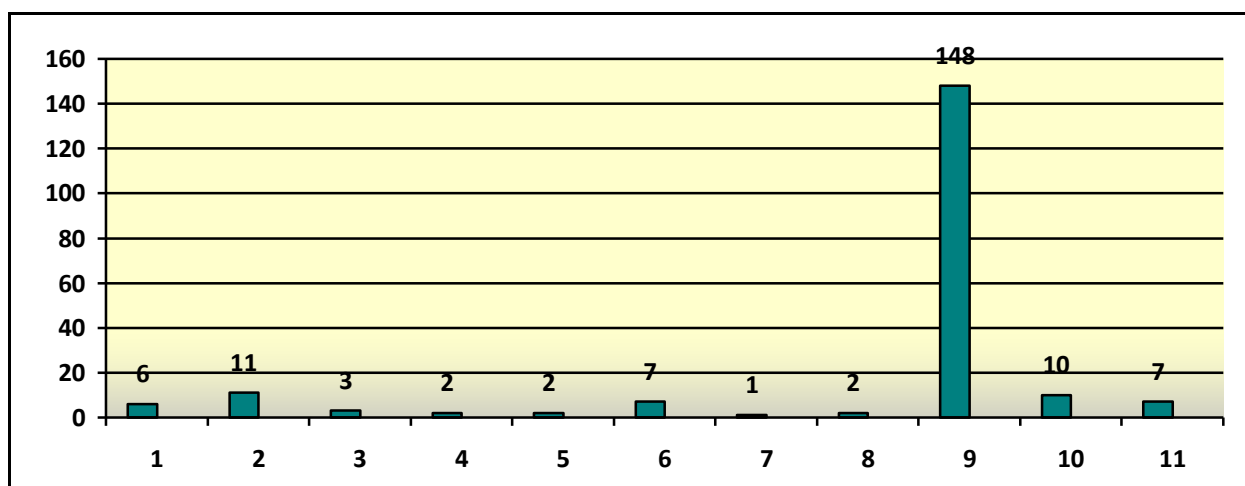
Graf 4: Počet předložených projektů OPRLZ k 13. 12. 2004

Poznámka: 1 – Posílení aktivity politiky zaměstnanosti; 2 – Modernizace veřejných služeb zaměstnanosti; 3 – Integrace specifických skupin obyvatelstva ohrožených exkluzí; 4 – Rovné příležitosti pro muže a ženy na trhu práce; 5 – Posílení kapacity poskytovatelů sociálních služeb; 6 – Zkvalitňování vzdělání ve školách; 7 – Podpora terciálního vzdělávání, výzkum a vývoj; 8 – Rozvoj dalšího profesního vzdělávání; 9 – Zvýšení adaptability zaměstnavatelů a zaměstnanců na změny na trhu práce; 10 – Specifické vzdělávání.

Zdroj: MMR, 2004, vlastní úprava

Graf 5: Počet předložených projektů OPI k 31. 11. 2004

Poznámka: 1 – Modernizace tratí celostátního významu; 2 – Výstavba a modernizace silnic I. třídy; 3 – Modernizace civilních letišť neregionálního významu; 4 – Výstavba přístavní infrastruktury a modernizace vodních cest; 5 – Realizace ochranných opatření na dopravních sítích; 6 – Podpora kombinované dopravy; 7 – podpora zavádění alternativních paliv; 8 – Studijní a výzkumné projekty k zabezpečení zlepšení životního prostředí z hlediska dopravy; 9 – Obnova environmentálních funkcí území; 10 – Technická pomoc při řízení a kontrole OPI; 11 – Ostatní výdaje technické pomoci OPI.

Zdroj: MMR, 2004, vlastní úprava

Příloha 10

Stav čerpání strukturální pomoci k 31. 12. 2008

Tabulka 1: Stav čerpání strukturální pomoci EU k 31. 12. 2008

Pro všechny OP, JPD, Iniciativy	Alokace 2004 – 2006	Uzavřené smlouvy	Žádosti o platbu od KP	Připraveno k certifikaci (zaúčtováno v IS Viola)	Certifikováno od počátku období 2004 - 2006	Zbývá vyčerpat z alokace 2004 - 2006
<i>Měna</i>	<i>tis. EUR</i>	<i>mil. Kč</i>	<i>mil. Kč</i>	<i>tis. EUR</i>	<i>tis. EUR</i>	<i>tis. EUR</i>
Prosinec 2008	1 671 455,5	48 120	43 143,2	1 538 869	1 314 205,7	357 249,8

Poznámka: součet všech OP, JPD a Iniciativ, pouze příspěvek Společenství.

Zdroj: MMR, 2009a, vlastní úprava

Tabulka 2: Stav čerpání z jednotlivých fondů k 31. 12. 2008

Fond	Alokace 2004 - 2006	Uzavřené smlouvy	Žádosti o platbu od KP	Připraveno k certifikaci	Certifikováno od počátku období 2004 - 2006
<i>Měna</i>	<i>tis. EUR</i>	<i>mil. Kč</i>	<i>mil. Kč</i>	<i>tis. EUR</i>	<i>tis. EUR</i>
ERDF	1 040 563,0	29 686,9	28 328,9	1 012 148,6	854 296,6
ESF	456 991,1	13 789,2	10 170,4	359 126,7	313 097,9
EAGGF	169 790,3	4 540,0	4 540,0	163 831,0	143 048,7
FIFG	4 111,1	103,9	103,9	3 762,6	3 762,6

Zdroj: MMR, 2009a, vlastní úprava